MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

Doksanikinci Birleşim

16 . 4 . 1964 Perşembe

İçindekiler

	Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	**656**
2. — Gelen kâğıtlar	**656**
3. — Yoklama	**657**
4. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları	**657**
1. — Devlet Bakanı İbrahim Saffet Omay'ın, Adana Milletvekili Mehmet Geçioğlu'nun lâiklikle ilgili demecine cevabı	657
2. — Yozgat Milletvekili İsmail Hakkı Akdoğan'ın, Dış münasebetlerde Meclisi temsil etmek üzere siyasi partilere ayrılan kontenjanla ilgili demeci ve Başkanlığın cevabı.	658 :659
3. — Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaşın, Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi tarafından şeker ihraçlarına dair verilen rakamın yanlış olduğuna değinerek Bakanlığı zamanındaki durumu açıklayıcı demeci	659 :661
4. — Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un Lübnan Elçisinin, Devletler hukukuna uymıyan şekilde Mardin bölgesinden gelen vatandaşların pasaportlarını vize etmemesini kınayan demeci	661
5. — Sayın Milletvekillerinden bâzılarına izin verilmesine dair Başkanlık Divanı tezkeresi (3/870)	661 :662
6. — İstanbul Milletvekili Tahsin Demiray ve iki arkadaşının, Türk ve Yunan münasebetlerinin genel muhasebesinin yapılmasına ve bu münasebetlere verilecek istikametin tâyininde faydalı olacak bir Genel Görüşme açılmasına dair önergesi (8/9)	662 : 663
5. — Görüşülen işler	**663**
1. — Gider Vergileri Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı hükümler ilâve edilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/628) (S. Sayısı : 638)	663 :682,683 :686

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Ordu Milletvekili Ata Topaloğlu, toprak ürünlerinin ve bu arada fındık ürününün değerlendirilerek ihracı yoliyle dış ticaret açıklarının kapatılması hakkında bir konuşma yaptı.

Adana Milletvekili Mehmet Geçioğu; Yeni-istanbul gazetesinin, gericilikle mücadele komisyonunun camilerin okul yapılmasını istediği haberi üzerine yaptığı «lâikliğin din düşmanlığı demek olmadığı» yolundaki konuşmasına Turizm ve Tanıtma Bakanı Ali İhsan Göğüş, «Gerçeğe uymıyan yayınlara dayanarak kurulan binaların çürük olacağı» şeklinde cevap verdi.

Vazife ile yurt dışına gidecek olan Millî Eğitim Bakanı İbrahim Öktem'e, dönüşüne kadar, Çalışma Bakanı Bülent Ecevet'in vekillik işinin uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi okundu, bilgi edinildi.

İstanbul Milletvekili Tahsin Demiray ve iki arkadaşının, Türk ve Yunan münasebetlerinin bir genel hesaplaşmanın yapılmasına ve bu münasebetlere verilecek yönün belirtilmesinde faydalı olacak bir genel görüşme açılmasına dair önergesi hususunda gelecek Birleşimde oylamaya başvurulacağı bildirildi.

Gider Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı gündemdeki bütün işlerin önüne alınarak ivedilikle görüşülmeye başlanıldı, tümü ve maddeleri üzerinde bir süre görüşüldü.

Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, Karayolları, Trafik Tüzüğünün 66 ncı maddesindeki evsafa uymıyan ağır tonajlı vasıtalara dair Başbakandan olan sorusu ile,

Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde ilinde sel felâketi dolayısiyle yıkılan yol ve köprülerin inşası ile meyva ve bağları âfetten zarar görenlere yardım yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair sorusuna Bayındırlık Bakanı Arif Hikmet Onat,

Beş Yıllık Plâna kabul edilmiş olan himaye ana prensibi ve millî petrolün korunması hususunda ne gibi tedbirler alındığına dair sorusuna da Ticaret Bakanı Fennî İslimyeli ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı Hüdai Oral cevap verdiler.

697 ve 693 sayılı soruların cevaplandırılması, ilgili Bakanlar hazır bulunmadıklarından, gelecek Birleşime bırakıldı.

16 Nisan 1964 Perşembe günü saat 15 te toplanılmak üzere (20,10 da) Birleşime son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Samsun
Mekki Keskin	*İlyas Kılıç*

Kâtip
Yozgat
İsmet Kapısız

SORULAR

Sözlü sorular

1. — Ankara Milletvekili Burhan Apaydın'ın, Adalet Partisi Genel Başkanının, Bursa il kongresinde, Kıbrıs meselesi hakkında verdiği demece dair sözlü soru önergesi Başbakanlığa gönderilmiştir. (6/832)

2. — Çorum Milletvekili Muzaffer Dündar'ın, Beden Terbiyesi Merkez İstişare Kuruluna atanan Vildan Aşir Savaşır hakkındaki iddiaların doğru olup olmadığına dair sözlü soru önergesi Devlet Bakanlığına gönderilmiştir. (6/833)

2. — GELEN KÂĞITLAR

Teklif

1. — Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun geçici 65 nci maddesinin (k) fıkrasına ilâve yapılması hakkında kanun teklifi (2/710) (Maliye ve Plân komisyonlarına)

Rapor

2. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünaldı ve 2 arkadaşının, Cumhuriyet Senatosu Teşkilât Kanunu teklifi ile Millet Meclisi İdare âmirlerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi memurları teşkilâtı hakkındaki 5509 sayılı Kanunu değiştiren 231 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı hükümler eklenmesine dair kanun teklifi ve Anayasa Komisyonu mütalâasiyle Plân Komisyonu raporu (2/18, 2/85) (Gündeme) S. Sayısı : 655)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Mekki Keskin

KÂTİPLER — İsmet Kapısız (Yozgat), Sürayya Öner (Siirt)

BAŞKAN — Birleşimi açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Otomatik cihazlarla yoklama yapılacaktır. Lûtfen anahtarları çevirerek beyaz düğmelere basınız.

Yoklama işlemi bitmiştir.

Ekseriyetimiz var, müzakerelere başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Devlet Bakanı İbrahim Saffet Omay'ın, Adana Milletvekili Mehmet Geçioğlu'nun lâikliklе ilgili demecine cevabı.

BAŞKAN — Gündem dışı Devlet Bakanı Sayın Saffet Omay, ne hakkında efendim?

DEVLET BAKANI İBRAHİM SAFFET OMAY (Ankara) — Dünkü konuşma hakkında.

BAŞKAN — Buyurunuz.

DEVLET BAKANI— İBRAHİM SAFFET OMAY (Ankara) — Pek muhterem arkadaşlarım, dünkü oturumda Adana Milletvekili Sayın Mehmet Geçioğlu arkadaşım bir gazete haberine istinaden camilerin kapatılacağı, Diyanet İşleri teşkilâtın lâğvedileceği ve saire gibi istihbarattan bahsile bâzı tedbirler üzerinde belki durmuş ve Hükümet ne düşünüyor gibi konuşmuşlardır. Buna memlekete zarar verici cereyanlar bakımından hangi istikamette olursa olsun Hükümetin ne derece hassas bulunduğu bakımından Hükümetimiz adına Turizm ve Tanıtma Bakanı arkadaşım cevap vermişlerdir. Bendeniz Diyanet İşleri Teşkilâtını tedvire memur bir Bakan sıfatiyle kendi bakımımdan, Bakanlığımın icabı dâhilindeki vazifeler bakımından birkaç kelimelik mâruzatta bulunmak istiyorum.

Diyanet İşleri Teşkilâtı, personeli ve mâbetler bakımından Hükümetin tutumu, davranışı cümlenizin malûmudur. Memleketimizde bugün içtimai bir yara halinde kanayan bâzı konular varsa, bu, teşkilâtın şimdiye kadar gerektiği mertebede bir seviyeye getirilememiş olmasındandır. Hepiniz bütçe konuşmalarında ve sair konuşmalarda açıklamışsınızdır, ben de bu kürsüden mütaaddit defalar söylemişimdir ki, memleketimizin aydın din insanlarına, uyanık, irşadedici insanlara ihtiyacı bir gerçektir. Bu maksatla Hükümet teşkilât kanununu programındaki vâdine sadakat göstererek Yüksek Meclise intikal ettirmiş ve gene tasviplerinizle bir komisyon kurularak vazifeye başlamak üzere bulunmuştur. Hal böyle olduğuna göre, Hükümetin bu konuda ne yapmak istediği meydanda iken ve ayrıca mâbetler gene sizlerin bütçe vesilesi ile ayırdığımız tahsisatlarla restore edilir, tamir edilir iken bu şekildeki haberlere istinaden efkârı umumiyede belki de refleksi olabilecek beyanlarda bulunmak, kanaatimce, münasibolmamıştır.

Böyle bir şey vârit değildir. Hükümetin tutumu meydandadır. Bendenizin mesul bir insan olarak vakit vakit beyanlarım meydandadır. Bu itibarla, bu kadarcık bir tavzihle cevap verdim, hürmetlerimle.

MEHMET GEÇİOĞLU (Adana) — Söz istiyorum, cevap vereceğim, efendim.

BAŞKAN — Sayın Geçioğlu biliyorsunuz gündem dışı konuşmalarda cevap veremezsiniz, bu bakımdan konuşmanız mümkün değil.

MEHMET GEÇİOĞLU (Devamla) — Tavzih edeceğim efendim.

2. — Yozgat Milletvekili İsmail Hakkı Akdoğan'ın, dış münasebetlerde Meclisi temsil etmek üzere siyasi partilere ayrılan kontenjanla ilgili demeci ve Başkanlığın cevabı

BAŞKAN — Sayın İsmail Hakkı Akdoğan.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Ben de gündem dışı söz istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Diler size cevap veremiyeceğim. Mevzunuz hakkında tenevvür etmeden katiyyen söz verme imkânı yoktur.

Dış münasebetlerde Meclisi temsil konusunda Sayın İsmail Hakkı Akdoğan konuşacaklar.

İSMAİL HAKKI AKDOĞAN (Yozgat) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, hepinizi saygıyla selâmlarım.

Sayın Başkanım, mevzuun icabettirdiği kadar, mümkün mertebe kısa konuşmaya çalışacağım.

Muhterem arkadaşlar, hepinizce malûm olduğu üzere, Avrupa Konseyi İstişari Meclisinin Strazburg'da yapacağı toplantıya katılmak üzere T. B. M. M. üyeleri arasından 10 kişilik bir heyetin seçilmesi ve bu toplantıya katılması kararlaştırılmış bulunmaktadır. Evvelce Yüksek Heyetinizin kabul etmiş bulunduğu 378 sayılı Kanun muvacehesinde siyasi partilere ve bağımsızlara tanınacak kontenjanın Başkanlık Divanı tarafından tesbit edilmesi ve bunun ilgililere tebliğ edilmesi ve itiraz vâkı olduğu takdirde Başkanlık Divanının ikinci kez veerceği kararın katî olduğu yolunda hükümler ihtiva etmektedir. Bu sebeple Millet Meclisi Başkanlık Divanı bu 10 kişilik heyete siyasi partilerden kontenjan tanımış ve Millet Partisinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde mevcut bulunan grupuna bir hak tanımamıştır. Bu hareket üzerine Grupumuz adına Başkanlık Divanına itirazda bulunduk, bu itirazımız reddedildi. 378 sayılı Kanun muvacehesinde kesinleştiği hakkında bir evvelki celsede Yüksek Heyetinize seçimler hakkında bilgi verildi. Kanaatimizce Başkanlık Divanı 378 sayılı Kanuna istinaden vermiş bulunduğu karar Anayasaya, usule, kanuna ve teamüllere tamamen aykırıdır. Bunu Yüksek Heyetinize arz etmek ve Meclis zabıtlarına geçirmek kasdiyle söz almış bulunuyorum.

Muhterem arkadaşlar, mevzuubahis kanunun birinci maddesinde aynen, «Milletlerarası Kurula katılacak T. B. M. M. üyeleri, mensuboldukları siyasi partinin T. B. M. M. Grupu tarafından aday gösterilirler. Bu adaylar Cumhuriyet Senatosu üyesi iseler, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun, milletvekili iseler, Millet Meclisi Genel Kurulunun bilgisine ilgili Meclisin Başkanlık Divanınca sunulmakla seçilmiş sayılırlar.» Bu usulî muamele yapılmıştır ve doğrudur.

İkinci fıkrasında «her siyasi parti grupunun ve siyasi parti grupu mensubu olmıyanlara düşen sayı bunların, boş üyelikler hariç Türkiye Büyük Millet Meclisi birleşik toplantısı üye tamsayısının içindeki yüzde oranlarına göre Millet Meclisi Başkanlık Divanınca tesbit edilir».. İşte arkadaşlar, Millet Meclisi Başkanlık Divanı 378 sayılı Kanunun ikinci fıkrasında mevcut ve biraz evvel okumuş bulunduğum hükmü tamamen yanlış tatbik etmiştir. Şöyle ki; bu fıkradan özetle anlaşılacağına göre iki husus vardır. Birisi milletlerarası münasebetlere katılacak heyetlerde siyasi parti grupları temsil edilecektir. İkinci husus da bu temsil siyasi partilerin oranları nisbetinde olacaktır. Başkanlık Divanı evvelâ siyasi partilerin temsil edilmesi şartını bir yana bırakmış, sadece oran şartına saplanmış ve iki siyasi parti oranları 4,80 ve 4,70 olduğundan ve bizim partinin grupunun oranı da onda ile hesabedileceği bir rakama bâliğ olduğundan, bizim küsuratımız diğer partilerin oran küsuratından daha az olduğu için bu iki partiye 4 er üyelik tanımış fakat Büyük Millet Meclisi Grupuna hiçbir kontenjan vermemiştir.

Muhterem arkadaşlar, kanaatimiz, kanunun bu maddesinde ilk şart, grupların mutlaka temsil edilmesi lâzımgeldiğidir. Şayet bir yere bir heyet gidecekse Meclisten bir heyetin seçilmesi gerekiyorsa gerek iç münasebetlerde gerek dış münasebetlerde, mutlaka bu heyetler içerisinde her siyasi parti grupundan bir kişi alınacaktır. Birden ziyade kimselerle bir grup temsil edilecekse o zaman oran nazarı itibara alınacaktır. Bu kanaatimizi Anayasamızın 85 nci maddesi sarahaten ifade etmektedir.

Muhterem arkadaşlar, Anayasamızın 85 nci maddesi aynen şöyle diyor :

BAŞKAN — Sayın Akdoğan lûtfen kısa olsun.

İSMAİL HAKKI AKDOĞAN (Devamla) — Sayın Başkanım, çok kısa arz etmek istiyordum, Yalnız, Yüksek Heyete fikirlerimizi tam olarak

ifade edebilmek için biraz uzatmış bulunuyorum. Özür dilerim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Meclisler çalışmalarını kendi yaptıkları İçtüzüklerin hükümlerine göre yürütürler. İçtüzük hükümleri, siyasi parti gruplarının Meclislerin bütün faaliyetlerine kuvvetleri oranında katılmalarını sağlıyacak yolda düzenlenir. O halde arkadaşlarım, burada İçtüzüğün, «Meclislerin bütün faaliyetlerine kuvvetleri oranında katılmalarını sağlıyacak yolda düzenlenir» şeklindeki emri, mutlaka siyasi partilerin temsil edilmesi lâzımgeldiği yolundaki kanaatimizin Anayasadaki sarih ve açık hükmüdür. Ancak Anayasamızda bir istisna kabul edilmiştir, o da şu; siyasi parti grupları en az 10 üyeden meydana gelir. Yani Anayasamızın burada ortaya koymuş olduğu hüküm, siyasi grupları her zaman Meclisin her türlü faaliyetini temsil edecektir; o halde buna bir çare bulalım. Her partiye mensup bir, üç, beş, sekiz milletvekili bulunan 40 - 50 parti kurulursa ne olur diye düşünmüş, temsil imkânını yaratamayız, veremeyiz diye düşünmüş ve bir siyasi partinin Meclislerde grup teşkil edebilmesi için en az on üyesi bulunması şartını koymuş ve on üyesi bulunanın adına grup demiş ve grup dedikten sonra her türlü Meclis faaliyetlerinde temsil edilme hakkını tanımıştır. Her bakımdan Anayasaya uygun olması mecburi bulunan 378 sayılı Kanunun, Anayasanın verdiği bu hükmü ortadan kaldırıldığını iddia etmek hiçbir zaman mümkün olmadığı gibi 378 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin 2 nci fıkrası dahi kanaatimiz hilâfına bir hüküm taşımamıştır, partilere mutlaka temsil edilmek hakkını, yetkisini vermiş bulunmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, bu konuda pek çok şeyler konuşmak ve birçok delillerle görüşümüzü ispat etmek mümkündür. Teamülleri, bugüne kadar teşkil edilmiş heyetleri ve tahkikat komisyonlarını misal olarak göstermek siyasi partilere bugüne kadar temsil edilme hakkının mutlaka verilmiş olduğunu Yüksek Heyetinize ispat etmek mümkündür. Ama Sayın Başkanım ihtar ediyorlar. Yüksek Heyetinizin, milletvekili arkadaşlarımızın, grup temsilcilerinin ve Riyaset Divânının bu husus üzerine önemle eğilmeleri için nazarı dikkatlerini celbediyoruz. Burada kanunun şu veya bu şekilde anlaşılması mümkün olmadığı gibi, bu heyete Türkiye Büyük Millet Meclisinde grupu olan bir partiden bir üye katılmadığı takdirde gidecek heyet hiçbir zaman Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil etmiyecektir. («Bravo» sesleri.) Bunu burada Türk basını önünde bütün dünya efkârı umumiyesine ilân ediyoruz.

Anayasanın vermiş bulunduğu hakka istinaden Meclisin her türlü faaliyetine katılmak mecburiyetinde bulunduğumuz ve diğer partiler ve Başkanlık Divanı da bizi bu faaliyetlere katılmak mecburiyetinde oldukları halde, bizden tek üyenin dahi bu heyete katılmaması gibi bir yola gidilmesi, Anayasanın âmir hükmüne aykırı olduğu gibi gidecek heyetin Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edememesi gibi bir neticeye götürecektir. Bu bakımdan hepinizin nazarı dikkatini celbeder, hürmet ve muhabbetlerimi sunarım.

BAŞKAN — Efendim, dış münasebetlerimizi düzenliyen kanunun âmir hükmü karşısında Millet Partisinin bu istediği ve itirazı Başkanlık Divanında tetkik edildi. Başkanlık Divanınca arzularının is'afına kanun karşısında imkân bulunamadı, Heyetinize bu şekilde partilerin oranlarına göre getirilen liste sunuldu.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Nihat Bey; hiç çabalamayın.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Ama Sayın Başkan dün bir önerge vermiştim.

BAŞKAN — Ben fikriniz hakkında bilgi edinmeden gündem dışı söz veremem Sayın Diler, ısrar etmeyiniz.

3. — Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın, Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi tarafından şeker ihraçlarına dair verilen rakamın yanlış olduğuna değinerek Bakanlığı zamanındaki durumu açıklayıcı demeci.

BAŞKAN — Siz ne hakkında konuşmak istiyorsunuz Sayın Çelikbaşş

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Efendim, şeker ihracatına ait evvelce verilen rakamlar zerinde söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Muhterem arkadaşlar, ayın 14 ncü Salı günkü Birleşimde Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi arkadaşım,

1963 yılı şeker ihracatına ait bâzı rakamlar verdi ve iddialarda, ithamlarda bulundu. Sonunda, basiretsiz bir politika yüzünden 135 milyon liralık zarara sebebolduğumu iddia etti.

SADRETTİN TOSBİ (Kütahya) — Öyle bir şey söylemedim.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Devamla) — Hakikat şudur: Şeker piyasası açıldığında, bu mevzuları çok iyi takibeden firmalardan bir tanesi, Türkiye'de 40 bin ton şekeri 240 dolârdan kapatmak için müracaat etti. Bu müracaatı, Şeker Şirketi Umum Müdürlüğünce reddedilmiş, piyasanın hareketli olması sebebiyle iki kişilik bir heyet Bakanlıkça Londra Borsasına gönderilmiştir. Orada ilk satış, firmanın 240 dolâr ton fiyatına mukabil 256 dolâr üzerinden tahakkuk etmiştir, 10 500 tonluk. Geri kalan 40 tona kadar olan miktarlar çeşitli fiyatlarda seyretmek üzere vasati olarak 40 bin ton şeker 251 dolâr 77 cent üzerinden satılmıştır. Ton başına bir firmaya 240 dolârdan vermemek suretiyle Şeker Şirketi Umum Müdürlüğü, müesseseye 11 dolâr 77 sent kazandırmıştır. Bunun dolâr olarak baliği 460 küsur bin dolârdır. T. L. olarak tutarı ise 4 milyar küsur lirayı geçmektedir.

Bu itibarla Şeker Şirketi, bu satışı gayet basiretli ve muvaffakıyetli bir şekilde yürütmüştür.

Yıllık satışa gelince; 1963 yılında elli bin küsur ton mukaveleye bağlanmış olan şeker satış miktarıdır. Bunun Türk Lirası olarak tutarı, 110 küsur milyon liradır. Şeker Şirketine sağladığı kâr, yirmi milyon küsur liradır. Satılan, mukaveleye bağlanan, şekerlerden fiilen ihracedilen ise kırk bin yedi yüz küsur tondur. Bunun bâliği Türk Lirası olarak; 90 136 875 liradır ve sağladığı kâr da 17 milyon 600 küsur bin liradır. Gerek 1963 yılındaki mukaveleye bağlanan şeker satışlarının kârı, gerekse fiilen ihracedilen şekerlerin kârı böylesine meydanda iken ve hiçbir zaman, 135 milyon liraya satış miktarı bâliğ olmamışken arkadaşımızın çıkıp, bir yılda 135 milyon liralık zarar ika edildiğini söylemesi cidden üzücüdür. Rakama müstenit Yüksek Parlâmento üyelerininde daha esaslı tetkikler yaparak konuşmasında bu müesseselerde çalışan personelin işleri ciddi tutması, sorumluluk duygusu içinde çalışması, gerekse Parlâmentoda murakıp vaziyetinde olan milletvekili arkadaşlarımızın Parlâmentonun, işleri ciddi ele alış tarzının gerektirdiği bir davranışa sahip çıkarak konuşmaları bakımından fevkalâde lüzumlu telâkki etmekteyim. Şu halde, 1963 senesinde ne satışların bâliği 135 milyon lirayı bulmuştur ne de zarar edilmiştir. 20 küsur milyon liralık kâr tahakkuk etmiştir ve bu da dünya konjonktürünün müsait gitmesinden mütevellittir. Bu bâliğler zabıtlara geç geçtiği için tashih ettirmek lüzumunu gördüm. Filhakika, memleketimizde yabancı memleketlerde çalışan firmaların, mümessili olan firmaların piyasa hareketlerini daha yakından takibettiklerini sanarak teşekküllerin bir malını kapatmak gibi bir teşebbüse geçmek itiyadındadırlar. Bu onların bileceği iştir. Ama teşekküllerin sorumlularının piyasayı onlar kadar olmasa dahi onlara yakın bir ölçüde takibederek müesseseleri kârlı durumlarda bulundurmak vazifeleri olduğuda bir gerçektir. Şeker Şirketi Umum Müdürü eğer geçen yıl 40 bin ton 240 dolârdan o firmaya satmış olsa idi ton başına 11 dolâr 77 sent daha az kâr edecekti, arkadaşlar, bu itibarla sıhhatli rakamların zapta geçmesini temin için söz aldım. Teşekkür ederim.

SADRETTİN TOSBİ (Kütahya) — Sayın Başkan söz istiyorum. Sataşma var.

BAŞKAN — Aynı mevzu üzerinde gündem dışı iki defa söz veremem. Buyurunuz Sayın Oğuz, sizinki Lübnan Heyeti hakkında değil mi efendim?

SADRETTİN TOSBİ (Kütahya) — Sataşma olduğu üzerinde ısrar ediyorum Sayın Başkan, İçtüzük hükümlerine göre oya koymaya mecbursunuz. Umumi Heyetin oyuna sunulmasında ısrar ediyorum. (A. P. milletvekili sıralarından «Oya, oya» sesleri)

BAŞKAN — Bu bir gündem dışı konuşmadır.

SADRETTİN TOSBİ (Kütahya) — Gündem dışı konuşmada sataşma bulunursa cevap vermek hakkı vardır.

BAŞKAN — Siz de sataştınız ya... Buna cevap verdi arkadaş. (Soldan gürültüler)

SADRETTİN TOSBİ (Kütahya) — Hayır efendim; benim hilâfı hakikat beyanda bulunduğumu, itham ettiğimi ileri sürdü. Sataşma vardır, direniyorum. Lûtfen oya koyun.

BAŞKAN — Arkadaşlar, Sayın Tosbi, Fethi Çelikbaş'ın konuşmalarında kendisine sataşma ol-

duğu iddiasındadır. Başkanlık ise bunu daha evvel kendilerinin yapmış olduğu konuşmanın cevabı mahiyetinde görmektedir ve sataşma olmadığı kanaatindedir. Arkadaşımız direniyorlar, oyunuza sunacağım.

Sataşma olduğunu kabul edenler... Kabul etmiyenler... 94 e karşı 90 oyla sataşma olduğu kabul edilmemiştir. (Soldan ve sağdan gürültüler) Sayıldı arkadaşlar (Gürültüler) Buyurun Sayın Talât Oğuz. («Yanlış sayıldı» sesleri) Efendim, ben saymam, kâtipler sayar. Yanlışlık yoktur.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Türk milletinin muhterem âzaları...

(«Başkan, beş kişi ayağa kalktı» sesleri)

BAŞKAN — Niçin kalkıyorsunuz efendim?

SADRETTİN TOSBİ (Kütahya) — İtiraz ediyoruz, bir daha sayın. Yanlış sayıldı.

BAŞKAN — Beş kişi itiraz ettiği için oylamayı tekrar saydıracağım arkadaşlar. Ayağa kaldırarak saydıracağım.

Sataşma olduğunu kabul edenler lûtfen ayağa kalksınlar..... Sataşma olmadığını kabul edenler ayağa kalksınlar lûtfen.....

105 e karşı, 120 oyla sataşma olduğu kabul edilmemiştir.

4. — Mardin Milletvekili Talât Oğuz, Lübnan Elçisinin, Devletler hukukuna uymıyan şekilde Mardin bölgesinden gelen vatandaşların pasaportlarını vize etmemesini kınayan demeci.

BAŞKAN — Lübnan Büyükelçisinin tutumu hakkında buyurun Sayın Oğuz.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Çok Muhterem Başkan, kıymetli arkadaşlarım; Lübnan Hükümetini Ankara'da temsil etmekte bulunan Lübnan Elçisinin, Devletler hukukuna aykırı bir davranışı hakkında mâruzatta bulunmak için huzurunuzu işgal etmiş bulunuyorum.

Muhterem arkadaşlarım, yabancı bir memlekete gitmek istiyen her Türk vatandaşı siyasi, adlî, malî her hangi bir mâni bulunmadığı takdirde, pasaport almak ve pasaport aldıktan sonra alâkalı Devlet sefarethanesince bu paraportunu vize ettirmek hakkını haizdir. Hal böyle iken Güney - Doğudan ve bilhassa Mardin bölgesinden gelen birçok vatandaşlarımız, yedlerinde pasaport olduğu halde, Lübnan Elçiliği, bu pasaportları hiçbir kanuni sebep göstermeden, hiçbir devletler hukuku anlayışı ve davranışında bulunmadan vize etmemek suretiyle, doğrudan doğruya vatandaşa yol göstermekte ve vatandaşları hakarete mâruz bırakmak suretiyle şeref ve haysiyetleri ihlâl etmek suretiyle kapı dışarı kovmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, Lübnan basınının dahi aleyhinde kampanya açmış olduğu ve halen Ankara'da vazife görmekte bulunan bu elçiliğin, bu şahsın davranış ve hareketi asgari ahlâk kaidelerine Devletler hukuku anlayışına tamamen aykırıdır. Asgari ahlâk kaidelerine ve beynelmilel medeni münasebetlere uyması icabeden bu elçiliğin davranışını, hareketini Hükümetimizin yakından izlemesini ve Lübnan Hükümeti nezdinde bu şahsın protesto edilmesini istirham eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Efendim, Sayın Diler'in Hasankale'yi sellerin tehdidetmesi sebebiyle gündem dışı bir konuşma arzusu var; bunu bir sözlü soru yapması imkânı vardır; onun için gündem dışı konuşmaları burada kesiyorum.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Başkan, çok mühim, konuşmak istiyorum.

BAŞKAN — Gündeme geçiyoruz, efendim.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Başkan, usul hakkında söz istiyorum.

KEMAL SARİİBRAHİMOĞLU (Adana) — Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Nihat Bey, gündem dışı konuşmalar takdiridir.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Usul hakkında yapılacak bir şey yok.

KEMAL SARİİBRAHİMOĞLU (Adana) — Gündem dışı konuşmaların usulsüzlüğü ve verimsizliği hakkında söz istiyorum.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Diler oturunuz yerinize; ihtar geliyor.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Usul hakkında söz istiyorum. («Otur, otur» sesleri)

5. — Sayın üyelerden bâzılarına izin verilmesi hakkında Başkanlık Divanı tezkeresi (3/870)

BAŞKAN — Tezkereyi okutuyorum :

Genel Kurula

Aşağıda adları yazılı sayın milletvekillerinin hizalarında gösterilen müddetlerle izinleri Başkanlık Divanının 15 . 4 . 1964 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet yüce tasviplerine arz olunur.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

Aydın Milletvekili Orhan Apaydın, 41 gün, hastalığına binaen, 16 . 3 . 1964 tarihinden itibaren,

Mardin Milletvekili Seyfi Güneştan, 35 gün, hastalığına binaen, 19 . 3 . 1964 tarihinden itibaren,

Tokat Milletvekili Mehmet Kazova, 1 ay, hastalığına binaen, 14 . 4 . 1964 tarihinden itibaren,

Gümüşane Milletvekili Halis Bayramoğlu, 12 gün, mâzeretine binaen, 10 . 4 . 1964 tarihinden itibaren,

Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoğlu, 25 gün, mâzeretine binaen, 13 . 4 . 1964 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Tekrar okutup ayrı ayrı oyunuza sunacağım.

Aydın Milletvekili Orhan Apaydın, 41 gün, hastalığına binaen, 16 . 3 . 1964 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Mardin Milletvekili Seyfi Güneştan, 35 gün, hastalığına binaen, 19 . 3 . 1964 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tokat Milletvekili Mehmet Kazova, 1 ay, hastalığına binaen, 14 . 4 . 1964 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Gümüşane Milletvekili Halis Bayramoğlu, 12 gün, mâzeretine binaen, 10 . 4 . 1964 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoğlu, 25 gün, mâzeretine binaen, 13 . 4 . 1964 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

6. — İstanbul Milletvekili Tahsin Demiray ve iki arkadaşının, Türk ve Yunan münasebetlerinin genel muhasebesinin yapılmasına ve bu münasebetlere verilecek istikametin tâyininde faydalı olacak bir Genel Görüşme açılmasına dair önergesi (8/9)

BAŞKAN — Dün gündeme alınacağı kararlaştırılmış olan önergeyi bugün okutuyorum :

Millet Meclisi Başkanlığına

1964 yılı başlarken yeniden ön plâna çıkan ve milletlerarası sahaya intikal eden Kıbrıs meselesinin tabiî ihtilâtları cümlesinden olarak ve aramızda akdedilmiş olan 1930 mukavelesinin feshine varacak kadar had bir şekil alan Türk - Yunan münasebetlerinin Millet Meclisinde umumi bir muhasebesinin yapılması, milletvekillerinin ve Hükümetin düşüncelerini millet kürsüsünden bildirmeleri zaruretiyle ve bundan sonra bu münasebetlere verilecek istikametin tâyininde faydalı olacak bir genel görüşmenin açılmasını Anayasanın 88 nci maddesinin verdiği hakka dayanarak, teklif ediyoruz.

14 . 4 . 1964

İstanbul Milletvekili Tahsin Demiray

Çanakkale Milletvekili Ahmet Nihat Akay

Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoğlu

BAŞKAN — Hükümet adına Başbakan Yardımcısı Sayın Kemal Satır, buyurunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI KEMAL SATIR (Elâzığ) — Muhterem arkadaşlarım, Hükümetiniz de Büyük Meclise dış politika ve inkişafları hakkında mâruzatta bulunmak arzusunda idi. Bugün değerli arkadaşlarımızın takrirleriyle bir genel görüşme talebedilmiş bulunmaktadır. Hükümet bu genel görüşme talebini memnuniyetle karşılamakta olduğunu ve Büyük Meclise izahat vermekten haz duyacağını arz etmek isterim.

Bugün, yarın memleektimize Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından arabulucu olarak tâyin edilen zat gelecektir. Memleketimizde üç gün kalacak. Tensip buyurulursa daha geniş izahat verebilmek için arabulucunun memleketimizde yapacağı temasları mütaakıp Büyük

Meclise Hükümet olarak izahat vermemizi ve genel görüşmeyi o güne kabul buyurmanızı istirham edyioruz, efendim.

BAŞKAN — Önerge sahiplerinden Sayın Demiray veya her hangi birisi.

Buyurun Sayın Demiray.

TAHSİN DEMİRAY (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım, Kıbrıs ve Türk - Yunan münasebetleri üzerinde Meclisimizce umumi bir görüşme açılması hakkında vermiş olduğumuz önergeye karşı Hükümetin gösterdiği alâkaya ve şimdiden bu görüşmenin açılması yolunda girmiş olduğu taahhüde teşekkür ederiz. (Bravo, sesleri) Bununla beraber, ayın 17 sinde Kıbrıs Birleşmiş Milletler arabulucu had safhada bulunan Kıbrıs dâvasını Hükümetimizle görüşmek üzere memleketimize geleceği ve burada birkaç gün kalacağı kendisi ile bu mevzuda yapılacak görüşmelerden sonra, bilhassa bu görüşmelerin ışığı altında Hükümetin daha hazırlıklı olarak Meclise gelip bu müzakerelere katılmasının doğru olacağı noktai nazarı yerindedir. Bu itibarla ve esasen bu mevzuun son derece geniş bir mevzu olması dolayısiyle Meclisimiz dâvanın ve meselelerin üzerinde hassasiyetle duracak ve uzun uzun bunun kırk yıllık muhasebesini belki de yapacaktır. Bu itibarla Hükümetin istemiş olduğu bir nevi birkaç gün tehir talebi bizi getirip tatile kadar yaklaştırmaktadır. Konuşmalar için zaman da olmamaktadır. Bir taraftan da Anayasanın bir âmir hükmü de vardır, bu konuşmalar 7 günden fazla tehir edilemez. O takdirde bu 7 günlük sürenin kesilmesi gayet uygunsuz bir zamana gelmektedir. Anayasaya hürmeten bu önergeyi geri alıp bayramdan sonra huzurunuza yeniden getirmekten başka bir çıkar yol kalmamış bulunmaktadır. (Bravo, sesleri)

Bu itibarla bir önergeyi şimdi hazırlayıp takdim edeceğim ve bu önergeyi arkadaşlarımızla mutabık olarak geri alacağız. Hürmet ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Demiray, önergeyi geri almış oluyorsunuz, değil mi?

TAHSİN DEMİRAY (İstanbul) — Evet efendim.

BAŞKAN — Gündemde olduğu için, genel görüşme önergesinin geriverilmesi yüksek oylarınızla mümkündür. Önergenin geriverilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — Gider Vergileri Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı hükümler ilâve edilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/628) (S. Sayısı: 638) (1)

BAŞKAN — Efendim, Gider Vergileri Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki tasarının 9 ncu maddesinde kalmıştık; görüşmelerine başlıyoruz. Söz Sayın Eren'de idi, buyurun Sayın Eren.

ASIM EREN (Niğde) — Vazgeçtim efendim.

BAŞKAN — Sayın Eren vazgeçtiler. Başka söz istiyen arkadaşımız?.. Buyurun Sayın Ataöv.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Muhterem arkadaşlarım, akar yakıta yapılacak olan zam vergi reformu tasarıları Şubat ayında, Türk Milletine Sayın Maliye Bakanı tarafından takdim edilirken o zaman basına bâzı açıklamalarda bulunulmuştu. Basında geniş yer alan bu açıklamalar muvacehesinde akar yakıta yapılan zammın hakiki gerekçesini Büyük Mecliste tesbit etmekte fayda vardır.

Şimdi Şubat ayında Sayın Maliye Bakanı tarafından yapılmış olan takdim görüşmesinde ileri sürülen fikirler ve bunların Türk efkârında almış olduğu değer üzerinde bir nebze durmak isterim.

Muhterem arkadaşlarım, grupumuzun sayın sözcüsü muhterem arkadaşım İhsan Gürsan'ın akar yakıt konusunda Sayın Maliye Bakanının muhtelif devirlerindeki çeşitli beyanları hakkındaki sözlerine temas etmiyeceğim. Yalnız gaza yapılan zammın, bu kanunlar efkârı umumiyeye takdim edilirken, şu şekilde ifade bulduğunu söy-

(1) 638 S. Sayılı basmayazı 15 . 4 . 1964 gün ve 91 nci Birleşim tutanağı sonundadır.

lemek isterim: Vatandaş lüks olan gaz sobasını kullanmak suretiyle gaz yağı istihlâkinin artmış olduğu beyan edilmişti. Bugün bir memlekette yaşama seviyesini yükseltmek ve memleketi Batıya, Batı medeniyetine ulaştırmak isterken onun gaz sobası yakmasını çok görmek demek, vatandaşı orman katliamına, yahut da tezek yakmaya teşvik etmek demektir. Elektriği yakıt olarak vatan sathına yayamadığımıza, bütün vatanın kok kömürü ihtiyacını temin edemediğimize, linyit kömürünün bir yakıt olarak sobalarda kullanılması bugün için sıhhi bulunmadığına göre ve memleketimizde ormanlık sahaların birer çorak bozkır haline gelmekte bulunduğu nazara alınarak bu vatandaşın yakıt olarak kullandığı gazı çok görmek vatandaşı çok hafife almak olur. Bu bakımdan «gaz sobaları lükstür» diyen zihniyet vatandaşa tezek yakmayı tavsiye eden zihniyettir. Vatandaşı tezek yakmıya götürecek olan bir zihniyet de, bu memlekette ileriye, kalkınmaya ve sıhhi bir hamleye götürdüğü iddiasında bulunamaz.

O zaman bu kanun efkârı umumiyeye takdim edilirken yine Sayın Maliye Bakanımızın ifadeleri arasında yabancı petrol şirketlerinin gaz kullanmayı teşvik için Türkiye'de ucuz gaz sobaları imal ettiği iddia edilmiştir.

Aziz arkadaşlarım, gaz sobalarının lüzumlu hammaddesi Hükümet kotalariyle memlekete ithâl edilmekte ve gaz sobası imâl eden müesseseler Hükümetin murakabesi altında kurulmaktadır. Kotalara bu malzemeyi koyan bir Hükümet bunun günahını petrol şirketlerine aktarmak ve onların ucuz gaz sobası yapmak suretiyle bütün vatandaşların gaz istihlâkini artırması ve onlara karşı da gaza zam yapmak gerekçesi hiçbir zaman akla ve mantığa uygun bir hareket olmaz. Gaz sobalarının ucuz yapılmış olması her şeyden evvel takdir edilmelidir. Bunların tesislerini kuran insanlar Hükümetin kendilerine verdiği ithâl müsaadesi ile getirip kuruyorlar. Eğer hakikaten bunlar mahzurlu ise, gaza zam yapma kanunu yerine bu gibi maddelerin ithâl edilmesini durdurmak, kotalardan çıkarmak, bunların imalâtını mümkün mertebe önlemek suretiyle gayelerine varabilirler. Yoksa, memlekette ucuz gaz sobası imâl eden özel teşebbüsü böyle itham altında bırakarak, gaza zam yapmak suretiyle, onların istihsallerini, onların imalâtlarını azaltmak ve bu surette vatandaşı karanlığa bırakmak, memleketi ilerlemeye, kalkınmaya götüren bir zihniyetin ifadesi olamaz.

Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu bu memlekette mer'i olduğuna göre bu tip gerekçelerin, basında Türk Milletine ve dünya efkârına ilân edilmesi yabancı sermayenin memlekete gelmesini, özel teşebbüsün onunla teşriki mesai etmesini ve bu memlekette yapacağı çalışmaları da teminat altında bulunmasını, garanti bulunmasını önler ve bu suretle de özel teşebbüs yatırımlarının kısılmasına sebebolur.

Muhterem arkadaşlarım, o zaman bu kanunlar yine halkımıza takdim edilirken memleketin içinde bulunduğu tablolar yurda ilân edilmiş, sefaletten, felâketen bahsedilmişti. İşte memleketin Sayın Maliye Bakanı ağzı ile «kemerleri sıkıp lokmaları iyice küçülteceğiz». Gaz gibi hakaten kendilerinin muhalefet milletvekili olduğu zamanlarda bu kürsülerden % 100 haklı olan ifadelerle savundukları fikirleri bugün cerh etmesi bizi hayretler içerisinde bırakmaktadır. İşte memleketin sefalet tablolarında Devlet hizmetinde vazife alan insanların hissesi bulunduğu müddetçe bu tabloları söylemek, kaldırmak için de vatandaşın sırtına yeni yeni yükler yüklemek hiçbir zaman yapıcı bir yol olmaz. Bu düşünce, Hükümetimizin Sayın Maliye Bakanının ifade ettiği ucuz gaz sobalarının gaz istihlâkini çoğaltması zihniyeti, eğer Yüksek Meclislerce kabul edilir, revaç bulursa, o zaman yarın elektrik fiyatlarına yapılacak zamlarla buzdolaplarının da aynı muameleye tabi tutulması iktiza eder. Demek ki, elektrik nuru ve onun getirdiği medeni ihtiyaçları aynen bir gaz ölçüsüne vurarak vatandaşın elinden uzaklaştırmak, onu kendi kaderine terk etmek gibi bir zihniyet ile karşı karşıya kalırız.

Muhterem arkadaşlarım; gaz konusunda, motorin konusunda kanunun tümü üzerinde arkadaşlarımız çok etraflı konuştular. Zaten bu konuda büyük Mecliste fazla konuşmaya da lüzum kalmadı. Sayın İhsan Gürsan'ın okumuş olduğu zabıtlar bize, bundan 12 sene evvelden başlıyan ve aslında 7 kuruşluk bir zammı, 5 kuruşluk bir zammı bu tip kanunlar karşısında en güzel gerekçelerle çürüten Muhterem Maliye Bakanımızın aynı zihniyetle, aynı gerekçe ile bu kanun tasarılarına başka hükümetler getirdiği zaman reddetmesi mümkündü. Ama bir talihsizliktir ki;

bütçe açıklarını kapatmak için vatandaşın mübrem ihtiyaçlarına, yakıt ihtiyaçlarına ve onun zaruri ve medeni ihtiyaçlarına konulmuş olan bu zamlar, bugün aynı insanlar tarafından hakikaten başka başka gerekçelerle daha önce benimsediği fikirlerin tamamiyle aksi fikirleri serd etmek suretiyle bir reform adı altında huzurunuza gelmiş bulunuyor.

Aziz arkadaşlarım, şunu tesbil etmekte fayda vardır: Türkiye'de Türk köylüsünün bir gaz sobası alarak evine koyması, gazı gaz ocağında yakmak suretiyle tahribedilen ormanların ömrünü artırması hakikaten memlekette reform addedilmelidir. Hakikaten reformları vergi zamları ile önlemek suretiyle gelecek kanunlara reform demek kanunların ilk tümü üzerinde, grup sözcümüzün ifade ettiği gibi, bu memlekette vergilerin deformu demektir. İşte bizim reform hazırlanırken böyle bir deform tasarısı ile karşı karşıya bulunmanın üzüntüsü ile bu maddenin kanunun içerisinde çıkarılmasını şahsan arz ve talebederiz..

BAŞKAN — Buyurun Sayın Maliye Bakanı.

MALİYE BAKANI FERİD MELEN — Muhterem arkadaşlar; dün bu kanunun diğer maddelerini reform olarak alkışlıyan ve öven arkadaşlarıma teşekkür ederken demiştim ki, herkesin, herkesin demiyeyim, birçok arkadaşların tenkidini mucibolan akar yakıt vergisini de ümidediyorum ki, izahatımı dinledikten sonra memleketimiz menfaatleri bakımından zaruri bir tedbir olarak mütalâa edersiniz dedim.

Muhterem arkadaşlar, vehleten müdafaası güçtür, bir istihlâk vergisidir, bir istihlâk maddesinden alınan bir vergidir. Bu öyle bir istihlâk maddesidir ki; bunu fakir halk kullanır. Binaenaleyh, bundan vergi alınamaz. Bütün bunlar rahatlıkla söylenebilir ve bu sözler makes de bulur ve bunları alkışlıyan insanlar da çok olur. Fakat büyük memleket menfaatleri ile karşılaştırdığımız takdirde bunları ön plâna alınanın da yine bir zaruret olduğu belli olur.

Muhterem arkadaşlar, karşı fikir olarak Sayın A. P. Sözcüsünü takibeden bâzı A. P. liler benim 1952 yılında bu mevzuda söylediklerimi burada bugün bana karşı serdederek bir müdafaa sebebi olarak ileri sürmüş bulunuyorlar. Bilmiyorum hangisine inanıyorlar? Benim o tarihte söylediklerim mi doğru? Ama benim o tarihte söylediklerimi onların övdükleri insanlar reddetmişlerdir, doğru bulmamışlardır. Şimdi kendileri doğru mu buluyor, yoksa bu anda getirdiğim mi doğru? Anlaşılıyor ki, benim o tarihte söylediklerimi doğru buluyor.

Muhterem arkadaşlarım, ben tevile, şuna, buna kaçan insanlardan değilim. O tarihte samimî olarak o kanaatte idim. İhsan Gürsan arkadaşımız da biliyor ki, vergi mevzuu diğer ekonomik mevzular gibi hakikaten İkinci Dünya Harbinden sonra süratle büyük inkişaflar, büyük iştihaleler kaydetmiştir. Ve vergi telâkkileri son 15 sene içinde, 20 sene içinde tanınmıyacak kadar değişmiştir, yeni şekil almıştır. Bilhassa az gelişmiş memleketler bakımından... Bugün artık gelişmiş memleketlerde doğru olan fikirler, ekonomik kaideler, malî kaideler az gelişmiş memleketler için doğru sayılmamaktadır. Çünkü onların kalkınma şartları başkadır. O tarihte ben de klâsik bir vergi edebiyatına âşık olarak o beyanatı yapmıştım. 15 sene sonra İhsan Gürsan Bey arkadaşımız aynı noktada görüyorum, bir adım ilerlememiş. Açık olarak öyle düşünüyordum. Ama gün geçti bilhassa az gelişmiş memleketlerin kalkınması için, geniş etütler geniş araştırmalar yapıldı, Birleşmiş Milletler ve OECD Teşkilâtı vasıtası ile ciltlerle kitaplar yazıldı, büsbütün yeni keşifler oldu denemez.

Muhterem arkadaşlarım, faraza o tarihte bir plân yok idi, vergiler kalkınmada vasıta olarak kullanılmazdı...

Ama vergiler fiskal olduğu kadar bilhassa ekonomi politikasının müessir bir vasıtası olarak kullanılmaktadır. Bunu her ne kadar klâsik vergi telâkkilerine bağlı olan İhsan Gürsan arkadaşımız da kabul etmiştir. Ne ile? İmza buyurduğu plân stratejisi ile, İhsan Gürsan arkadaşımız 10 - 15 sene sonra bu vesikayı imza ediyor. Yani imzasiyle tamamen zıt olan bir felsefeyi kabul ediyor. Fakat buraya geliyor, 15 sene evvelki fikirleri rahatlıkla müdafaa edebiliyor. Asıl tezat buradadır ve buna işaret etmek lâzımdır.

Bakın; plân sratejisinde ne diyor? Ve biz bunu tatbik ediyoruz. Bunu Sayın İhsan Gürsan arkadaşımız ve 10 Adalet Partili arkadaşımız Hükümet içinde imza etmişlerdir ve bilmiyorum elbette ki, mealine vâkıf olarak ve mealine inanarak imza etmişlerdir. Orada ne diyor? «Aslında kalkınmanın ancak milletin bâzı feda-

kârlıklara katlanmasiyle gerçekleşeceği muhakkaktır.» diyor. Bir.

Bir diğer maddesinde: Bir yandan özel tasarruf teşvik edilecek, öbür yandan ise kamu tasarruflarının âzami seviyelerine çıkarılması yollarına başvurulacaktır. «Vergi tasarruflarını artırmak için başvurulacak en önemli vergileme olmalıdır..» İşte bu vesika belki 1953 te okunsaydı hakikaten bu fikirler o vakit münakaşayı mucip olurdu. Çünkü o tarihte daha çok klâsik nazariyeler hâkim idi, ön plânda idi, revaçta idi. Ama bugün az gelişmiş memleketlerde ferdî teşebbüslerde, bilhassa sermaye terakümünün zayıf olduğu, olmadığı, az olduğu memleketlerlerde yalnız ferdî teşebbüslere kalkınmayı temin etmenin, sağlamanın mümkün olmadığına ve sermaye piyasasını korumanın da büyük bir zamana ihtiyaç gösterdiğine göre, vergi tekniğine müracaat etmek zaruureti baş göstermiştir. Bunda benim imzam yok, ben sadece bunu izah ediyorum, tatbikatçısıyım. Bu Sayın İhsan Gürsan arkadaşımızın imza buyurduğu vesikanın emridir, plân buna göre hazırlanmıtşır, ben onun tatbikatını yapıyorum.

Yine Büyük Meclisin kabul ettiği Beş Senelik Plânın emridir, akar yakıt Vergisini muayyen seviyeye çıkarmayı plân emretmiştir.

Muhterem arkadaşlar; bu mevzuun gerekçelerini gerek komisyon sözcüsü ve gerekse Komisyon Başkanı geniş bir şekilde izah ettiler. Ben sadece tekrar işaret edeyim : Akar yakıta niçin zam getirdik .

Muhterem arkadaşlar, bu getirdiğimiz tedbir geçen yıl getirdiğimiz ve noksan kalan vergi tedbirini tamamlıyan bir tedbirdir.

Dört maksatla bunu getirdik; Birincisi fiskal maksatla. Burada bir vergi rezervi vardır, akar yakıt Türkiye'de dünyanın her memleketinden daha ucuza satılmaktadır. Burada bir vergi rezervi vardır. Bu itibarla plânın finansmanı için muhtacolduğumuz vergiyi buradan almak gayesi vardır. Bir arkadaşımız, «işte bu zihniyet köylüyü, memleketimizi tezek yakmaya sevkeden kötü bir zihniyettir» dedi. Muhterem arkadaşlar, bunu herkes bilir, maalesef itiraf etmeye mecburuz, köylü ve halkımızın büyük bir kısmı fiilen tezek yakmamakta mıdır? Hepimiz birden temenni edelim ki, bu tezek yakanların sayısı süratle azalsın ve bir gün memlekette tezeğin başka yerde kullanılması imkânı bulunsun. Bizim gayemiz zaten budur. Bu vergileri tezek yakanların sayısını azaltmak maksadiyle alıyoruz. Bu vergileri şehirliden, zenginden alıp, köylüye iş sahaları yaratmak suretiyle, kazanç sahibi yapmak istiyoruz. Buna mâni olmayın.

Muhterem arkadaşlar, diğer bir sebep Devlet Demiryollarıyla mükellefiyet tesis etmektir. Arkadaşlarımız izah ettiler. Dünyanın her yerinde olduğu gibi Devlet Demiryollarından, Denizyollarından buraya akın vardır. Bugün haç faraziyesini yerine getirmek için geniş nisbette, hacı kafilesi gitti. Bunların büyük bir kısmı otobüsle gittiler. 500 otobüs gitmiştir. Demiryollarını, gemiyi tercih etmediler, bu sahadan gittiler. Aldığımız tedbirler bile bu rekabeti önlemeye kâfi gelmemektedir. Çünkü hakikaten karayolu diğerlerine nazaran mükellefiyet bakımından imtiyazlı durumdadır. Bu imtiyazlı durumu bir dereceye kadar ortadan kaldırmak üzere bu vergileri getirdik.

Arkadaşlarımız da izah ettiler, fiyatlar arasındaki ahenksizlik doğmuştur. Benzine fazla zam yaptık. Bu defa motorin imtiyazlı hale geldi. Geçen sene getirdiğimiz vergiler daha çok istismar mevzuu yapıldı. Adana'da büyük mitingler yapıldı, Türkiye mahvoluyor diye. Devlet gaz yağına da vergi getirseydi, belki o mitingler on misline çıkardı. Evet doğrudur. Geçen sene mukavemeti bir miktar azaltmak üzere gaz yağını, köylü sigarasını vergiden istisna etmek zaruretinde kaldık. Ama bunun neticesinde bugün büyük bir fiyat ahanksizliği doğdu. Bu fiyat ahenksizliği de, gaz yağını motorin lehine, motorini benzin lehine teşvik etti.

Herkes bugün kanidir ki, bir karıştırma vardır. Ve bundan motorlar mütessir olmaktadır. Petrol kumpanyaları kendi teşkilâtlarına halkı ikaz etmeleri için tamimler yapmıştır. Emrederseniz bu tamimleri okurum. Bu hususu ortaya koyan rakamlar da vardır. Benzin artışı her sene yüzde 10 artar iken, birden bire ikiye düşüyor. Motorin artışı yüzde 8 iken 12 ye çıkıyor. Gaz yağı artışı muayyen bir nisbetten iki misline çıkıyor. Bütün bunlar bizim vergi yoliyle yanlış bir şekilde meydana getirdiğimiz ahenksizlik neticesinde doğan bir vaziyettir. Bunu da memleket ekonomisi bakımından ortadan kaldırmak lâzımdır.

Ben muhterem arkadaşlarıma bir şey söyliyeyim : Biz gaz yağı istihsâlini teşvik edelim mi

etmiyelim mi? Bu memlekette buna bir karar vermek lâzımdır.

Gazyağı istihlâki teşvikinin mânası nedir bilir misiniz arkadaşlar? Her sene artan nisbet tutarında dışarıya döviz vermektir. Arkadaşımızın dediği gibi, kazaların her köşesinde gazyağı istihlâkini teşvik edersek, köylerde gazyağını sobalarda yakarsak bunun tutarı 200 milyon eder. 70 milyon petrol için döviz veriyoruz, bu 200 milyona çıkar, maazallah! Döviz gelirlerimiz artmadan, petrol kaynaklarımız çoğalmadan, ne olur bu memleketin hali, gelen gazları sobalarda yakarsak? Böyle bir şeyi tasvibeder misiniz, böyle bir şey memleket lehine mi olur, böyle kalkınılır mı? Bu kafada olan bir memleket kalkınır mı arkadaşlarım?

Muhterem arkadaşlarım, her şeyin bir tedbiri vardır. Bunun için başta madde kullanacaksınız. Neden elektriğe koşuyoruz, neden enerjiye koşuyoruz, neden hidro - elektriğe koşuyoruz? Bütün bunlar muhtacolduğumuz enerjiyi başka yerden temin etmek için.. Binaenaleyh; o istikametlere götürmek lâzım, bir ekonominin kalkınmasını istiyorsanız. Yoksa tezeği bırakalım, gazyağı yakalım. 350 milyarlık ihracattan elde ettiğimiz döviz var. Onu da gazyağına verelim, tamam. Bunu kim ister, nasıl ister? Hakikaten hayret ediyorum. Kaldı ki, bizim bu dövizleri nasıl aldığımızı da biliyorsunuz. Konsorsiyomdan gidip dileniyorum, kalkınmamız için dolâr istiyorum. Sonra siz geliyorsunuz, efendim, herkes gaz sobası yaksın diyorsunuz. Ben bu zihniyette adamı arayıp bulmanızı isterim arkadaşlar. Ben bunu yapamam, çünkü bu cinayettir. Bu memleketi 30 sene, 40 sene borç altına sokup, ondan sonra gazı sobada yakacaksınız ve arkadaşlarımız bize bunu tavsiye edebiliyorlar.

Muhterem arkadaşlar, işte biz gazyağına zamları bu sebeple getirdik. Filvaki bu, bunu getiren bir Hükümete ve bir partiye belki rey kaybettirebilir veya kaybettirmez, o başka mesele. Biz vatandaşın akılselimine inanıyoruz. Ama bunu göze almak lâzımdır. Bu memlekete hizmet etmek istiyenler bunu seve seve göze alırlar. Zaten böyle şeyleri göze almıyanlar da bu memlekete hizmet edemezler. (Alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Bakan bir dakika, sual soracaklar. Sayın Sabri Keskin, buyurun sualinizi sorunuz.

SABRİ KESKİN (Kastamonu) — Efendim, Sayın Bakanımız buyurdular ki, 15 seneden beri iktisadi hayatta, vergicilik büyük terakkiler kaydetmiştir.

Onbeş sene evvel benim söylemiş olduğum o günden bu tarafa modern vergi sistemi değişmiş bulunmaktadır. Ben; bu hususlara itiraz etmek için söz almadım, geçen sene Karma Bütçe Komisyonunda bir kısım arkadaşlarımız bâzı beyanlarda bulundular. Gazyağına zam teklifi yapıldığı zaman Sayın Bakan bağıra bağıra, bilhassa dar gelirlilerin tenvir vasıtası, köylünün tenvir vasıtası olan gazyağına zam yapmayı katiyen tasvibetmediklerini ifade buyurmuşlardı. Bu bir sene zarfında mı klâsik vergiye geçilmiştir, yahut bir sene zarfında mı bizim köylümüzün durumu değişmiştir? Sayın Bakanın bu hususlaki bilgilerini rica ediyorum.

MALİYE BAKANI FERİD MELEN — Bir kere fakir fukara kelimesini söylediğimi hatırlamıyorum. Ama dar gelirlilerin de bunu kullandığını ifade ettim. Ama biraz evvel de bunun sebebini ifade ettim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Diler.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Bakanın beyanlarına göre, gaz ve motorine konmuş olan zam, haddizatında fiskal bir gayeden ziyade benzin ve motorin arasındaki âhenksizliği bertaraf etmek ve memleketimiz ekonomisi bakımından benzin ve gaz ithal etmek mecburiyetinde kalmamak için böyle bir ayarlama meydana getirilmiştir. Bunun neticesinde de fiskal netice elde edilmiştir. Ancak bizim plânımızın temel prensipleri müstakar bir fiyat, müstakar bir para politikasına dayanmak suretiyle tesis edilmiş olduğuna göre, bu zammın böyle bir fiyat mekanizması ve maliyeti üzerinde müessir plânı fâsit daire içine sokacağı endişesi vârit değil midir?

MALİYE BAKANI FERİD MELEN — Böyle bir endişe olsa idi, plânda yeri olmazdı. Plân bunu emretmiştir, bir. Yıllık programda bu mevcuttur iki. Geçen sene yapılan tecrübe de bunu gösterdi ki, bu fiyatlar nakliyata inikâs etmektedir, üç.

Geçen sene herkes şu endişede bulunmuştu ve nakliyede % 5 - 10 fiyat artışı olur, demişti. Halbuki artış yerine bilâkis nakliyat fiyatlarında düşme olmuştur. Yapılan zam aslında cüzi bir şeydir. Benzine yapmıyoruz, sadece motorine yapıyoruz; arz ettiğim gibi âhenksizliği gidermek için. Arz ettiğim gibi bugün benzin motorin arasındaki bu fiyat âhenksizliği bâzı benzin ile çalışan makinaların muattal hale gelmesine dahi sebebolmuştur. Bunlardan da iktisatta faydalanmak lâzımdır. Bu da ayrıca iktisadi bir faydadır.

Değerli arkadaşlarıma şunu hatırlatayım : Bunu yapan sadece biz değiliz. Faraza Amerika'da geçenlerde benzine birkaç cent ilâve etti. Bu mühim bir maddedir ve ekonomik maddedir. Daima bunların vergilerinde ve fiyatlarında oynanmaktadır. Yakında Gümrük resimleri kanun tasarısını getiriyoruz, bâzı maddelerin Gümrük resimlerine zam yapıyoruz. Arkadaşlar bunu niçin yapıyoruz? Çeşitli sebeplerle. Biz ithalâtı azaltmak için yapıyoruz. Türkiye'de süratli bir ithalât meyli vardır ve bunu dövizle karşılamaya imkân bulamıyoruz. Geçen sene plânımızda 567 milyon olarak tahmin ettiğimiz ithalâtı birçok tedbirler almamıza rağmen 680 milyon dolârla zor kapattık. Bizim ithalât açıklarımızı · ithalâtımızı arttıramadığımıza veyahut yeteri derecede artırmadığımıza göre ithalât açıklarımızı mütemadiyen kapatmayı taahhüdeden devletleri de bulmak kolay olmuyor. Şüphesiz ki hiç kimse bizim böyle israf ve sefahat yaparak lüzumsuz ithalât yapmamızı istemez ve bunu finanse etmez, finanse etmesi de istenemez. Bu sebeple bâzı tahditler koymakta ekonomikman bir memleket için mecburiyet vardır.

Ne yapılabilir? Bu, iki sebeple olur; fiyatı artırmam, vergiyi artırmam, ne yaparım? Kontenjandan yaparım? O zaman talep fazla olduğundan bundan elde edilecek kâr sadece kontenjanı alanların cebine iner.

Hatırlarsınız, bundan evvelki devrede milyonerler böyle doğmuştur. Biz bu sisteme gitmek istemiyoruz. Bundan elde edilecek faydayı bütün memlekete vermek istiyoruz. Sebebi budur arkadaşlarım.

BAŞKAN — Bir dakika Sayın Bakan.

Sizden evvel söz alan var efendim, bir dakika Nihat Bey, sıranıza riayet edin.

Sayın Ali İhsan Balım, buyurun. Soruların ve cevapların kısa olmasını rica ediyorum.

ALİ İHSAN BALIM (İsparta) — Sayın Başkanım, ben şahsan akar yakıtlara zam yapmayı derpiş eden bu kanun tasarısını şu veya bu şekilde şahsım veya diğer arkadaşların, sobası olan veya olmıyan kimseler için ele almıyorum. 3 - 5 kuruş külfeti için de konuşmuyorum. Ama, bir husus var: Efendim, biz plânlı ve programlı bir devreye girdik. Fakat mevcut zamlar karşısında ormanları himaye etmek fiilen mümkün olmıyacaktır.

BAŞKAN — Sorunuzu sorun, Sayın Balım. Yoksa söz isteyin.

ALİ İHSAN BALIM (İsparta) — Sorum budur. Vatandaşa ormanları muhafaza etmek, himaye etmek imkânını nasıl vereceğiz?

MALİYE BAKANI FERİD MELEN — Bunun cevabını arkadaşımız plânda bulur. Plân akar yakıta zammı istemiştir, orada bulurlar...

BAŞKAN — Soru lûtfen kısa olsun, Sayın Diler.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Bakanın beyanlarına teşekkür ederim. Şefik İnan arkadaşımız buyurdular ve dediler ki; bugün gaz yağı buğdayla mukayese edildiği zaman ucuz bir vaziyettedir. Buğdaya nazaran gaz yağı ucuz olduğuna talep de fazla olduğuna göre, refah ve saadete kavuşan ailelerin istihlâk etmiş olduğu gazın satılması ne şekilde mümkün olur? Bunun cevabını rica ediyorum.

MALİYE BAKANI FERİD MELEN (Devamla) — Gazın talebini azaltmak, gazı pahalılaştırmak suretiyle olur.

BAŞKAN — Efendim, grup adına mı istiyorsunuz Sayın Turgut?

MEHMET TURGUT (Afyon Karahisar) — Evet efendim.

BAŞKAN — Adalet Partisi Grupu adına Sayın Mehmet Turgut.

A. P. MECLİS GRUPU ADINA MEHMET TURGUT (Afyon Karahisar) — Muhterem arkadaşlarım, muhterem Maliye Vekili arkadaşımızın müteaddit defalar A. P. Grupunun bu kürsüde ortaya koyduğu fikirlerin eski fikirler olduğu iddiası karşısında grupumuzun fikirlerinin yeni mi, yoksa eski mi olduğunu belirtmek için huzurunuza gelmiş bulunuyorum. Ve bu hususta sayın Maliye Vekili arkadaşımızın fikirle-

rinin de ne durumda olduğunu huzurunuzda ortaya koymak isterim.

Muhterem arkadaşlarım, Sayın Maliye Vekili arkadaşımız 1952 deki fikirlerine işaretle «o zaman plân yoktu» dediler. Evvelâ şunu arz edeyim ki, gerek Türkiye'de gerek Dünyada o zaman da plân vardı, plân fikri de mevcuttu («Yoktu» sesleri)

SADRETTİN ÇANGA (Bursa) — Plân arkadan gelsin diyen kimdi?

BAŞKAN — Karşılıklı konuşmıyalım.

MEHMET TURGUT (Devamla) — Muhterem arkadaşlar, üç senedir bu çatının altında bulunuyoruz, hiçbiriniz buraya çıktığı zaman yerimden itiraz eden bir arkadaşımız değilim. Lûtfen ne söyliyeceklerimi iyice dinleyin, aksini düşünüyorsanız buraya çıkın, aksini çürütmeye çalışınız. Yoksa yerinizden şu veya bu şekilde söz atmakla bu büyük parlâmentoya zarar vermektesiniz. Bu da ne bize ve ne de size fayda getirir.

Sayın arkadaşlar, evvelâ vergiler üzerinde durmak isterim. Vergilerle plânın hiçbir münasebeti yoktur. Ben muhterem arkadaşıma tavsiye ederim iki sene evvel Çınar otelinde yapılmış olan Hindistan plânının tenkidini lûtfen okusunlar. Orada göreceklerdir ki Hindistan plânının muvaffak olamamasının tek sebebi Hindistan'da mütemadiyen vergilerin artırılmasından ileri gelmektedir.

Orada Hindistan Plânını uzunboylu tenkid eden Masani'nin raporunu arkadaşımın okumasını tavsiye ederim, efendim. Arkadaşımızın iddiasına göre yeni fikirlere göre iktisaden geri kalmış memleketler apayrı bir sisteme tabi imiş, iktisaden ileri memleketler apayrı bir sisteme tabi imiş. Böyle birşey varit değildir arkadaşlarım. Bugün Batı'da İktisatçı Mirdal'ın sözcülüğünü yaptığı bir grup iktisatçı : «İktisaden geri kalmış memleketler apayrı bir sisteme tabidir. İktisaden normal devresinde kalkınmış memleketlerin kalkınması için tatbik edilen sistemler «iktisaden geri kalmış memleketlere tatbik edilemezler. Bu sebeple iktisaden geri kalmış memleketlerin kalkınması için yepyeni usuller meydana koymak ve yeni sistemler tatbik etmek lâzımdır,» derler.

Bu grupa karşı olan ve Amerikalı iktisatçı Rostof'un meşhur kitabında da izah ettiği gibi, diğer bir grup iktisatçı ise tamamen aksini müdafaa etmektedirler. Bunların sayısı Mirdal'ın temsil ettiği grupun asgari üç misli kadardır.

Bu gruptaki iktisatçılara göre iktisadi kalkınmanın muayyen kanunları vardır, muayyen devrelerden geçmesi lâzımdır. Bunlar değişmez ve her memlekete tatbik edilecek hususlardır. Bu fikirlrden şunun doğru olduğu veya bunun doğru olmadığı gibi bir takyit yoktur. Fikirlerin her ikisi de henüz kabul edilmemiş olduğu gibi her iki fikrin iddiacıları, her ki fikrin savunucuları da vardır ve her iki fikir üzerine rapor yazmış eser vermiş iktisatçılar mevcuttur. Bunun doğru olduğu veya diğerinin doğru olmadığı hakkında bir fikir, tekrar etmek isterim ki, kabul edilmemiştir. Yalnız Mirdal'ın temsil ettiği fikrin sahipleri diğerlerine nisbetle az sayıda bulunmaktadır.

Muhterem arkadaşım sermaye piyasasının kurulmasından bahsettiler ve bunları plâna bağladılar. Ben muhterem arkadaşıma tavsiye ediyorum. Bir hafta evvel çıkan Türkiye İktisat Gazetesinde Prof. Namık Zeki Aral'ın sermaye piyasasının nasıl kurulacağı ve bugünkü Hükümetin gidişi ile bunun ne hale geldiğini okumasını tavsiye ederim. İcabederse bunu buraya da getirir okuruz, fakat, vaktinizi almak istemiyorum. Sermaye piyasasının nasıl kurulmuş olduğu ve bugünkü gidişin hangi istikamette olduğu kendi partilerine hiç olmazsa sempatisi bulunan Sayın Profesör Namık Zeki Aral tarafından esaslı şekilde ortaya konmuş bulunmaktadır.

Vergi mevzuunda sayın Maliye Vekili yeni fikirlerden bahsetti, arkadaşlarım. Ben bu mevzuda fazla zamanınızı almak istemiyorum. Yalnız İngiltere'de 1960 dan bu yana vergi mevzuunda yazılmış olan eserleri ve raporları tetkik ederlerse vergileri çoğaltmak istikametinde mi, bütçe ihtiyacına göre artırılması istikametinde mi, yoksa başka istikametlerde mi olduğunu göreceklerdir. Bu hususta Adalet Partisi sözcüleri ve Adalet Partisinin fikriyatını buraya getirenler bunları okumuşlar, tetkik etmişlerdir. Vergi mevzuunda dünyanın gidişinin arkadaşımızın sözlerinin istikametinde olmadığını görmüşlerdir. Aksi varsa, hangi eserde, hangi makalede ve hangi kitaptadır, lûtfetsinler, biz de onları tetkik edelim.

Muhterem arkadaşlarım, sayın Maliye Bakanı arkadaşımız gaza zam yapılmadığı takdirde

muazzam döviz çıkacağını ve bunun memleket için büyük tehlike olacağını söylediler. Hattâ daha ağır kelime kullandılar, ben huzurunuzda bu ağır kelimeyi kullanmaktan sarfı nazar ediyorum.

Ben Sayın Maliye Vekili arkadaşıma yalnız bir hususu hatırlatmak istiyorum :

Muhterem arkadaşlarım, bütçede bulunan arkadaşlarım gayet iyi bilirler, Türkiye'de bir Fuil-Oil modası vardır. Bütün Devlet daireleri kömürle işliyen tesislerini Fuil - Oil'e çevirmişlerdir. Bunlardan yalnız birisine ait katî rakam vermek isterim :

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinin bir senelik kömür ihtiyacı karşılığı 6 yüzbin liradan Fuiloil'e çevrildikten sonra iki milyon liraya çıkmıştır. Üstelik Fuil - Oil'e çevirmek için her sene Avrupa'ya milyonlarca liralık döviz verilmekte ve bunlara ait makina ve teçhizat getirilmektedir. Bu makina ve teçhizatların ömrü ise beş seneden fazla değildir. Eğer arkadaşım hakikaten bu memleketin dövizlerinin kıymetini biliyorsa, bu memleketin dövizlerini hakikaten çok hasis şekilde kullanmak istiyorsa bunlara dikkat etmelidir. Bu mevzuda Devletin hiçbir müessesesi bir etüt ve tetkik yapmamıştır. Devlet daireleri sırf petrol şirketlerinin propogandasına kanarak menfaatlerini düşünen petrol şirketlerinin propagandasına inanarak alabildiğine bütün Devlet daireleri tesislerini Fouil - Oil'e çevirmişlerdir. Bu durum karşısında yapılacak zamlar bu yakıtı yakan müesseselerin, yakıt masrafına gidecektir. Bu husus da arkadaşımdan sormak isterim: Bu mevzuda Nafıa Vekâletinden veya başka vekâletlerden gelmiş veya yapılmış etüt varsa, Fuil - Oil'in bu memlekete getirdiği yıllık masrafı farkı tesbit edilmişse bu kürsüden arkadaşım açıklasın, iddiamdan her zaman fazgeçmeye hazırım. Yalnız Bütçe Komisyonundaki arkadaşlar bunu gayet iyi bilirler, Mülkiye Mektebinin senelik kömür sarfiyatı karşılığı 60 bin liradan 3 yüz bin liraya çıkmıştır. Bütün Devlet dairelerine ilâveten Şeker fabrikaları, Çimento fabrikaları da bu yola gitmektedirler. Bunun Türkiye'ye neye mal olduğunu hesap eder getirirler ve gazdaki hasisliklerini de burada gösterirlerse kendilerini tebrik ederiz. Ancak bu hesaplar yapılır ve bunun memleketimize neye mal olduğu ortaya çıkarılırsa gazdaki hasisliği burada göstermediklerine kendileri de hayıflanacaklardır.

Gelelim, muhterem arkadaşlarımın, «12 sene evvel ben bu fikirlere sahiptim, vergi mevzuatı o zaman öyle idi, klâsik vergi anlayışı vardı, halbuki son senelerde klâsik verginin dışına çıkılmıştır, o zamanki fikirlerimden şimdi vaz geçiyorum, şimdiki fikirlerim doğrudur.» demesine.

Ben kendlerine sadece şunu hatırlatmak isterim; demek 10 sene evvel bu fikirleri getirenler, kendisinden 10 sene daha ileri imişler ve kendilerinin o zamanki tenkidleri mesnetsizmiş. Bunu itiraf olarak kabul eder, zabıtlara geçirmekle yetinmek isterim.

Başka bir nokta muhterem arkadaşlarım; buraya çıkmışken sormak istedim, gerek komisyon sözcüsü gerekse Maliye Bakanı arkadaşımdan cevaplandırılmasını istirham ederim. Şimdi geçen sene de bu olmuştur, akaryakıta yapılan zam bilhassa müteahhitleri çok müşkül duruma sokmaktadır. Biliyorsunuz, bu akaryakıt zamlarının - yapıldığı takdirde, - bâzı ihalelerde Devlet tarafından bunun nazarı itibara alınacağı derpiş edilmiş fakat bâzı ihalelerde bu derpiş edilmemiştir. Ve Devlet müteahhitlerle büyük anlaşmazlıklara uğramaktadır. Mazota yapılan zammın daha evvel yapılmış olan ihalelere ne şekilde tesir edeceği ve aradaki farkın Devlet tarafından ödenip ödenmiyeceğinin de bu kürsüden ifadesini istirham ederim. Hürmetlerimle (A.P. sıralarından alkışlar).

BAŞKAN — Buyurun Sayın Ülker.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Muhterem arkadaşlar, gaza zam meselesi Türkiye'de petrol meselesi ile doğrudan doğruya ilgilidir. Türk topraklarında çıkan petrolün bir varilinde bir kısım gaz, iki kısım benzin bulunmaktadır. Yani bir kısım gaz elde etmek için, iki kısım mecburi olarak benzin elde edilmektedir.

Türkiye'nin gaz ihtiyacını karşılamak için tutumunu şöyle hesaplıyabilir: Yıllık 500 bin ton gaz ihtiyacımız vardır. Bunun bin tonu ithal, 400 bin tonu ise istihsal edilmektedir. Şimdi Türkiye'de gaz meselesini halletmek için ya dışarıdan petrol ithal edeceğiz onu tasfiye edeceğiz, iki kısım benzin bir kısım alacağız, o takdirde satılmıyan benzin stokları yığılacak; saklaması güç satması güç ve saire güç. Ayrıca Türk benzini ve Orta - Doğu'daki benzinlerin kalitesi düşüktür. Öyleyse yapılacak iş nedir? İşte bu noktadan hareket edilerek yani ya dışarıdan ham-

petrol ithali veya gaz yağı ithali. İki şıklı bir durum karşısında kaldığımıza ve Sayın Maliye Bakanının da ifade ettiği gibi bunun karşılığında da yabancı para, döviz vermek mecburiyetinde olduğumuza göre bu meseleyi plânlama dairesi reisi ele almış, incelemiş ve şu bendenizin özet olarak anlattığım sebepten dolayı Beş Yıllık Kalkınma plânının esaslarına göre ki, biz bu plâna her dakika bakıyoruz. Anayasadan sonra kanunların bağlı olması lâzımgeldiği bir vesikadır bu bir kanun yaparken, Anayasaya bakacağız, bir bakıma da Beş Yıllık plâna bakmaya mecburuz.

Şimdi Anayasaya göre yaptığımız Beş Yıllık Kalkınma Plânının 204 ncü sayfasında, petrol kısmında uzun uzun izahattan sonra, tedbirlere geçiliyor ve «D» bendinde deniyor ki; değişik petrol ürünlerinin fiyatlarındaki ayarlamalar şunları sağlamalıdır».. Bu şekilde bir hüküm vazedilmiştir. Yani ayarlama yapma işi plânın bir hükmüdür. Bununla gelişi güzel bir esastan hareket edilmemiş, demin arz ettiğim Türk petrolünkn millî durumundan ileri gelmiştir.

Bu Beş Yıllık Plânın her bölümünün etüt vesikaları vardır ve plânlama tarafından neşredilmiştir. Bunlardan biriside sektör programları petrol sanayiidir. Orada da açıkça 23 ncü sayfada, «Benzin ve motorin fiyatlarında yapılacak ayarlama aşağıdaki hususları sağlamalıdır» diye başlayıp, fiyat ayarlamalarını teker teker göstermektedir. Ve gerekçelerini de göstermektedir. Kıymetli vakitlerinizi almıyayım.

Şimdi muhterem arkadaşlar, biraz evvel Maliye Bakanı, durumu başından itibaren burada ifade etmeliydiler, ifade etmediler, gerekçede de yoktur. Bu plânda, plân hedefleri stratejisi diye bir vesika vardır. Bu vesika Birinci Koalisyon zamanında Adalet Partili arkadaşlarımız tarafından da imzalanmıştır. Demin Bakan ifade ettiler, gerek bu vesikaya yani Adalet Partisinin, altında imzası bulunan plân hedefleri stratejisine, gerekse Büyük Millet Meclisinin tasvibinden geçmiş Beş Yıllık Plâna, 204 ncü sayfasındaki esaslara göre, gerekse demin arz ettiğim gerçeklere göre gaza zam yapılması bir zaruret halindedir. Binaenaleyh, benim seçim bölgem itibariyle, dün arkadaşlar da ifade ettiler, 250 bin ton gaz İstanbul'da harcanmaktadır. Ben konuşan arkadaşlarımın bunların gaz sobalarında yakıldığı şekildeki fikirlerini tamamen tasvip edemem. «Bunların gecekondularda yakıldığı, bunların gaz ocaklarında yakıldığı» hakikatleri de ortada olmasına ve benim de bu fikirde olmama rağmen, Türk ekonomisi ve uymaya mecbur olduğumuz Beş Yıllık Plân gereğince, gaza zam yapılmasının zarureti vardır. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Gürsan.

İHSAN GÜRSAN (İzmir) — Çok değerli arkadaşlarım, huzurunuza İzmir Milletvekili İhsan Gürsan olarak çıkıyorum. (Sağdan «müşerref olduk» sesleri) O şeref bana aittir. Hayatımın hiçbir devresinde ve hiçbir safhasında her hususta hazırlanmadan ne bir kütlenin, ne Yüce Meclisin huzuruna çıkmak cesaretini buldum, ne de çalışmalarımda bir megalomaniye kapılarak, bunun mahiyetini izam ederek kendimde bir kıyme tevehhü edip hiçbir zaman iddiada bulunmadım.

Esefle müşahade ediyorum ki, iki senedir memlekette büyük bir siyasi teşekkülün sözcüsü olarak huzurunuza çıktığım, bu kütlenin fikirlerinin tercümanı olmak için bir gayret sarf ettiğim halde ve huzurunuzdaki konuşmalarımın da bir değer taşıması için bütün kuvvetimle, yaşımın imkânsızlığına ve tahammülsüzlüğüme uzun bir zaman konuştuğum meselelerden uzak kalmanın vermiş olduğu bir cesaretsizlikle aradaki fasılayı, arayı kapatmak için gece gündüz çalışarak sizlere, yüce huzurlarınıza hiç olmazsa ufak bir çalışmanın değerini taşıyan fikirler getirmeye çalıştığım halde, zannediyorum ki, bir Sayın Bakan bundan memnun olmuyorlar.

Muhterem arkadaşlarım, içtimai, sosyal sahalarda olduğu gibi siyasi sahada da, ilmî, kültürel sahalarda da fikre fikirle mukabele edilir. Şahıslar hiçbir zaman bahis mevzuu edilmez. Bu en ufak bir terbiye ve sosyal münasebetlerin insanlarda bir kaide haline getirdiği bir esastır. Bundan ilham almak buna göre hazırlanmak lâzımdır. Ben, polemik ve demagojiye kapılmıyorum. Sayın Bakanın sözlerine cevap vermekten teeddübederim ve o tarafa katiyen kendimi götürmem. Çünkü, polemik ve demagojinin çukuruna düştüğüm anda şahsiyetimde, ufacık bir değer kendi kendime görüyorsam, izafe ediyorsam, (Sayın Bakan ister affetsin ister etmesin) kendimi kendime olan güvenimden mahrum etmiş olurum. Aynı zamanda da sizlerin huzurunda velevki siyasi bir hüviyet ve mülâhaza taşısam dahi, velevki büyük siyasi teşekküllerin fikir-

lerini müdafaa etmek zarureti ile çıksam dahi sizleri tatmin etmek, sizlerin itimadına lâyik olmak imkânından ve kabiliyetinden kendimi mahrum etmiş olurum.

Ben muhterem Bakanın bu sahada düştüğü vaziyeti ve bir Gürsan fobisini ve bu fobi ile hareket etmesini sonsuz mesuliyetlerinin kendisinde husule getirdiği sürmenajın bir neticesi olarak telâkki ediyor ve bunu ona atfediyorum.

Muhterem arkadaşlarım, ne demek gerici fikirler, ne demek ilerici fikirler? İhsan Gürsan olarak huzurunuza çıktığım için nâçizane kendime göre arada kaybetmiş olduğum merhaleyi tamamlamak için belki gece gündüz bir mesai sarf ederek, Gide'in iktisadından veya Mülkiyede okuduğumuz - ima etmek istediği - Fazıl Beyin maliyesinden bu yana geçen tekâmül merhalelerini tesbit etmek mecburiyetini duydum.

Bu şekilde hareket etmedik. Netice itibariyle geçen seneki bütçe hazırlanışından bu yana, bu seneki bütçe hazırlanışlarında ve vergi mevzularındaki hazırlanışlarımızda en nihai, en son merhaleleri takibederek üzerinde durulması gereken bir reformun anlamında mündemiç esasları, prensipleri belirtmeye çalıştık ve telâkkimizi buna istinadettirmeye uğraştık. Binaenaleyh, eğer Sayın Bakan muayyen bir mevzuda bir netice ve karara varıyorsa, bunu iki seneden beri hiçbir zaman mahiyetine nüfuz etmeden cevapsız bıraktığı mevzuları da bir ilmî münazara şekline sokarak cevap verip kanaat ve mütalâalarını ona göre beyan etmesi icabederdi. Yoksa kürsüye çıkıp «geridir; binaenaleyh biz ileri düşünüyoruz, görüyoruz, hareketlerimiz bir reformun ta kendisidir» diye iddia etmek hiçbir değer taşımaz.

Çok değerli arkadaşlarım, biz vergi reformunun mânasındaki prensipleri ve bir vergi reformunu tahakkuk ettirmek için memleketimizin gerçeklerini nazarı itibara almak suretiyle hangi merhaleyi takibetmek mecburiyetinde olduğumuzu bir esasa bir tetkika istinadederek belirtiyoruz.

Eğer Sayın Bakanın ileri olarak gördüğü fikirler memlekette tahribat yapacak ekonomik ve sosyal tepkileri itibariyle bünyeyi kökünden sarsacak adaletsiz, icapsız, mesnetsiz ve sadece malî zaruretlere göre bir vergi tatbikatı getirmekse, binbir ihtimam sarf ederek üzerinde ihtimamla durulması lâzımgelen modern vergi sistemlerini bünyesinden zedelemez ise bu şekilde ileri bir görüşün, ben şahsan yanında değilim. O zaman kendilerinin ifade ettiği gibi klâsik fikirlere bağlanmayı tercih ederim ve bununla da iftihar ederim.

Ne söylemişiz biz? Bizim reform anlayışımız şudur:

Kendi fikrimiz değildir; otoritelerin, malî ve iktisadi otoritelerin fikirleridir. Mütekâmil görüşlerin ilham ettiği fikirlerdir ve nihayet o Maliye Bakanlığı teşkilâtı ki, kendisinin iki sene evvel kurmuş olduğu Vergi Reform Komisyonunun önümüze serdiği fikirleridir ve son görüşleridir. Şahsi görüşlerimizi, politik zaruretlerle dile getirmedik. Memleket gerçeklerini memleketin hakiki bir evlâdı olarak sizler gibi dile getirmeye çalıştık.

BAŞKAN — Sayın Gürsan, sataşmalara cevap verdiniz, lûtfen maddeye getiriniz sözünüzü. Malûmuâliniz Bakanda madde üzerinde konuştu.

İHSAN GÜRSAN (Devamla) — Kanaatlerimizi bu şekilde izah ettikten sonra şu hususu da bilhassa belirtmek isterim.

Bir noktaya daha temas buyurdular. Plân stretejilerinin altına imza etmişiz. Evet, imza ettik. Bunun karşısında değiliz zaten. Memleketin iktisadi kalkınması için lüzumlu gördüğümüz bir şeyi bilerek görerek imza ettik. Ama hiçbir zaman tahripkâr bir vergi tatbikatına gitmeyi plân bize tavsiye etmiyor. Biz kendi anlayışında değiliz.

Gaza neden «zam yapılmasın» dedik? Bütün sebepleriyle burada grup adına konuşarak izah ettik. Gösterdik; iddia ettikleri mesnetler yoktu. Farzedelim ki, vâkıdır, zam yaptılar. Gaz istihlâkini durdurabilecekler midir? Katiyen. Gaz istihlâkinin artmasına sebebolan âmilin, zaruretin mesnetlerini ortadan kaldırmadıkça, bunun için tedbirler alınmadıkça, bugün 14 kuruş zam yaptığımız gaza yarın 28 kuruş zam yapın yine gazın istihlâkine mâni olmaya imkân yoktur. Bu itibarla bir döviz mevzuunu karşımıza getirmekte mâna yok.

Ne yapacaksınız? Kömürünü veremiyorsunuz. Yakıtını temin edemiyorsunuz. İlerliyen bir ihtiyaç var, bir nüfus artışı var, kültür artışı var. Geri mi gideceğiz, ocakları kaldıracak mıyız, sobaları kaldıracak mıyız? Memlekette merkezi teshin tesisatı yok. Nasıl durduracaksınız? Be-

nim idrakim bunu alamıyor. Vergilerle, zamla mı durduracaksınız? Bu bir rezerv kaynağıdır. Gayet tabiî ama, tahribatı nereye kadar gidiyor? Kim istihlâk ediyor bu maddeyi? Muayyen bir hayat seviyesine maişet seviyesine erişmiş olan bir fert, bir aile gazdan ziyade kendi konforunu başka sahalarda temin eder. O halde ihtiyacı olan kuyruklara katılarak vesika alamamadan mütevellit, kok kömürü alamıyan, teshin vasıtasını temin edemiyen yine dar gelirli vatandaşlar üzerinde temerküz ediyor. Ne oluyor netice itibariyle? Hayat darlığı bugün önümüze çıkmış, hepimizin durduğu bir mevzu. Gayet tabiî olarak onların ıstırapları artmaktan başka bir netice vermiyor. Şu halde bu tedbir palyatiftir. Eğer gazdan her hangi bir nisbette vergi almak isteniyorsa birtakım başka dâvalara, başka mesnetlere, başka zaruretlere bunları istinadettirmesinler, lûtfen. Desinler ki, bizim zaruretimiz şudur; bir malî ihtiyaç var biz para almak istiyoruz. Bunun memleketteki neticesini düşünmeden bizim için âcil olan ihtiyaç budur; bunun için huzurunuza bu tasarıları getiriyoruz desinler.

Bunu derken Sayın Bakana bir şey daha söylemek isterim; belki uzun zaman Parlâmento hayatından uzak kalmanın neticesidir, belki de bir yorgunluğun neticesidir, burada memleketin büyük bir kütlesinin fikirlerini dile getirmeye çalışan, onları kendi görüşlerine göre değerlendirerek huzurunuzda ifade etmeye çalışan hatiplere ve milletvekili sıfatını haiz olan kimselere ve grup sözcüsü sıfatını üzerinde taşıyan üye arkadaşlara birtakım isnatlarda, bir kısım vasıflar izafesinde bulunmasınlar ve siyasi münasebetlerde gözetilmesi lâzımgelen kaidelere âzami şekilde riayetkâr olsunlar. Bir bakanın sorumluluğu kendisinin soğukkanlı olmasını icabettirir. Bütün hâdiselerde soğukkanlı olursa, hâdiselerde göz önüne alınması lâzımgelen şartlara riayet ederlerse hem kendileri kazanırlar, hem Yüce Meclisin, milletimizin hem de hepimizin itibar ve takdirini kazanırlar. Hürmetlerimle. (Soldan alkışlar)

BAŞKAN — Komisyon Başkanı Sayın İnan.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI ŞEFİK İNAN (Çanakkale) — Muhterem arkadaşlarım, dün de arz ettiğim gibi, akar yakıt üzerinde yapılan zamlar evvelce işlenmiş olan bir iktisadi hatanın tamiridir. Bellibaşlı karakteri budur. Çünkü arkadaşlar, petrol istihsal tekniğinin zaruri neticesi, icabı, belirli miktarda hampetrolden belirli miktarda benzin, aynı zamanda belirli miktarda mazot, aynı zamanda belirli miktarda gaz ve diğer bâzı tâli maddeler istihsal edilmektedir. Bunların nisbetleri meselâ; 1 000 tonluk bir hampetrolden belirli miktarda benzin çıkıyor, belirli miktarda gaz yağı çıkıyor, belirli miktarda motorin çıkıyor. Gaz yağı benzinden daha az tasfiye görmüş bir madde olduğu için fiyatı benzinden biraz ucuzdur. Motorin daha az tasfiye görmüş bir madde olduğu için gaz yağından ucuzdur. Bu şimdi istihsal tekniğinin ortaya çıkardığı bir realite. Biz ne yapmışız? Rakamlar da gösteriyor, dışardan ithal ettiğimiz zaman da geçen seneki zamlardan önce bin kilo gaz yağını 281 liraya tasfiyehane fiyatı olarak, alıyoruz. Motorine 234 liraya. Nakliye biniyor, sigorta biniyor. Gaz yağı 328 lira oluyor, motorin 280 lira oluyor. Görülüyor ki, ucuz. Fakat Gümrük Vergisi tatbik edilirken, gaz yağının memleketimizdeki ekonomik özelliğini de nazara alarak gaz yağına daha az vergi, motorine daha yüksek vergi koyuyoruz. Gümrükten çıktıktan sonra da gaz yağının tonu 566 lira oluyor, motorinin 561 lira oluyor. Zamlardan önceki durum bu.

Gaz ve motorin karışması, diye bir hâdise yoktu. Geçen sene biz bu muvazeneyi bozmuşuz. Hata işlemişiz. İşin tekniğinin gerektirdiği tedbiri almamışız. Siyasi mülâhazalar hâkim olmuş, tutmuşuz gaz yağını zammın dışında bırakmışız, motorin ve benzine zam yapmışız. Ahengi bozmuşuz. Evvelâ benzinle motorin arasındaki fiyat ahengini bozmuşuz; motorine kayma olmuş. Gaz yağı vergi dışı olduğu için, karışma hâdisesi oluyor ve vergi kaçırılıyor. Çünkü, motorin vergiye tabi, gaz yağı vergisiz olduğu için ikisini karıştırıp da motorin fiyatına sattığımızda, vatandaş motorin fiyatı ödüyorum diyor, vergi de ödüyor, fakat haddizatında bu vergi Hazineye gelmiyor, vaka bu. Çünkü, gaz yağı vergiden muaf. Hazineye gelecek yerde vatandaşın cebinden çıkan bu vergi Hazineye gelmiyor; bu işi yapanların cebinde kalıyor. Vaka budur. Vergi tahsilât rakamları da bunu teyidetmektedir. O halde bunu tashih etmek, verginin Hazineye gelmesini sağlamak durumundayız. Bundan dolayıdır ki, işlenmiş iktisadi bir hatayı tamir etmeye mecburuz. Bakınız

işlediğimiz hatanın neticesi : Zamdan önce gazyağının tonu 566 lira, motorinin tonu 561 lira idi. Arada beş liralık bir fark var. Hattâ, küsuratı nazara alırsanız dörtbuçuk liralık bir fark var. Zamlardan sonra gaz yağının tonu 583 lira, motorinin tonu 682 lira. 99 lira fark hâsıl olmuş, cazip bir fark. 99 lira cazip bir fark karıştırıldığı zaman da karıştırana kazanç sağlıyan bir manzara arz ediyor. Bunu tashih etmek zorundayız. Çünkü, vatandaş motorin alıyorum diye gazyağı ile karıştırılmış motorin alıyor. Hazine Vergisini kaybediyor. Halbuki vatandaş bu vergiyi ödemişti. Bunu tashih etmeye mecburuz. Bu tashih edilirken Devlet yeni gelir kaynakları da elde etmiş oluyor. Hâdise bundan ibarettir.

Şimdi bilhassa işaret edildi. Sayın, çok aziz arkadaşım İhsan Gürsan tahripkâr, diye daha bâzı tâbirler kullandı; hepsini not etmedim. Acaba Türk ekonomisi için sahiden tahripkâr mı olacaktır? Bu yeni zamlar, sahiden tahripkâr mı olacaktır. birtakım rakamlar vereyim:

Ankara ile İstanbul arasında kara nakil vasıtaları nakliyatında, şu en son zamların da tesiri, bir kilo yük nakliyatında, 8 virgül 32 santim fark olacak. Kuruş değil. («Yüzde kaç?» sesi) Bir kuruşun yüzde sekizi kadar. (8,32), bir kilo yük için. Ankara ile İstanbul arası 400 küsur kilometredir. Nakliyatta bir kilo eşya fiyatına binen zam 8,32 santim. (Ortadan, «üç para», sesleri) (Soldan bir ses: «Yüzde ne kadar?») Yüzdesini hesaplamadım. Ankara, Adana arasında sekiz santim virgül doksaniki kuruş değil, bir kuruş yüz santim. Ankara İzmir arasında onüç santim virgül yetmiş; onüç kuruş değil onüç santim fark bundan ibarettir. İstirham ediyorum, Türk ekonomisi üzerinde kuruş dahi değil, kuruşun yüzde sekizi, kuruşun yüzde onu gibi bir meblâğ, «Türk ekonomisi üzerinde tahripkâr neticeleri, şöyle tahripkâr neticeleri, böyle tahripkâr neticeleri», cümlelerini toparlıyamıyorum, İhsan Gürsan arkadaşım böyle şeyleri iyi öğrendi, ben daha öğrenemedim, (Gülüşmeler), Yok böyle bir şey!

Bir de Sayın Diler arkadaşım Maliye Bakanına sual sorarken benim dünkü izahatıma atıf buyurdular. Ben şunu söylemiştim: Gaz yağına zam yapılmış oluyor, bu zam karıştırma hâdisesini önliyecektir, bundan evvelki zamların bozduğu iktisadi muvazeneyi yeniden tesis edecek, vatandaşın cebinden çıkan vergi, ki Hazineye girmemiştir, o Hazineye girecektir, bu netice sağlanmış olacak. Vatandaş ödüyor bunu. Gaz yağı ile motorin karışması hâdisesi neticesi vatandaş motorin üzerindeki vergiyi gaz yağına ödemiş oluyor. Fakat bu Hazineye gelmiyor. Bâzı ceplere giriyor. Bu sene ile aldığımız tedbirle bu vatandaşın cebinden vergi namı altında çıkan şeyin Hazineye gelmesi sağlanmış oluyor. Dediler ki, «Gaz yağının ucuzlamış olduğunu iddia etti Şefik İnan. Nasıl telif edersiniz; istihlâki azalır mı?» dedi.

Hâdise şu efendim: Bendeniz buğday fiyatlarını aldım. Diğer zirai madde fiyatları da alınabilir, hepsinde aynı netice çıkacağından eminim. Buğdayın, Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından mübayaa fiyatını 1940 tarihinden 1964 tarihine kadar aldım. Ankarada bir litre gaz yağının parakende satış fiyatlarını aldım. Devlet İstatistik Enstitüsünün neşriyatın da vardır, takibedilebilir, oradan aldım. Mübadele kıymetini hesapladım. 1940 yılında 4 kilo buğday verip karşılığında bir litre gazyağı almak mümkünmüş. 1945 yılında bir kilo 210 gram buğday ile, 1950 de 955 gram. 1955 te bir kilo 166 gram buğdayla bir litre gaz yağı almak mümkündü, 1959 da bir kilo 320 gram, 1960 senesinde bir kilo 320 gram, 1963 senesinde 904 gram buğday vermek lâzım 1964 te bu zamdan sonra bir kilo 41 gram. Şimdi 1940 tan beri olan rakamların seyrine bakılırsa meselâ 1959 da 1 kilo 320 gram buğdaya mukabil bir kilo gaz yağı alırken, bu zamlardan sonra 1964 te 1 kilo 41 gram buğdaya mukabil bir kilo gaz yağı almak kabildir. Zaman dâhilinde, görüyorsunuz, ucuzlama vardır.

Dediler ki, peki ucuzlama olduğuna göre istihlâk artacaktır. 1963 senesinde 904 gram, 1964 senesinde 1 kilo 41 gram. Satınalma zaviyesinden bir tazyik yoktur, dedim. Bunu iddia ettim, rakamlar da bunu teyideder. Ama karışma mutlaka gaz yağı ve mazot karışma hâdisesi mutlak surette önlenemediğinden dolayı işte o bakımdan gaz yağı istihlâkinde azalma olacaktır. Onun dışında yakıt, aydınlanma ve saire şeyler de normal inkişafını kaydetmekte devam eder. Gaz yağının bu karışımdan mütevellit istihlâki duracaktır.

Mâruzatım bundan ibarettir. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Yeterlik önergesi vardır, okutmadan evvel son söz sayın Kâmil İnal'ındır.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Kastamonu) — Bir sual soracağım sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun Yılanlıoğlu.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Kastamonu) — Efendim, gerek Komisyon Başkanı ve gerekse Maliye Bakanı gerekçede mütemadiyen mazot ve gaz yağı karıştırıldığını iddia etmektedir. Bu bir tağşişdir. Mevcut kanuna göre bu karıştırmadan kaç kişi mesul olmuştur? Kaç ton gaz yağı motorine karıştırılmıştır? Kaç vâkıa vardır, lûtfen bunu söylesin.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI ŞEFİK İNAN (Devamla) — Efendim, bunlar polis vâkıası olarak tesbit edilmiş şeyler değil. Yalnız karıştırılmış olduğu bir vâkıadır. Takdir buyurursunuz ki, Türkiye'de bütün akar yakıt istasyonlarına birer maliye memuru koyup kontrol ettirme imkânı da yoktur. Kaldı ki, satınalan karıştırmaktadır bunu. Meselâ kamyon şoförü, yahut muavini alıyor, karıştırıyor. Bunlar vâkıadır.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Kastamonu) — Bir tane misal var mı?

MEHMET TURGUT (Afyon) — Sual soracağım efendim.

BAŞKAN — Buyurun, Mehmet Bey.

MEHMET TURGUT (Afyon Karahisar) — Daha evvel yapılmış olan ihalelerde bir kısım akar yakıta zam yapıldığı zaman aradaki fark Devlet tarafından verilir denirdi, bir kısmında ise hiçbir sarahat yoktur. Burada mazota yapılan zammı Devlet ödiyecek midir, ödemiyecek midir? Bu hususta kanaatiniz nedir?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI ŞEFİK İNAN (Çanakkale) — Bu noktada cevap vermiyeceğim, müsaade ederseniz Hükümet cevabını versin.

BAŞKAN — Yeterlik önergesini okutmadan evvel bir arkadaşımıza söz vereceğim. Bakan konuşacaksa ondan evvel Bakanı konuşturalım.

Buyurun Sayın Maliye Bakanı.

MALİYE BAKANI FERİD MELEN — Sayın Turgut arkadaşımızın üzerinde durduğu meseleye arzı cevap edeceğim.

Bu anlaşmaya, mukaveleye bağlıdır. Mukavelelerde bu nevi forsmajörün nazarı dikkate alınacağı veya nazarı dikkate alınmıyacağı hakkında hükümler mevcudolduğu gibi hüküm bulunmıyan haller de mevcuttur.

Bu umumi ahkâma göre halledilmesi lâzımgelen meseledir. Her vaziyete göre değişir, şu anda müspet veya menfi bir şey söylemeye şüphesiz imkân yoktur.

Şunu da arz edeyim ki; mukavele yapıldığı zaman derpiş edilmemiş bir vaziyettir. Forsmajör olarak mümkündür, nazara alınabilir. Arz ettiğim gibi umumi hükümler koymak lâzımdır.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Kâmil İnal.

KÂMİL İNAL (Bolu) — Muhterem arkadaşlar,

Akar yakıta yapılan zamlar memleket ekonomisine büyük zararlar yapacaktır.

Mazotun ucuz oluşundan memleketimize bol miktarda dizel motorları ithal edildi. Şimdi mazota ve gaza zam yaptığımızda. Büyük bir kütlenin sızlanmalarına yol açacaktır.

Gaz yağının istihlâkini fakir köylüden ziyade maddi durumu iyi olan insanların kullandığı bu kürsüden ifade edildi. Bu doğru bir düşünce değildir. Köylünün bir teneke gazla bir yıl idare etme durumu şimdi bahis mevzuu olamaz.

Çünkü yurdumuzda yakıt olarak kullanılan malzemeler malûm. Buna göre hareket ettiğimizde memleket ekonomisine daha faydalı oluruz.

Gaza zam yapmakla buradaki istihlâkin istihsalimize yakın bir durumda olacağı düşünülüyor. Geçen yıl milyonlarca dövizimizin bu yüzden dışarıya çıktığı belirtildi. Ayriyeten akar yakıta geçen yıl zam yapıldı. Yine bu tasarıda tekrar yapılan zamların plânda zikredildiği söyleniyor.

Plânda halen memleketimizdeki motorlu nakil vasıtalarının memleket ihtiyacına yeter olduğundan 1963 yılından itibaren memlekete ithali durdurulacaktır, denildiği halde bu durum yerine getirilmedi bunun için de memleketteki işsizlik sebebinden binlerce nakliyeci halen güç durumdadır. Ve dışardan ithal ettiğimiz milyonlarca değerde olan bu vasıtaların ömürlerinden çok önce hurdaya çıkmalarına sebebolunmaktadır.

Mazotun gaz yağından aşağıda bir fiyatla satışında çeşitli mahzurlar olduğu ileriye sürüldü ve gaza zam yapılmak isteniyor, fakat onun yanında yine mazota ve yağlara zam yapmaktan geri kalınmıyor. Bunun neticesinde güç durumda olan vasıta sahiplerinin işleri daha da zorlaşacağı hesaba katılmalıdır.

Bu maddenin daha faydalı hale getirilmesini arzu eder hepinizi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN — Yeterlik önergesini okutuyorum.

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Vaziyet tavuzzuh etmiştir. Müzakerenin kifayetini arz ederim, saygılarımla.

Amasya
Reşat Arpacıoğlu

BAŞKAN — Yeterlik aleyhinde buyurun Sayın Kâzım Arar.

KÂZIM ARAR (Çankırı) — Muhterem arkadaşlarım, bütün Türk köylüsünü ilgilendiren zirai çalışmalarımızı kapsıyan mühim bir konunun müzakeresinde henüz ele alınmamış birçok hususlar vardır. Bunlardan bir tanesi Sayın Şefik İnan'ın motorine gaz karıştırılması sebebiyle gaza yapılan zam için gösterilen mucip sebep hiçbir mantığa ve esasa müstenit değildir. Eğer hal böyle olsa idi, yalnız gaz üzerinde bir zam yapılır ve Hükümetin gerekçesi de buna istinadederdi. Çeşitli konulara zam yapıldığına göre, gaza vaktiyle haklı sebepler dolayısı ile yapılmamış olan zammın yeniden ihdası için henüz mahiyeti, şümul edereceği belli olmıyan karıştırma keyfiyetini vesile yaparak, böyle bir zamma gitmenin doğru olmıyacağı hakkında daha konuşacak çok mevzularımız, çok sözlerimiz vardır. Bu sebeple kifayetin reddini ve bu hususlaki müzakerelerin devamına iltifat buyurmanızı rica ederim.

BAŞKAN — Yeterlik önergesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Değiştirge önergeleri vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Tetkik ve müzakeresi yapılmakta olan, «Gider vergileri Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı hükümler ilâve edilmesine dair kanun tasarısı» nın bâzı akar yakıt maddelerine zam yapılmasını derpiş eden Hükümet teklifinin 9 ncu; Geçici Komisyon teklifinin 9 ncu maddesinin, aşağıda arz ettiğimiz hususların nazarı itibara alınarak gerekli değişikliğin yapılması için, Komisyona iade edilmesini arz ve teklif ederiz.

İzmir
İhsan Gürsan

İzmir
Nihat Kürşat

1. Gaz yağı Vergisine kiloda 14 kuruş zam yapılmasını derpiş eden teklif sadece malî mülâhazalara dayanmaktadır. Konuşmamızda tafsilâtiyle arz ettiğimiz sebepler ve doğuracağı sosyal ve ekonomik neticeler nazara alınarak gaz yağına zam yapılmasını derpiş eden (I) fıkrası hükmü maddeden çıkarılmalıdır.

2. L. P. G., yani, sıvılandırılmış petrol gazına zammı derpiş eden (III) fıkrasının (e) bendi hükmü maddeden çıkarılmalıdır.

M. M. Yüksek Başkanlığına

Tasarının 9 ncu maddesinin hükümleri yerli ham petrolü işliyen (rafinerilerin), özellikle Batman Millî Rafinerimizin mahsullerine yük yükler mahiyette ve daha çok kraking tesisleriyle, bu maddede belirtilen cins ve kaliteden daha ince kalitede mahsul çıkarıp piyasamıza süren yabancı rafinerilerin mahsullerinin korunmuş olması gibi bir sonuç verecek olan bir metindir. Sayın Komisyonun bu maddeyi petrol millî uzmanlarımızla tekrar görüşüp metni, millî petrolü ve Batman Rafinerisini himaye edecek bir madde niteliğine çevirip Genel Kurula sunmasını saygı ile arz ve teklif ederim.

Niğde
Asım Eren

BAŞKAN — Sayın Eren bu şekilde Komisyona verilmesini istiyor. Bu hususa Komisyon katılıyor mu?...

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Nazarı itibara alınmasını kabul edenler... Kabul etmiyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

İkinci önergeyi tekrar okutuyorum.

(İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın ve Nihat Kürşat'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Değiştirge önergesine Komisyon katılıyor mu?..

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor, nazarı itibara alınmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Değiştirge önergesi kabul edilmemiştir.

9 ncu maddeyi oyunuza sunuyorum.

ALİ DİZMAN (Tokat) — Takririm var Reis Bey. («Oylandı», sesleri)

BAŞKAN — Bir dakika, takririniz mi var?.

ALİ DİZMAN (Devamla) — Sadece mayi gazın maddeden çıkarılmasına dair, dün bir takrir takdim ettim.

BAŞKAN — Böyle bir takririniz yok, efendim.

ALİ DİZMAN (Tokat) — Var Beyefendi, Riyasete takdim ettim.

BAŞKAN — Sadece mayi gazın maddeden çıkarılmasını ve bunun için maddenin Komisyona iadesini istiyorsunuz? Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Bu teklifin nazara alınmasını oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Aynı kanuna bağlı I numaralı tablonun 4 ncü pozisyonu aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

4. Plâstik maddeler :

Selüloz, albüminoit veya tabiî reçinelerin türevleri veya sentez yoliyle veya sair suretlerle elde edilen sıvı, hamur, blok, parça, pıhtı, külçe, pul, toz, tüp, çubuk, profil, rulo, levha, yaprak, şerik, döküntü ve benzeri şekillerde suni plâstik ilk istihsal maddeleri % 40

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?... Yok. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Aynı kanuna bağlı I numaralı tablonun 10 ncu pozisyonunun (B) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı pozisyonun sonuna (F) fıkrası eklenmiştir :

B) Nebati lifi maddelerden imal edilen iplik, ip, kınnap, halat ve urganlar (Satınalınıp bitim ameliyesine tabi tutulanlar dâhil, üstüpü hariç) :

a) Kendirden, ketenden, sizalden, manilâdan mamul ip, kınnap, halat ve urganlar % 15

b) Pamuktan mamul dikiş ve nakış iplikleri % 18

c) Diğerleri % 30

F) Yukarda (A), (B), (C) ve (E) fıkralarında yazılı lif nevilerinden mamul dikiş ve nakış ipliklerinin makara, mukavva ve benzerlerine sarılması işi, kendileri veya başkaları hesabına yapılanlar dâhil olmak üzere, bitim ameliyesi sayılmaz.

BAŞKAN — Madde hakkında buyurun Sayın Yılanlıoğlu.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Kastamonu) — Çok muhterem arkadaşlarım, Karma Komisyonda da arkadaşlarıma uzun izahat vermiştim. («Duyulmuyor, mikrofona», sesleri) Şimdi burada 11 nci maddede memleketin iktisadi durumu, döviz darlığı düşünülerek, evvelce sızaldan alınan yüzde 30 verginin yüzde 15 e düşürülmesi, bu suretle memlekette sizalın yerini tutan kendirin sizala rekabet edemiyecek hale gelip istihsalinin azalmasını önlenmesi için (C) fıkrasında sizalın eskisi gibi yüzde 30 a çıkarılmasını arz ve teklif etmiştim, fakat az bir farkla önergemiz kabul edilmemişti. Dışarıya döviz gitmesin, memlekette bunun yerini tutan onun işini gören kendi yerli mamulümüz var iken dışarıya para vermiyelim mülâhazasiyle bir değiştirge önergesi sunuyorum. Bu önergemin kabulünü istirham ederim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Söz istiyen?... Yok. Sayın Yılanlıoğlu'nun önergesini okutuyorum.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

1. 11 nci maddenin (a) fıkrasından (sizal) ın çıkarılmasını,

2. (C) fıkrasına (diğerleri ve sizal) ın ilâvesini arz ve teklif ederim.

Kastamonu
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?...

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Nazarı itibara alınmasını oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Aynı kanuna bağlı I numaralı tabloya aşağıdaki 13 ncü pozisyon eklenmiştir :

13. Itriyat ve tuvalet maddeleri :

1. Gümrük Giriş Tarife Cetvellerinin 33 ncü faslında yazılı parfümler, kremler, her türlü

pudralar, düzgünler, dudak ve yanak rujları, makyaj kalemleri, tırnak cilâları, briyantinler, şampuanlar, saç boyaları ve diğerleri (Gülyağı, gülsüyü, kekikyağı, kolonya, losyon, diş macunları ve tozları, sabunları ve suları hariç) 30

2. Gümrük Giriş Tarife Cetvellerinin 34.01 pozisyonunda yazılı kalıp, toz, hamur, mayi halinde ve sair şekillerdeki tuvalet sabunları 15

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?.. Yok. Sayın Eren'in bir önergesi var. Sayın Eren konuşmak istiyor musunuz?

ASIM EREN (Niğde) — Hayır efendim.

BAŞKAN — Sayın Eren'in değiştirge önergesini okutuyorum :

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Tasarının 12 nci maddesinde (1) sayılı bendin alt satırındaki, (sabunları ve suları) kelimeleri yerine (sabunlar ve suları) kelimelerinin konmasını saygı ile arz ve teklif ederim.

Niğde
Asım Eren

Gerekçe:

Metindeki yazılış şekli (anlamayı) güçleştiriyor ve (ne sabunları, ne suları?) sorularını zihinlende hemen uyandırıyor. İmlâ düzeltilmesi, bu sebeple zaruridir.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Nazara alınmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Komisyon bir tashih yapacak. Nedir efendim tashihiniz?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Efendim, birinci fıkrada, «Gümrük Giriş Tarife Cetvellerinin» demiş. «Cetvelinin», olacak. Aynı şekilde ikinci fıkrada da, «Cetvelinin», şeklinde düzeltilecektir.

BAŞKAN — Düzeltilmiştir. Bilgilerinize sunulur.

Maddeyi Komisyonun düzeltmesiyle birlikte oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Aynı kanuna bağlı IV numaralı Tablonun 4 ncü pozisyonu aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

4. Plâstik maddelerden mamul eşya (Başka maddelerle mürettep veya gayrimürettep) % 35

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?.. Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Aynı kanuna bağlı IV numaralı tablonun 210 sayılı Kanunla değişik 13 ncü pozisyonu aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

13. Diğer maddeler :

Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 13 ve 25 nci fasıllarında yazılı maddeler ile (25 nci fasılda yazılı ilk maddelerden mamul eşya dâhil) 28 nci faslının 28.02, 28.42, 28.54 ve 28.58 sayılı pozisyonlarındaki kükürt, sodyum karbonat kristalize, oksijenli su, damıtık su ve 30, 32, 34 (34.01 pozisyonundaki tuvalet sabunları I nci tabloya göre vergilendirilirler.) 35 ve 38 nci fasıllarında yazılı maddelerle 33 ncü fasılda yazılı gülyağı, gülsuyu, kekikyağı, kolonya, losyon, dişmacunları ve tozları, sabunları ve suları (Bu maddelerden I nci tabloya girenler o tablodaki pozisyonlara göre vergilendirilirler.) 15

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?.. Yok. Sayın Erenin bir önergesi var okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Tasarının 14 ncü maddesinin alttan üçüncü satırındaki, «sabunları ve suları», kelimeleri yerine, «sabunlar ve suları», kelimelerinin konmasını saygı ile arz ve teklif ederim.

Niğde
Asım Eren

Gerekçe :

Metindeki yazılı şekli anlamayı güçleştiriyor ve ne sabunları ne suları sorularını zihinlerde hemen uyandırıyor. İmlâ düzeltmesi bu sebeple zâruridir.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?...

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon, önergeye katılıyor. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir, önerge.

ASIM EREN (Niğde) — Efendim usul hakkında, bundan evvelki önergeye...

BAŞKAN — Efendim, anlamadım efendim, Sayın Eren.

ASIM EREN (Niğde) — Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Aman efendim, önergeyi oyladım, Komisyon kabul etti Heyeti Umumiye de kabul etti.

ASIM EREN (Niğde) — Bundan evvel reddedilen de aynı mahiyette idi.

BAŞKAN — Ama o, başka madde idi.

ASIM EREN (Niğde) — Aynı tâbirdi.

BAŞKAN — Evet. Maddeyi kabul buyurduğunuz önerge ile birlikte oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Muhterem arkadaşlar, yeni bir 15 nci madde teklifi vardır. Önergeyi okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

Akar yakıt üzerinden alınan gider vergilerinde yapılan ayarlama neticesi olarak gaz yağının kilo fiyatına (15) kuruş zam yapılmaktadır. Köylerimizde aydınlatma vasıtası olarak kullanılan gaz yazı miktarı en fazla 50 000 ton tahmin edilmektedir.

Bu miktar gaz yağına isabet eden vergi zammının âzami tutarı (7) milyon liradır. Bu miktarın köylü ailelerine ferden ferda iadesi mümkün olmadığına göre köylerin nüfusları göz önüne alınarak Maliye Bakanlığınca köy bütçelerine iadesi uygun olacaktır.

Bu maksadı sağlamak üzere aşağıdaki maddenin kanun tasarısına eklenmesini arz ve teklif ederim.

Ankara
İlyas Seçkin

MADDE 15. — Gaz yağı üzerinden alınan gider Vergisi hâsılatının yedi milyon lirası İller Bankası eliyle nüfusları göz önünde bulundurularak köy bütçeleri arasında bölüştürülmek üzere her yıl Maliye Bakanlığınca İller Bankasına ödenir.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI ŞEFİK İNAN (Çanakkale) — İzahatım var.

BAŞKAN — Gayet kısa olarak buyurunuz.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI ŞEFİK İNAN (Çanakkale) — Muhterem arkadaşlar, gazyağına yapılan zammın köylü vatandaşlarımızın üzerinde menfi tesir yapacağı, onların satınalma gücü ile kabili telif olmadığı ilâahirihi üzerinde o kadar çok konuşuldu ki, böyle bir teklif komisyonda da yapıldı, komisyonumuzda kabul edilmemişti. Durum Yüksek Meclisin takdirine kalmıştır, arz ediyorum.

BAŞKAN — 15 nci madde üzerinde söz istiyen yok, komsiyon izah etti.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Kastamonu) — Söz istiyorum efendim....

BAŞKAN — Söz istiyorsanız buyurun, efendim.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, Karma Komisyonumuzda bu mesele uzun uzun görüşüldü, hattâ bu gazdan alınan verginin bir kısmı köylüye tahsis edildiği takdirde bir köye kaç lira isabet eedceği de hesabedildi. Bu miktar aşağı - yukarı 40 - 50 lira civarında idi. İstirham ediyorum; bu 40 - 50 lira köye ne fayda getirir? Buna tâvizden başka ne denir? Yani birbirimizi mi kandıracağız arkadaşlar? Yani madem Maliyenin ihtiyacı vardır, finansman ihtiyacı vardır, finansman ihtiyacı var, vergiye ihtiyacı vardır, alsın istediği yerde sarf etsin. Komisyonda da bütün Halk Partisine mensup arkadaşlar bunun uygun olmadığını samimî bir anlayış içinde anladık, karar verdik, böyle bir önerge verilmesin, dedik. Şimdi bu köylüden 14 kuruş al, ondan sonra köy şahsiyeti mâneviyesine 40 - 50 lira ver. Köyde de bunu bir dedikodu mevzuu yap, muhtar gaz parasını yedi, bilmem âza aldı, kimseye bir şey vermedi, diye köylünün arasına nifak sokmaktan başka köylüye hiçbir faydası yoktur. Rica ederim, bunu kabul etmeyiniz arkadaşlar.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Aleyhinde.

BAŞKAN — Buyurunuz, Sayın Diler.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Muhterem arkadaşlar, modern bütçe ile fert bütçesi arasındaki farkı maliyeciler şu şekilde izah etmektedir : Fert bütçesinde, daima fert kendi gelirlerini giderlerine göre ayarlar. Binaenaleyh, kendi ayağını yorganına göre uzatır. Fakat Devlet bunun aksinedir; önce giderlerini tesbit eder, sonra gelirlerini tesbit eder.. O şekilde berakis bir durum vardır. Bütçenin umumilik ve birlik prensibine daima giderler, baştan tesbit edilir, ondan sonra da gelir kaynakları tesbit edilir ve o şekilde sarf edilir. Şimdi bu şekildeki bir teklif ile bütçenin birlik ve umumilik prensibine aykırı bir durum ortaya çıkacaktır. Netice itibariyle vatandaşlar bunun bir istismar vasıtası olduğunu bilecek, bununla yani alınacak sarf edilecek paranın tam mânasiyle yerinde sarf edilmiyeceği neticesi hâsıl olacak, zararı mem-

lekete dokunacaktır. Onun için bu önergenin reddedilmesini ve kanuna ilâve edilmemesini arz ve rica ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Çanga buyurun.

SADRETTİN ÇANGA (Bursa) — Muhterem arkadaşlar, bu konu burada iki gündür müzakere edildi. Kürsüye çıkan bilhassa muhalefet tarafından her arkadaşımız aşağı - yukarı bir tek noktada ittifak ettiler; fakir halkın ve bilhassa köylünün zararını mucibolacak bu zammın yapılmamasını bilhassa savundular.

Şimdi çok iyi niyetli bir takrir huzurunuza gelmiş bulunuyor. Biraz evvel konuşan İsmail Hakkı Yılanlıoğlu arkadaşımızın mütalâasının tam tersine köy bütçelerine Devlet bütçelerinden yardım yapılmasının başlangıcı sayılabilecek bu hükmün kabul edilmesinde büyük bir fayda vardır. Ve bunca zamandır çektiğimiz nutukların da hiç olmazsa yerinde olduğunu buradaki oylarımızla ispat etmiş olacağız. Gönül ister ki, bu takrire buradaki bütün partilere mensup arkadaşlarımız oy kullansınlar. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Keskin.

SABRİ KESKİN (Kastamonu) — Pek muhterem arkadaşlarım, bendeniz de benden evvel konuşma yapan Sayın Ertunga arkadaşım gibi («Çanga» sesleri) Sayın Çanga arkadaşım gibi o istikamette konuşacağım.

Sayın İlyas Seçkin arkadaşımız tarafından verilen bu takrirle esaslı bir konuya temas edilmiş bulunmaktadır. Muhterem arkadaşlarım, malûmunuz olduğu üzere köylerimiz bir kısım âmme hizmetlerine köy şahsiyeti mâneviyesi olarak iştirak etmektedir. Bugünkü plânlı kalkınma devrinde köylümüzden okul yapımında, yol yapımında v. s. âmme tesislerinin hizmete girmesinde Devlet olarak birtakım yardımlar beklemekteyiz. Çok cüzi de olsa İller Bankası marifetiyle köylere dağıtılacak bu paraların köy bütçesine gelir kaydedilmek suretiyle ilerde yapılacak sosyal hizmetlere o köy hükmi şahsiyeti tarafından harcanmasında büyük fayda vardır. Takririn lehinde olduğumu ve Yüce Heyetiniz tarafından kabule mazhar olmasını hürmetlerimle arz ederim, efendim.

BAŞKAN — Efendim, komisyon önergeyi izah etti ve kabul edilip edilmemesi hususunu Yüksek Heyetinizin takdirine bıraktı.

Nazara alınıp alınmamasını oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, bu metni 15 nci madde olarak okuyoruz :

MADDE 15. — Gazyağı üzerinden alınan Gider Vergisi hâsılatının yedi milyon lirası İller Bankası eliyle, nüfusları göz önünde bulundurularak köy bütçeleri arasında bölüştürülmek üzere her yıl Maliye Bakanlığınca İller Bankasına ödenir.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kaldırılan hükümler

MADDE 16. — 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 4 ncü maddesinin (h) işaretli fıkrası kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?.. Yok. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, elimizdeki tasarının 19 ncu sayfasında hükümlerin telifi hususunda okunan fıkra fazla olarak okunmuştur, bu madde ile ilgili değildir. Bilgilerinize sunulur.

Şimdi geçici maddeyi okutuyorum :

Geçmiş dönemlere ait vergiler

GEÇİCİ MADDE 1. — 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 3 ncü maddesinin (b) fıkrasında yazılı şekilde teslim edilmiş olup aynı kanunun değişik 49 ncu maddesi gereğince henüz ödenmemiş vergiler, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, ilk taksit süresi bu tarihten iki ay sonra olmak üzere beş eşit taksitte ödenir.

BAŞKAN — Geçici madde hakkında söz istiyen var mı?.. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Stok Vergisi

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunla İstihsal Vergisi nisbeti artırılmış olan gazyağı, motorin ve mazot Stok Vergisine tabidir.

Sözü edilen akar yakıtların ticareti ile iştigal eden gerçek ve tüzel kişilerle bunların bilcumle şube, acenta, bayi, komisyoncu ve sair satıcıları, bu kanunun yayımı tarihinde ana-

depo, depo, ticarethane, mağaza ve tanklarında veya sair yerlerde veya yolda bulunan akar yakıtlarını miktar ve sıkletleri - yüz kilo ve daha aşağı miktarda olan gazyağı hariç - ve bulundukları yerler itibariyle bir beyannameye kaydetmeye ve beyannameyi Maliye Bakanlığınca bu konuda yapılacak ilânı takibeden günün akşamına kadar bağlı oldukları yer vergi dairesine vermeye mecburdurlar.

Beyanname vermek mecburiyetinde olanlar, yukarda zikrolunan kendilerine ait yerlerde mevcudolup başkalarına satılmış, fakat bedelleri henüz tahsil edilmemiş veya hibe edilmiş veya sair suretlerle mülkiyeti devredilmiş akar yakıtlarını da beyannameelrinde göstermeye mecburdurlar.

Vergi daireleri, beyan olunan gazyağının beher kilosu üzerinden 14 kuruş, motorin ve mazotun beher kilosundan 7 şer kuruş Stok Vergisi tarh ve tebliğ ederler.

Beyan üzerine tarh olunan stok vergisi, tebliğ tarihini takibeden ay başından itibaren iki ay içinde, her ay bir taksit olmak üzere iki eşit taksitte ödenir. Vâdesinde ödenmiyen vergiler hakkında Âmme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki Kanun hükümleri uygulanır.

Süresinde beyanda bulunmıyanların veya noksan beyanda bulunanların beyan etmedikleri veya noksan beyan ettikleri akar yakıtlara ait vergiler iki kat zamlı olarak tahsil olunur.

Cezalar hariç, Vergi Usul Kanununun diğer hükümleri bu Stok Vergisi hakkında da uygulanır.

BAŞKAN — Madde hakkında Sayın Eren'in bir değiştirge önergeleri vardır, konuşmak isterler mi? Buyurun efendim.

ASIM EREN (Niğde) — Pek muhterem arkadaşlarım, iki nokta hakkında mâruzatta bulunuyorum: Birincisi, Stok Vergisi dolayısiyle mevzuubahsoluyor. Petrol Kanununda mevcut hükümlerde Türkiye'de yabancı sermaye ile kurulmuş olan rafinerilerin, icabında mamullerini Türkiye sınırları haricinde depolanması; ama kendi mülkünde olarak depolaması ve oradan Türkiye'ye tekrar ithal etmesi veya başka yerlere satması imkânı vardır.

Şimdi, «bu Stok Vergisini sair yerlerde» diye bir tâbir vardır, birinci fıkrada da. Sayın komisyondan anlamak istiyorum, burada mamul hale getirildikten sonra evvelce ithal edilmiş, yabancı hampetrolü hariçte stok etmek için meselâ Orta - Doğu, Akdeniz sahillerinde tesis edilmiş bulunan Shell, Mobil gibi şirketlerin depolarına gönderdiği ve oralardaki kendi emrinde, mülkitinde sakladığı akar yakıtlar için bu madde hükmü cari midir? Bunlar, burada mamul hale getirildiği için ve şirket de, Ticaret Kanunumuz gereğince Türkiye içinde faaliyette bulunduğu müddetçe Türk sıfatını haiz bulunduğu için mamullerinin de Türk malı olması gayet tabiîdir.

Bu itibarla hariçteki stoklar hakkında bu madde şâmil midir, değil midir? Bunu anlamak istiyorum. Zabıtlara geçmesi için soruyorum.

İkinci nokta; bir değiştirge önergem vardır. İkinci fıkrada, bedelleri alınmamış olanlar hariç deniyor. Meselâ bir bâyi akar yakıtlardan her hangi birisini satmış ama daha bedelini almamış. Bunları istisna kılıyor. Bundan gayrılarının vergiye tabi olduğu ikinci fıkrada beyan ediliyor. Muhterem arkadaşlar, biliyorsunuz ticaret âleminin kaidesi (icap) ve (kabul) dür.. Para tediyesi esas değildir. İcap, teklif, kabul, aldım verdim dedi mi akit tamamdır. Bu itibarla icap ve kabul ile akit tekemmül etti ise bedelinin ödenmemiş olması bir mâna ifade etmez. Bedeli ödenen ve ödenmiyen arasında ticari bakımdan, hukukta hiçbir fark yoktur. İcap ve kabul tekemmül ettikten sonra akit tamamdır. Bu itibarla, bendeniz ikinci fıkrada bedellerin alınmamış olanların istisna edilmesini, bir defa hukuk kaidelerine aykırı görüyorum.

İkincisi : Maliye hazinesi de apaçık bir zarara uğruyor. Mal satıldıktan en kolay yeri eğer satılmadıysa, bedeli alınmadıysa sonra bunu henüz deposunda bulunuyorsa, orada satılmamış mallarından nasıl alınıyorsa onun da orada hemen vergisini alır, makbuzunun bedeli olan, satan adam müşterisine göndermek suretiyle müşterisi de kendi gider vergisini mahsubettirerek pekâlâ muamelesini yaptırabilir. Bunun aksi, yani şimdi mevcudolan hüküm tatbik edilirse ne olur? Malî muameleler çok karışıklığa uğrar. Kötü niyetliler bundan istifade eder. Orada bedeli verilmemiş bahanesi altında yollara giden, gitmiyen petroller nereye gitti, gitmedi mi,mahalline vardı mı? Müşterinin bundan haberi var mı? Vergi dairesinin bundan haberi var mı, yok mu, beyannameye girdi mi, girmedi mi? Diye birçok karışıklıkları

mucibolabilir; Hazinenin zararına mucibolabilir. Bahsettiğim gibi ticari hukuk kaidelerine de aykırı düşer.

Önergem bu ikinci madde hakkındadır. Bendeniz, bedeli alınmış, alınmamış olanlar, kaydının çıkarılmasını istiyorum. Bedeli alınsın alınmasın hepsine şâmil, külli bir hüküm olarak metnin diğer kısımları kalırsa kâfidir kanaatindeyim. Bu şekilde tadilini kabul buyurursanız hem Hazine kazanır. Hem ticari hukuk usullerimiz rahnedar olmaz.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Başka söz istiyen yok. Asım Eren arkadaşımızın değiştirge önergesini okutuyorum.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Tasarının geçici ikinci maddesinin üçüncü bendinin üçüncü satırındaki (fakat bedelleri henüz tahsil edilmemiş) ibaresinin metinden çıkarılmasını saygı ile arz ve teklif ederim.

Niğde
Asım Eren

Gerekçe: — Bedelleri tahsil edilse dahi henüz tesbit edilmiyen mallar için yeter verginin henüz malın bilindiği yerdeki vergi dairesinde tahsil edilmesi birçok maliye ve murakebe güçlüklerini önliyecektir.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Muvazaalara sebebolur, katılmıyoruz.

BAŞKAN — Muvazalara sebabolduğu için katılmıyorsunuz. Nazara alınması hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Geçici 2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.... Kabul etmiyenler..... Kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen yok. Kabul edenler... Kabul etmiyenler..... Kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen yok. Kabul edenler... Kabul etmiyenler..... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde aleyhinde Sayın Özmen.

HALİL ÖZMEN (Kırşehir) — Muhterem arkadaşlarım, her ne kadar Sayın Maliye Vekili ve muhterem arkadaşlarımızdan birçokları gaz yağına ve motorine yapılan zammın piyasaya tesir edemiyeceğini iddia etmişse de bu tamamen yanlıştır. Şahsi kanaatime, müşahadelerime ve görüşlerime göre gaz yağına ve motorine yapılan zam, piyasaya tesir edecektir, fakir tabakası ile Türk köylüsü bundan zarar görecektir. Ümüdettiğimiz kalkınmaya varamıyacağımız, bu hareketimizle belli olmaktadır.

Bundan başka sevgili arkadaşlarım şurası çok mühim: 11 nci maddede, «Nebati lifli maddelerden imal edilen iplik, ip, kınnap, halat ve urganlar; bundan başka kendirden, ketenden, sizalden maniladan mamul ip, kınnap, halat ve urganlar. Biliyorsunuz ki, bunlar Türk köylüsünün çiftçilikte kullanılan en mühim ihtiyaçlarıdır, alet ve edevatlarıdır. Bu itibarla, buraya yapılan zam da yine Türk köylüsüne tesir edecektir. Onun iktisadi durumunu kötüye götürecektir. Bununla beraber ben şahsan başka noktalardan yapılacak tasarruflarla, iktisadi tedbirlerle Hükümetimizin beş yıllık plânda muvaffak olmasını ve Türk milletine faydalı olmasını canü gönülden diliyorum ve arzu ediyorum arkadaşlar. (Bravo sesleri alkışlar).

BAŞKAN — Tasarının tümü üzerinde aleyhte Halil Özmen arkadaşımız konuştu. Lehte konuşacak arkadaş yok. Tasarının tümü açık oylarınıza sunulmuştur.

(Oylamaya Bursa'dan başlandı ve bitirildi.)

BAŞKAN — Açık oylama işlemi bitmiştir.

Muhterem arkadaşlar yarın saat onda C. Senatosu ile birlikte toplantımız vardır, onu hatırlatıyorum, saat onda, birleşik toplantı.

Muhterem arkadaşlar; Gider Vergileri Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı hükümlerin ilâve edilmesine dair olan kanun tasarısının oylamasına (222) üye katılmış, (166) kabul, (55) ret, (1) çekinser oy çıkmıştır. Aranılan nısap temin edilemediği için oylama gelecek birleşimde tekrarlanacaktır.

İçtima nısabı kalmadığı anlaşıldığından 16 Nisan Cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum. Saat 10 da birleşik toplantı var, 15 te Meclisimizin toplantısı var.

Kapanma saati : 18,40

Gider Vergileri Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı hükümler ilâve edilmesine dair kanun ta sarısına verilen oyların sonucu

(Nısap yoktur.)

Üye sayısı	:	450
Oy verenler	:	222
Kabul edenler	:	166
Reddedenler	:	55
Çekinserler	:	1
Oya katılmıyanlar	:	219
Açık üyelikler	:	9

[Kabul edenler]

ADANA
Mehmet Geçioğlu
Melih Kemal Küçüktepepınar

ADIYAMAN
Mahmut Deniz
Mehmet Özbay

AFYON KARAHİSAR
Halûk Nur Bâki
Şükrü Yüzbaşıoğlu

AĞRI
Rıza Polat

AMASYA
Reşat Arpacıoğlu
Mustafa Kemal Karan

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Raif Aybar
Nihat Berkkan
Fuat Börekçi
Bülent Ecevit
İbrahim İmirzalıoğlu
Emin Paksüt
İlyas Seçkin
Ahmet Üstün
Abdülhak Kemal Yörük

ANTALYA
Etem Ağva
Nihat Su

ARTVİN
Saffet Eminağaoğlu

AYDIN
Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren

BALIKESİR
Ahmet Aydın Bolak
Fennî İslimyeli

BİTLİS
Müştak Okumuş

BOLU
Zeki Baltacıoğlu
Kemal Demir

BURDUR
Fethi Çelikbaş
Nadir Yavuzkan

BURSA
Edip Rüştü Akyürek
Sadrettin Çanga
Cevdet Perin

ÇANAKKALE
Şefik İnan

ÇORUM
Necmi Ökten

DENİZLİ
İsmail Ertan
Hüdai Oral
Âtıf Şohoğlu

DİYARBAKIR
Hilmi Güldoğan
Recai İskenderoğlu

EDİRNE
Süleyman Bilgen

ELÂZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Hürrem Müftügil
Kemal Satır

ERZİNCAN
Zeynel Gündoğdu
Naci Yıldırım

ERZURUM
Cevat Dursunoğlu
Gıyasettin Karaca
Adnen Şenyurt

ESKİŞEHİR
Şevket Asbuzoğlu
İbrahim Cemalcılar
Celâlettin Uzer

GAZİANTEP
Muzaffer Canbolat
Ali İhsan Göğüş

GİRESUN
Mustafa Kemal Çilesiz
Naim Tirali

GÜMÜŞANE
Nureddin Özdemir

HAKKÂRİ
Ahmet Zeydan

HATAY
Bahri Bahadır
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Sekip İnal
Saki Zorlu

İÇEL
Mehmet Ali Arslan
Yahya Dermancı
Sadık Kutlay

İSPARTA
Lokman Başaran

İSTANBUL
Ratip Tahir Burak
Orhan Eyüboğlu
Hilmi Oben
Vahyi Özarar
İlhami Sancar
Selim Sarper
Reşit Ülker
Sabri Vardarlı
Malik Yolaç
Zeki Zeren

İZMİR
Osman Sabri Adal
Şeref Bakşık
Arif Ertunga
Ziya Hanhan
Necip Mirkelâmoğlu
Kadri Özek
Mustafa Uyar
Lebit Yurtoğlu

KARS
Hasan Erdoğan
Kemal Güven
Kemal Okyay
Bahtiyar Vural
Rıza Yalçın

KASTAMONU
İhsan Şeref Dura

KAYSERİ
Turhan Feyzioğlu
Mehmet Göker
Mehmet Sağlam
Bahri Yazır

KIRKLARELİ
Abdurrahman Altuğ
Hasan Tahsin Uzun

KONYA
İhsan Kabadayı
Mekki Keskin
Abdüssamet Kuzucu
Rüştü Özal
Fakih Özfakih
Fakih Özlen
Vefa Tanır

KÜTAHYA
Ahmet Bozbay
Rauf Kıray

MALATYA
Nurettin Akyurt
Mehmet Delikaya

MANİSA
Şevket Raşit Hatipoğlu
Yakup Kadri Karaosmanoğlu

MARAŞ
Kemalî Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya

MARDİN
Mehmet Ali Arıkan
Şevki Aysan
Vahap Dizdaroğlu
Talât Oğuz

MUĞLA
Hilmi Baydur
Cevdet Oskay
Turan Şahin

NEVŞEHİR
Halit Fikret Aka
Ali Baran Numanoğlu

NİĞDE
Asım Eren
Ruhi Soyer

ORDU
Yusuf İzzettin Ağaoğlu
Ferda Güley
Orhan Naim Hazinedar
Arif Hikmet Onat

SAKARYA
Burhan Akdağ
Ekrem Alican
Nuri Bayar
Yusuf Ulusoy

SAMSUN
Nurettin Ceritoğlu
Kâmran Evliyaoğlu
İlyas Kılıç

SİİRT
Cevdet Aydın
Süreyya Öner
Adil Yaşa

SİNOP
Mahmut Alicanoğlu
Haşim Tarı

SİVAS
Adil Altay
Rahmi Çeltekli
İbrahim Göker
Rahmi Günay
Ahmet Kangal
Mahmut Vural

TEKİRDAĞ
Turhan Kut
Hayri Mumcuoğlu
Orhan Öztrak

TOKAT
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu

TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
Ahmet Şener
Ali Rıza Uzuner

TUNCELİ
Fethi Ülkü

URFA
Osman Ağan
Atalay Akan
Bekir Sami Karahanlı
Sabri Kılıç

UŞAK
Ali Rıza Akbıyıkoğlu
İbrahim Bulanalp

VAN
Şükrü Kösereisoğlu

YOZGAT
Celâl Sungur
Veli Uyar

ZONGULDAK
Kenan Esengin
Suphi Konak
Mehmet Ali Pestilci

[Reddedenler]

ADANA
Yusuf Aktimur

ADIYAMAN
Arif Atalay

AFYON KARAHİSAR
Mehmet Turgut

ANKARA
Hüseyin Ataman
Mustafa Kemal Erkovan
İsmail Gence

ANTALYA
Nazmi Kerimoğlu

ARTVİN
Nihat Ata

AYDIN
Hilmi Aydınçer
Melâhat Gedik
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BİLECİK
Orhan Tuğrul

BOLU
Turgut Çulha
Kâmil İnal

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay

EDİRNE
İlhami Ertem

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Sadık Perinçek

ERZURUM
Turhan Bilgin
Nihat Diler

GÜMÜŞANE
Sabahattin Savacı

İSPARTA
Ali İhsan Balım

İSTANBUL
Mahmut Rıza Bertan
Ferruh Bozbeyli
Tahsin Demiray
Muhiddin Güven
Şahabettin Orhon
Naci Öktem

İZMİR
İhsan Gürsan
Nihat Kürşat

KASTAMONU
Sabri Keskin
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu

KIRŞEHİR
Memduh Erdemir

KONYA
Cahit Yılmaz
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA
Sezai Sarpaşar

MANİSA
Neriman Ağaoğlu
Süleyman Çağlar
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ
Kemal Bağcıoğlu

MUĞLA
Adnan Akarca
İhsan Tekinalp

ORDU
Refet Aksoy
Ata Bodur

RİZE
Arif Hikmet Güner

SİVAS
Güner Sarısözen
Tahsin Türkay

TOKAT
H. Ali Dizman
Zeyyat Kocamemi

TRABZON
Ekrem Dikmen

URFA
Celâl Öncel

VAN
İhsan Bedirhanoğlu

YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
İsmet Kapısız

[Çekinser]

KIRŞEHİR
Halil Özmen

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Hasan Aksay
Ali Bozdoğanoğlu
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüoğlu
Cavit Oral
Kemal Sarıibrahimoğlu
Ahmet Savrun
İbrahim Tekin
Ahmet Topaloğlu

ADIYAMAN
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Veli Başaran
Hasan Dinçer
Şevki Güler
Asım Yılmaz

AĞRI
Nevzat Güngör
Kerem Özcan

AMASYA
İsmail Sarıgöz
Nevzat Şener

ANKARA
Burhan Apaydın
Osman Bölükbaşı
Muhlis Ete
İbrahim Sıtkı Hatipoğlu (İ.) (İ. Ü.)
İhsan Köknel
Mehdi Mıhçıoğlu
Zühtü Pehlivanlı
Ferhat Nuri Yıldırım

ANTALYA
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Ömer Eken
Rafet Eker

ARTVİN
Sabit Osman Avcı

AYDIN
Orhan Apaydın (İ.)

BALIKESİR
Cihat Bilgehan
Kaya Bulut
Mithat Şükrü Çavdaroğlu
Gökhan Evliyaoğlu
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırımlı
Süreyya Koç
Mehmet Tiritoğlu
Cihat Turgut

BİLECİK
Şadi Binay

BİNGÖL
M. Sıddık Aydar
Halit Rıza Ünal

BİTLİS
Nafiz Giray

BOLU
Ahmet Çakmak
Fuat Ümit

BURDUR
Mehmet Özbey

BURSA
Hikmet Akalın
İbrahim Öktem (B.)
Ekrem Paksoy
Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel
Ziya Uğur
İsmail Yılmaz
Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE
Burhan Arat
Süreyya Endik
Refet Sezgin

ÇANKIRI
Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Şaban Keskin
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM
Nuri Ahıskalıoğlu
Muzaffer Dündar
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Faruk Küreli
İhsan Tombuş

DENİZLİ
Sinan Bosna
Mehmet Çobanoğlu
İbrahim Kocatürk
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Adnan Aral
Şehmus Arslan
Yusuf Azizoğlu
Vefik Pirinççioğlu (İ)
Alp Doğan Şen

EDİRNE
Talât Asal
Fahir Giritlioğlu
Nazmi Özoğul

ELÂZIĞ
Naci Güray
Ömer Faruk Sanaç

ERZURUM
Ertuğrul Akça
Şerafettin Konuray
Tahsin Telli

ESKİŞEHİR
Ertuğrul Gazi Sakarya
Seyfi Öztürk
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP
Osman Orhan Bilen (İ)
Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan
Mithat San
Süleyman Ünlü

GİRESUN
Ali Cüceoğlu
Nizamettin Erkmen
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen

GÜMÜŞANE
Halis Bayramoğlu (İ.)
Necmeddin Küçüker

HATAY
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli

İÇEL
Mazhar Arıkan
Burhan Bozdoğan
Celâl Kılıç
İhsan Önal

İSPARTA
Sadettin Bilgiç
Mustafa Gülcügil

İSTANBUL
İbrahim Abak
Ziya Altınoğlu
Cihad Baban
Suphi Baykam
Nurettin Bulak
Ömer Zekâi Dorman
Saadet Evren
Fehrettin Kerim Gökay (İ.)
Ali Coşkun Kırca
Ahmet Oğuz
Oğuz Oran
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tiyanşan
Abdurrahman Yazgan

İZMİR
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem
Ragıp Gümüşpala
Saim Kaygan
Şinasi Osma

KARS
Necmettin Akan
Lâtif Aküzüm
Kemal Kaya
Sırrı Öktem

KASTAMONU
Avni Doğan
Fethi Doğançay
Osman Zeki Oktay
Ali Özdikmenli

KAYSERİ
Abdülhalim Aras
Hüsamettin Gümüşpala
Vedat Âli Özkan
Mehmet Yüceler (B.)

KIRKLARELİ
Mehmet Alâeddin Eriş
Fikret Filiz

KIRŞEHİR
Ahmet Bilgin

KOCAELİ
Şahabettin Bilgisu
Nihat Erim
Hâldan Kısayol
Süreyya Sofuoğlu

KONYA
Kemal Ataman
Selçuk Aytan
İrfan Baran
Ahmet Gürkan
Kadircan Kaflı
Ömer Kart
Faruk Sükan

KÜTAHYA
Ali Erbek
Mehmet Kesen
Sadrettin Tosbi

MALATYA
H. Avni Akşit
Ahmet Fırat
İsmet İnönü (Başbakan)
Halit Ziya Özkan

MANİSA
Muammer Erten (B.)
Nusret Köklü
Hurrem Kubat
Hilmi Okçu
Yakup Yakut

MARAŞ
Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan
İhsan Karaküçük

MARDİN
Esat Kemal Aybar
Seyfi Güneştan (İ.)

MUŞ
Sait Mutlu
Sami Öztürk

NEVŞEHİR
Ramazan Demirsoy

NİĞDE
Mehmet Altınsoy
Haydar Özalp
Oğuzdemir Tüzün

ORDU
Ata Topaloğlu
Şadi Pehlivanoğlu (İ.)

RİZE
Erol Yılmaz Akçal
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın

SAKARYA
Muslihittin Gürer
Hami Tezkan

SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Mehmet Başaran
Fevzi Ceylân
Bahri Cömert
Fevzi Geveci
Hamit Kiper
Hüseyin Özalp (İ. Ü.)
Osman Şahinoğlu

SİİRT
Hayrettin Özgen

SİNOP
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan

SİVAS
Sebati Hastaoğlu
Cevad Odyakmaz
Reşat Turhan

TEKİRDAĞ
Fethi Mahramlı

TOKAT
Sabahattin Baybura
Mehmet Kazova (İ.)
Ali Rıza Ulusoy (İ.)

TRABZON
Selâhattin Güven
Nazmi Öktem
Kâmuran Ural (İ.)
Zeki Yağmurdereli

TUNCELİ
Vahap Kışoğlu

URFA
Kemal Badıllı
Kadri Eroğan

UŞAK
Ahmet Tahtakılıç

VAN
Muslih Görentaş (İ. Ü.)

YOZGAT
Mustafa Kepir
Turgut Nizamoğlu

ZONGULDAK
Ahmet Fuat Ak
Feyzi Fırat (İ.)
Ramiz Karakaşoğlu
Sadık Tekin Müftüoğlu
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Manisa	1
Erzurum	1	Muş	1
Hatay	1	Trabzon	1
İstanbul	1	Zonguldak	1
Konya	1	Yekûn	9

Millet Meclisi
GÜNDEMİ

DOKSANİKİNCİ BİRLEŞİM

16 . 4 . 1964 Perşembe

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Sayın üyelerden bâzılarına izin verilmesi hakkında Başkanlık Divanı tezkeresi (3/870)

2. — İstanbul Milletvekili Tahsin Demiray ve iki arkadaşının, Türk ve Yunan münasebetlerinin genel muhasebesinin yapılmasına ve bu münasebetlere verilecek istikametin tâyininde faydalı olacak bir Genel Görüşme açılmasına dair önergesi (8/9)

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

1. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde İlinde büyük zarara sebebiyet veren dolu ve sel âfeti dolayısiyle meydana gelen hayvan hastalıklarını önlemek ve meskenleri yıkılan halka yardım yapmak hususunda ne düşünüldüğüne dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/697)

2. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde İlinin ana ihtiyaçlarını karşılamak için bir program yapılıp yapılmadığına ve tabiî âfetler dolayısiyle mağdur olan halka bir an evvel yardım yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakandan sözlü sorusu (6/698)

3. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, bir köre sıhhi muayene kurulunun tam sağlam raporu verdiği haberinin doğru olup olmadığına dair, İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/710)

4. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Niğde ili çevrelerindeki sulama tesisi projelerine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/717)

5. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Büyük Ata'nın ismi ortaya konularak yapılan maçlardaki hasılata ve seyircilerin durumlarına dair Başbakandan sözlü sorusu (6/720)

6. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, Erzurum ili ve dolaylarındaki yolların ne zaman karayolları programına alınacağına dair, Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/726)

7. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, Bolu, ilçe ve köylerinde 5 yıllık Kalkınma Plânında ne gibi yatırımlar yapılacağına dair, Başbakandan sözlü sorusu (6/727)

8. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Trakya'da yapılan SOUTHEX - 63 NATO tatbikatına muhalefet partileri ileri gelenleri ile Millî Savunma Komisyonu üyelerinin neden davet olunmadıklarına dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/734)

99. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, özel ilân ve reklâm prodüktörlüğü müessesesinin kuruluş ve görevlerinin hangi esaslar dâhilinde düzenlendiğine dair Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu (6/737)

10. — Edirne Milletvekili İlhami Ertem'in, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünce, Edirne Kırkpınar er meydanının onarımı için, 1963 yılı programına konulan ödeneğin tenkis edilip edilmediğine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/740)

11. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, inşaatı üç sene önce tamamlanan Sultanhisar ilçesi Ortaokulunda, bugüne kadar, öğrenime başlanmaması sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/742)

12. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Antalya Belediye sınırları dâhilinde, Evkafa ait, ne kadar boş arazi bulunduğuna ve satılan gayrimenkullerden ne kadar gelir sağlandığına dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/747)

13. — Bolu Milletvekili Ahmet Çakmak'ın, Zonguldak ili Devrek ilçesine bağlı Dirgine köyünün Bolu ili Mengen ilçesine bağlanması için yapılan plebisit sırasında vatandaşlara baskı yapılıp yapılmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/748)

14. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, Sıkıyönetim komutanlıklarınca, sıkıyönetimin tatbik edilmekte bulunduğu bölgelerde, kaç gazete ve dergi kapatıldığına dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/749)

15. — Kocaeli Milletvekili Süreyya Sofuoğlu'nun, Ulus Gazetesi matbaa ve tesislerinin halen kimin veya kimlerin tasarrufunda olduğuna dair Başbakandan sözlü sorusu (6/750)

16. — Muğla Milletvekili Adnan Akarca'nın, Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin, Hükümetimize, eski yardımın devam edeceği hakkında bir garantisi bulunup bulunmadığına dair Başbakandan sözlü sorusu (6/751)

17. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoğlu'nun, Eskişehir'in Mihalıççık ilcesi elektrik isinin ne zaman yapılacağına dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/752)

18. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoğlu'nun, Eskişehir'de inşa edilen İmam - Hatip Okulunun neden öğretime acılmadığına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/753)

19. — Zonguldak Milletvekili Mehmet Ali Pestilci'nin, İstanbul Teknik Okulunda bir maden ihtısas bölümünün, bugüne kadar faaliyete gecirilmemesi sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/754)

20. — İzmir Milletvekili Nihat Kürşat'ın, Türkiye'de Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 sayılı Kanunun, günün sart ve icaplarına göre, kaldırılması veya tadili hakkında ne düsünüldüğüne dair Başbakandan sözlü sorusu (6/755)

21. — İzmir Milletvekili Nihat Kürşat'ın, Türk vatandaslarının seyahat serbestîsini tahdideden tedbirlerin müstenidatının ne olduğuna dair İcisleri ve Maliye bakanlarından sözlü sorusu (6/756)

22. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, bilim ve sanat hürriyetinin sağlanması için ne gibi tedbirler düsünüldüğüne dair Başbakandan sözlü sorusu (6/757)

23. — Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin'in, plâna ve programa alınıp ödeneği de ayrılan Kastamonu kapalı spor salonunun ihalesinin geri bırakılması sebebine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/758)

24. — Kütahya Milletvekili Sezai Sarpasar'ın, münhal bulunan Altıntaş ilçesi kaymakamlığına ne zaman tâyin yapılacağına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/759)

25. — Aydın Milletvekili Hilmi Aydınçer'in, Aydın'ın Karacasu ilçesi Yazır köyü halkı tarafından gönderilen 80 imzalı dilekçe üzerinde bir işlem yapılıp yapılmadığına dair Başbakandan sözlü sorusu (6/760)

26. — Kütahya Milletvekili Ali Erbek'in, Türkiye köy elektrifikasyonu 1964 programı hazırlanırken köylerin seçiminde ne gibi esasların göz önünde tutulduğuna dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/761)

27. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, Trabzon Limanının hinterlândı ile irtibatını sağlıyacak münakale tesislerinin ıslah ve ihyası konularında ne gibi tedbirler alındığına dair Başbakandan sözlü sorusu (6/762)

28. — Gümüşane Milletvekili Sabahattin Savacı'nın, Atatürk Üniversitesi Dekanının görevine son verilmesi sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/763)

29. — Balıkesir Milletvekili Cihat Bilgehan'ın, Devlet Demiryolları memurlarına her sene verilmekte olan iki maaş tutarındaki ikramiyenin bu sene ödenip ödenmediğine dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/764)

30. — Tokat Milletvekili Mehmet Kazova'nın, Almus baraj gölü içerisinde kaldığı için istimlâk edilen arazilerin bedellerinin ne zaman verileceğine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/765)

31. — Rize Milletvekili Erol Yılmaz Akçal'ın, Doğu-Karadeniz Bölgesi Kâğıt Hamuru Fabrikasının kuruluş yeri hakkında yapılan etütlerin tamamlanıp tamamlanmadığına dair Tarım ve Sanayi bakanlarından sözlü sorusu (6/766)

32. — Amasya Milletvekili Reşat Arpacıoğlu'nun, Amasya'da bir şeker fabrikası ile bir çimento fabrikası kurulması hususunda ne düsünüldüğüne dair, Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/767)

33. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Bor ile Adana asfaltı arasında bulunan toprak

yolu, Karayollarınca, 1964 yılında inşası suretiyle trafik kazalarının önlenmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/769)

34. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Aksaray ilçesi ile Adana asfaltı arasındaki 3 kilometrelik yolun ne zaman yapılacağına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/770)

35. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Toprak Mahsulleri Ofisinin mûtadolan yerlerde alım yeri açmaması ve aldığı mahsullerin bedelini vaktinde ödememesi sebebine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/771)

36. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, 5 Yıllık Kalkınma Plânında ihraç maddeleri arasında bulunan elmanın istihsal ve ihracı hususlarında ne gibi tedbirler alındığına dair Ticaret ve Tarım bakanlarından sözlü sorusu (6/772)

37. — İzmir Milletvekili Arif Ertunga'nın, Demirci İlçesinde yapılan A. P. kapalı salon toplantısında 27 Mayısa ve yeni demokratik rejime tecavüz eder mahiyette konuşmalar olup olmadığına dair İçişleri ve Adalet bakanlarından sözlü sorusu (6/773)

38. — Rize Milletvekili Cevat Yalçın'ın, Doğu - Karadeniz Bölgesinde kurulacak kâğıt hamuru fabrikasının kurulacağı yerin katî olarak tesbit edilip edilmediğine dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/774)

39. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, yurdumuz ormanlarının yüzölçümüne ve bu ölçümün nasıl yapıldığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/775)

40. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Türkiye'de bir Millî Gıda Kodeksi Komitesi kurulup kurulmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/776)

41. — Gümüşane Milletvekili Sabahattin Savacı'nın, Kalkınma Plânında derpiş edilen zirai teknik teçhizatın sağlanmasında vâkı zorluğun giderilmesinde bir tedbir alınıp alınmadığına dair Tarım ve Ticaret bakanlarından sözlü sorusu (6/777)

42. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, vazife mahallerine gitmediği halde, gitmiş gibi gösterilerek, yolluk ve yevmiye ödenen kimse olup olmadığına dair Başbakandan sözlü sorusu (6/778)

43. — Aydın Milletvekili Hilmi Aydınçer'in, Kıbrıs Adasının taksimi konusunda ne düşünüldüğüne dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/779)

44. — Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, Bilecik ili İnönü bucağının Eskişehir iline bağlanması sebebine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/780)

45. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Türkiye Esnaf Dernekleri Konfederasyonundaki kota yolsuzluğu tahkikatının ne safhada olduğuna ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası eski Genel Müdürünün kanunsuz ve usulsüz tutumu hakkında ne işlem yapıldığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/782)

46. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, Et ve Balık Kurumu Umum Müdürünün ne gibi bir görevle ve hangi lüzuma binaen Amerika'ya gittiğine ve Kurumun sair işlerine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/783)

47. — Aydın Milletvekili Orhan Apaydın'ın, ATAŞ Rafinerisi işçilerinin kanuna uygun grevlerinin durdurulmasının dayandırıldığı mucip sebebin hakikatlere ne dereceye kadar uygun olduğuna dair Başbakandan ve Çalışma Bakanından sözlü sorusu (6/784)

48. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisince hakkında son tahkikatın açılmasına karar verilerek Anayasa Mahkemesine sevk edilen Bonn Büyükelçisi Mehmet Baydur'a dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/785)

49. — Erzurum Milletvekili Ertuğrul Akça'nın, Beden Terbiyesi Merkez Ceza Heyeti kararlarının, muhatabına ne yollarla tebliğ edileceği hakkında bir hüküm olup olmadığına dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/786)

50. — Ağrı Milletvekili Nevzat Güngör'ün, Ağrı ve Van illerine, 1964 yılında, ayrı ayrı ne miktar yatırım yapılacağına ve İstanbul - Ağrı uçak seferlerine dair Başbakandan sözlü sorusu (6/787)

51. — Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un, orak ipi, kota dısı bırakıldığına göre, 1964 hasat mevsiminde, bu ipin yeter ölcüde imal ve stoku için tedbir alınıp alınmadığına dair Tarım ve Sanayi bakanlarından sözlü sorusu (6/788)

52. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, Millet Meclisine bağlı organların teşkilâtında çalışıp da, vazife mahallinden ayrılmadıkları halde, yolluk ve yevmiye alanlar olup olmadığına dair Millet Mecilisi Başkanından sözlü sorusu (6/790)

53. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, basında çıkan bâzı iddia ve isnatların, doğru olup olmadığına dair Millet Meclisi Başkanlığından sözlü sorusu. (6/791)

54. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, fakirlikleri belge ile sabit olanlardan Trabzon Nümune Hastanesindeki tedavileri sonunda, bir ücret talebedilip edilmediğine dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/792)

55. — Aydın Milletvekili Hilmi Aydınçer'in, kadrolarına nazaran noksan olan polis mevcudunun artırılması hususunda ne düşünüldüğüne dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/793)

56. — Manisa Milletvekili Hurrem Kubat'ın, Türkiye'de oturan ve çalışmakta olan Yunan uyruklu kişilerin miktarına ve bunlardan ne kadarının Gelir Vergisi ödediğine dair Başbakandan sözlü sorusu (6/794)

57. — Giresun Milletvekili İ. Etem Kılıçoğlu'nun, 15 Ekim 1961 Genel seçimlerine kaç vali ve kaymakamın, hangi partilerden aday olarak, katılmış olduklarına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/795)

58. — Giresun Milletvekili İ. Etem Kılıçoğlu'nun, Giresun ilinde yapılması kararlaştırılan kâğıt hamuru fabrikasının inşa yerinin kati olarak tâyin olunup olunmadığına dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/796)

59. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, kaç ilde il radyosu olduğuna ve bu radyoların nasıl kurulduğuna dair Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu (6/797)

60. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, İstanbul Mithatpaşa Stadyomunun ışıklandırma tesisatının hangi firmaya ihale edildiğine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/798)

61. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, 1963 yılı içinde kaç belediyenin hudutlarında değişiklik yapıldığına dair İçişleri Bakanının sözlü sorusu (6/799)

62. — Manisa Milletvekili Hurrem Kubat'ın, NATO kuvvetlerinin Kıbrıs'a çıkmaması sebebine ve ne zaman çıkacağının umulduğuna dair Başbakandan sözlü sorusu (6/800)

63. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, NATO kuvvetlerinin Kıbrıs'a çıkmaması sebebine ve ne zaman çıkacağının umulduğuna dair Başbakandan sözlü sorusu (6/801)

64. — Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoğlu'nun, Türk Kültür Derneğine ve onun devamı olan Halkevlerine, şimdiye kadar, ne miktar yardım yapıldığına dair sözlü soru önergesi, Başbakan ve İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/802)

65. — Rize Milletvekili Arif Hikmet Güner'in, İstanbul'da, şirketlerle sair ticaret erbabının kuruluş, fesih, işe başlama ve işi bırakma işlemlerinin süratlendirilmesinin düşünülüp düşünülmediğine dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/803)

66. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, su ürünlerimizin üretimi, toplanması ve tüketimi konularındaki çalışmaların ne safhada olduğuna ve balıkçılara, uygun şartlarla, kredi sağlanıp sağlanmadığına dair Ticaret ve Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/804)

67. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Antalya, İçel, Konya illerinin, Gazipaşa, Anamur ve Ermenek ilçeleri arasında hudut ihtilâfı olup olmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/805)

68. — Yozgat Milletvekili İsmet Kapısız'ın, Yozgat'ta temeli atılan Bira Fabrikasının 10 milyon litre üzerinden hesabedilen kapasitesinin, Devlet Plânlama Teşkilâtınca, 5 milyon litre üzerinden hesabedilmesi sebebine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/806)

69. — Yozgat Milletvekili İsmet Kapısız'ın, Beş Yıllık Kalkınma Plânının, Yerköy - Sorgun arası 80 kilometrelik yolun onarılmasını kapsayıp kapsamadığına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/807)

70. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, Gümrük ve Tekel Bakanlığı Teşkilât Kanununun, bugüne kadar, Meclise sevk edilmemesi sebebine dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorusu (6/808)

71. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Milletlerarası kuvvetin Kıbrıs'a gönderilmesi

gecikmekte bulunduğuna göre Hükümetin ne yapmak niyetinde olduğuna dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/809)

72. — Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk'ün, Anayasa Mahkemesince iptal edilen bir kanun sebebiyle bir kısım Hazine mallarının, karar geriye yürütülmek suretiyle, C. H. Partisine nasıl verildiğine dair Başbakandan sözlü sorusu (6/810)

73. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, Kastamonu iline, 1963 yılında sulama, onarım, ıslah ve içme suyu için kaç lira tahsis edildiğine dair Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü sorusu (6/811)

74. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, General Elektrik Lokomotiflerinin ihalesinden sonra kredinin son mehil süresi olan 31.3.1964 tarihinin, münasip bir müddet daha sonraya bırakılmasının mümkün olup olmadığına dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/812)

75. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, bir karış toprağı olmıyan Meriç ilçesi Saatağacı köyü halkının durumu hakkında ne gibi bir tedbir düşünüldüğüne dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/813)

76. — Edirne Miletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, kooperatifçiliğimizin geliştirilmesi için yeni bir mevzuatın hazırlanmakta bulunduğunun doğru olup olmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/814)

77. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Taşköprü'deki Kendir Fabrikasının yerli kendirlerimizi işlemesi için ne gibi tedbir düşünüldüğüne dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/815)

78. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, İşçi Sigortaları Kurumunun, işçilerin tedavilerini bir elden, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı kanaliyle yaptırmasının daha istifadeli olup olmıyacağına dair Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım bakanlarından sözlü sorusu (6/816)

79. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, artan şeker fiyatları karşısında pancar fiyatlarının da yükseltilmesinin düşünülüp düşünülmediğine dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/817)

80. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Çankırı'nın Tepe, Alagöz köyündeki tapulu arazileri cebren işgal edilen ve mahsulleri ile tarım ağaçları yağma olunan şahısların durumlarının ne olacağına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/818)

81. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, bir Alman gencinin, yapılan ihbar üzerine, İstanbul Emniyet makamları tarafından nezarete alınıp işkence yapıldığı hakkındaki neşriyatın doğru olup olmadığına dair İçişleri ve Adalet bakanlarından sözlü sorusu (6/819)

82. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Haymana Savcısının Mihalıççık'a naklinde her hangi bir sebep bulunup bulunmadığına dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/820)

83. — Diyarbakır Milletvekili Recai İskenderoğlu'nun, Toprak Reformunu, kalkınma yönünden, ön şart olarak kabul eden 1963 yılı programı ile 1964 programı arasındaki çelişik durumun düzeltilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakandan sözlü sorusu (6/821)

84. — Trabzon Milletvekili Zeki Yağmurdereli'nin, Kızılay Kurumu depolarında saklanan sıhhi malzeme, ilâç ve edevatın kaç yılda bir muayene edildiğine dair Başbakandan sözlü sorusu (6/822)

85. — Yozgat Milletvekili Turgut Nizamoğlu'nun, Yozgat'ta kurulmakta olan bira fabrikasının kapasitesinin 10 milyon litreden 5 milyon litreye indirilmesi sebebine dair Başbakandan sözlü sorusu (6/823)

86. — İzmir Milletvekili Osman Sabri Adal'ın, Rum Ortadoks Patriği Athenagoras'ın dış memleketlere seyahate çıktığından ve Papa ile temaslarda ve müzakerelerde bulunduğundan haberdar olunup olunmadığına dair İçişleri, Dışişleri ve Devlet Bakanlarından sözlü sorusu (6/824)

87. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İçtüzüğün yürürlükte bulunan 137 nci maddesinin, teamülden bahsile, tatbik edilmemesi sebebine dair Millet Meclisi Başkanından sözlü sorusu (6/825)

88. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, yabancı bir memlekette, mühim bir kaçakçılığa ismi karışan bir ticaret müşavirimiz hakkındaki, itham edici, haberlerin hangi tarihte Bakanlığa geldiğine ve ne işlem yapıldığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/826)

89. — Yozgat Milletvekili İsmet Kapısız'ın, Öğretmen Dernekleri Federasyonunun öncülü-

günde, bâzı aydın çevrelerce, gerici akımların önlenmesi hususunda alınmış olan kararın sebeplerine dair, Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/817)

90. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Kırklareli ili Lüleburgaz ilçesinde, bu yıl, Zirai Donatım Kurumunun bir şubesinin açılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/828)

91. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Türk köylüsünün büyük derdi olan orak ipi ihtiyacının temini için ne gibi tedbirler alındığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/829)

92. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, Yüksek Seçim Kurulunun, ara seçimlerinin yapılamıyacağı hususundaki 16 . 3 1964 tarih ve 1333 sayılı Kararı hakkında ne gibi bir işlem yapıldığına dair Millet Meclisi Başkanından sözlü sorusu (6/830)

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

1. — Siyasi partiler kanunu tasarısı ile Adana Milletvekili Kasım Gülek ve Kemal Sarıibrahimoğlu'nun, Siyasi partiler kanun teklifleri ve Geçici Komisyon raporu (1/560, 2/378, 2/591) (S. Sayısı : 527) [Dağıtma tarihi : 27 . 11 . 1963]

× 2. — Devlet personeli meslek teşekkülleri kanunu tasarısı ve Anayasa, Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından üçer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/546) (S. Sayısı : 543) [Dağıtma tarihi : 28 . 12 . 1963]

× 3. — Özel öğretim kurumları kanunu tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Manisa Üyesi Ferit Alpiskender'in, hususi eğitim ve öğretim müesseseleri kanunu teklifi ve Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, Âmme menfaatine hizmet gayesiyle kurulan dernekler tarafından açılan özel okul öğretmenlerinin sosyal güvenlikleri hakkında kanun teklifi ile Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu ve 55 arkadaşının, Âmme menfaatine hizmet gayesiyle kurulan dernekler tarafından açılan özel okul öğretmenlerinin sosyal güvenlikleri hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından seçilen beşer üyeden kurulan Geçici Komisyon raporu (1/539, 2/581, 2/617, 2/618) (S. Sayısı : 495 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 15 . 1 . 1964]

4. — Disiplin mahkemeleri kuruluş, yargılama usulü ve disiplin suçları ve cezaları hakkında kanun tasarısına dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi 1/548, C. Senatosu 1/314) [Dağıtma tarihi: 19 . 2 . 1964] (M. Meclisi S. Sayısı: 497 ye 1 nci ek, C. Senatosu S. Sayısı: 368)

5. — Kanun dışı yakalanan veya tutuklanan kimselere tazminat verilmesi hakkında kanun tasarısının C. Senatosunca değiştirilen ve M. Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri (M. Meclisi 1/544; C. Senatosu 1/311) (M. Meclisi S. Sayısı : 457 ye 2 nci ek; C. Senatosu S. Sayısı : 328) [Dağıtma tarihi : 25.3.1964]

6. — Serbest malî müşavirlik kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Amasya Üyesi Macit Zeren ve Adana Üyesi Mehmet Ünaldı'nın, Malî müşavirlik ve yeminli müşavirlik kanunu teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/476, 2/529) (S. Sayısı : 368) [Dağıtma tarihi : 17 . 8 . 1963]

7. — İstanbul Milletvekili Naci Öktem ve 8 arkadaşının, 28 Nisan 1304 tarihli Alâmeti Farika Nizamnamesine ek kanun teklifi ile Manisa Milletvekili Muammer Erten'in, Markalar ve menşe işaretleri hakkında kanun teklifi ve Sanayi ve Adalet komisyonları raporları (2/160, 2/297) (S. Sayısı : 526) [Dağıtma tarihi : 11 . 11 . 1963]

8. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Yasama meclislerinin aralarındaki münasebetlerin düzenlenmesi hakkında kanun teklifine dair C. Senatosu Başkanlığının ret tezkeresi hakkında Millet Meclisi Anayasa Komisyonu raporu (2/271) (S. Sayısı : 48 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 27 . 12 . 1963]

9. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın, Sivas Mil-

letvekili Cevad Odyakmaz ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe Karma Komisyonunun seçilmesi ve çalışma usullerinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı ret tezkeresi hakkında Millet Meclisi Geçici Komisyon raporu (2/269) (S. Sayısı : 233 e 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 27 . 12 . 1963]

10. — İstanbul Milletvekili Hüsamettin Tiyanşan'ın, 232 sayılı Kanunla değiştirilen 6085 sayılı Karayolları Trafik Kanununa bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve C. Senatosu Başkanlığının ret tezkeresine dair Millet Meclisi İçişleri Komisyonu raporu (M. Meclisi 2/350; C. Senatosu 2/83) (S. Sayısı : 37 ye 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 3 . 1 . 1964]

11. — Sandıklı'nın Mırtaz köyü 17 hane numarasında nüfusa kayıtlı Alioğlu, Feride'den doğma 11.10.1942 doğumlu Veysel Aslan'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkındaki Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/775) (S. Sayısı : 579) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

12. — Uşak Merkez Aybey mahallesi hane 143, cilt 14 ve sayfa 103 sayısında nüfusa kayıtlı Haliloğlu, Sultan'dan doğma 11 . 12 . 1929 doğumlu İsmail Kiraz'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/792) (S. Sayısı : 580) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

13. — Akhisar ilçesinin Bergele köyü hane 13, cilt 12 ve sayfa 19 sayısında nüfusa kayıtlı Hüseyinoğlu, Medine'den doğma 7 . 12 . 1929 doğumlu Hasan Çalımcı (Calımcı) nın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/804) (S. Sayısı : 581) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

14. — Kalecik ilçesinin Hasayaz bucağı Tavşancık Köyünün hane 15, cilt 11 ve sayfa 13 sayısında nüfusa kayıtlı Hüseyinoğlu, Satı'dan doğma 9 . 7 . 1934 doğumlu Mehmet Aksoy'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/805) (S. Sayısı : 582) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

15. — Kulp ilçesinin Hacanan köyü, hane 34, cilt 7 ve sayfa 98 sayısında nüfusa kayıtlı Saitoğlu, Sultan'dan doğma 1928 doğumlu Recep Oruç'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/806) (S. Sayısı : 583) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

× 16. — 1937 sayılı Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına ve 3 . 1 . 1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 3 ncü ve geçici 2 nci maddelerinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/623) (S. Sayısı: 631) [Dağıtma tarihi: 4 . 3 . 1964]

× 17. — Bâzı vergi ve resimlere zam yapılması hakkındaki 4040 sayılı Kanunun 31 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/621) (S. Sayısı: 632) [Dağıtma tarihi: 4 . 3 . 1964]

18. — İktisadi Buhran Vergisi Kanununa Ek Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/629) (S. Sayısı: 633) [Dağıtma tarihi: 4 . 3 . 1964]

× 19. — 27 . 6 . 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/634) (S. Sayısı: 635) [Dağıtma tarihi: 4 . 3 . 1964]

× 20. — 21 . 6 . 1961 tarihli ve 309 sayılı Kanunda bâzı değişiklikler yapılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/633) (S. Sayısı : 636) [Dağıtma tarihi : 4 . 3 . 1964]

× 21. — Gider Vergileri Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı hükümler ilâve edilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/628) (S. Sayısı: 638) [Dağıtma tarihi: 4 . 3 . 1964]

22. — 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısının C. Senatosunca değiştirilen ve M. Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri (M. Meclisi 1/292; C. Senatosu 1/251) (M. Meclisi S. Sayısı: 325 e 2 nci ek; C. Senatosu S. Sayısı : 181) [Dağıtma tarihi: 10 . 2 . 1964]

23. — Esnaf ve küçük sanatkârlar kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/4) (S. Sayısı : 634 ve 634 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 9 . 3 . 1964]

24. — 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun bâzı maddelerinde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bâzı madde ve fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/280) (S. Sayısı : 461)[Dağıtma tarihi : 5 . 10 . 1963]

25. — Sanayi Bakanlığı kuruluş ve vazifeleri hakkındaki 6973 sayılı Kanunun bâzı maddelerinde ve bu Bakanlığa ait kadrolarda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısının C. Senatosunca değiştirilen ve M. Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri (M. Meclisi 1/432; C. Senatosu 1/255) (M. Meclisi S. Sayısı : 247 ye 2 nci ek, C. Senatosu S. Sayısı : 231) [Dağıtma tarihi : 28 . 3 . 1964]

26. — Talât Aydemir, Osman Deniz, Fethi Gürcan ve Erol Dinçer'in ölüm cezalarına çarptırılmaları hakkında Başbakanlık tezkeresine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve C. Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında M. Meclisi Adalet Komisyonu raporu (M Meclisi 3/740; C. Senatosu 1/382) (M. Meclisi S. Sayısı : 560 a 1 nci ek; C. Senatosu S. Sayısı : 422) [Dağıtma tarihi : 31 . 3 . 1964]

27. — Bina kiraları hakkındaki kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/513) (M. Meclisi S. Sayısı :458 ve 458 e 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 10 . 4 1964]

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Kayseri Milletvekili Mehmet Göker ve 5 arkadaşının, 4367 sayılı Kanunun 4684, 6706 ve 70 sayılı kanunlarla değişik birinci maddesinin (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/328) (S. Sayısı : 381) [Dağıtma tarihi : : 5.9.1963]

2. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Özel Şahingiray ve 15 arkadaşının, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/221) (S. Sayısı: 391) [Dağıtma tarihi: 14 . 9 . 1963]

3. — Cumhuriyet Senatosu Yozgat Üyesi Sadık Artukmaç ve 2 arkadaşının, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bâzı maddelerinde değişiklik yapılması ve 6122, 6422 ve 7242 sayılı kanunların kaldırılması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/147) (S. Sayısı : 393) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

4. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye Komisyonu tezkeresi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/262) (S. Sayısı : 395) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

5. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç ve Sakarya Milletvekili Yusuf Ulusoy'un, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 14 ncü maddesine (ç) fıkrası eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları ve Millî Eğitim Komisyonunun mütalâası (2/325) (S. Sayısı: 396) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

6. — Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Ömer Lûtfi Bozcalı'nın, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa ek kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/327) (S. Sayısı : 397) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

7. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, 1076 ve 1111 sayılı kanunlar gereğince ihtiyata ayrılmış yedek subay ve erlerden yoklamasını yaptırmamış olanların para cezalarının affına dair kanun teklifi ve Millî Savunma, Adalet ve Plân komisyonları raporları (2/366) (S. Sayısı : 398) [Dağıtma tarihi : 17 . 9 . 1963]

8. — Cumhuriyet Senatosu Artvin Üyesi Fehmi Alpaslan'ın, 237 sayılı Taşıt Kanununun 4 ncü maddesine göre makam hizmetlerine tahsis edilen taşıtları gösteren (2) sayılı cetvelde değişiklik yapılması ve 7 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/78) (S. Sayısı : 440) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

9. — Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın, 1108 sayılı Maaş Kanununun 1559 sayılı Kanunla muaddel 2 nci ve 3041 sayılı Kanunla muaddel 13 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 1108 sayılı Maaş Kanununun bâzı maddelerini değiştiren kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/95, 2/96) (S. Sayısı: 441) [Dağıtma tarihi: 19 . 9 . 1963]

10. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Fikret Turhangil ve 3 arkadaşının, Arazi ve Bina vergilerinin matrahlarına uygulanacak misiller hakkındaki 206 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ve Kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/257) (S. Sayısı : 443) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

11. — Cumhuriyet Senatosu Niğde Üyesi Kudret Bayhan ve üç arkadaşının, 1111 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi, Konya Milletvekili Ahmet Gürkan ve Ankara Milletvekili Ferhat Nuri Yıldırım'ın 5585 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi, Tokat Milletvekili Ali Dizman'ın, Askerlik hizmetinin emeklilik ve terfiden sayılması hakkında kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Hilmi Onat ve Aydın Miletvekili Mehmet Yavaş'ın, Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunla bu kanunu tadil eden 5585 ve 6724 sayılı kanunlara bâzı maddeler ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/62, 2/145, 2/204, 2/360) (S. Sayısı: 445) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

12. — Balıkesir Milletvekili Cihat Bilgehan ve 5 arkadaşının, 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33 ncü madesinin (b) işaretli fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/383) (S. Sayısı : 446) [Dağıtma tarihi : 20.9.1963]

13. — Konya Milletvekili İhsan Kabadayı ve altı arkadaşının, Kaçakçılığın men'i ve takibi hakkındaki 1918 sayılı Kanunun 6846 sayılı Kanunla muaddel 60 ncı maddesinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Gümrük ve Tekel, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/118) (S. Sayısı : 447) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

14. — Giresun Milletvekili Ali Cüceoğlu'nun, Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunun birinci ve ikinci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı geçici maddeler eklenmesine dair 5585 sayılı Kanuna muvakkat madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/124) (S. Sayısı : 448) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

15. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ve 12 arkadaşının, 3656 sayılı Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair Kanuna ek kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (2/392) (S. Sayısı : 449) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

16. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkındaki 4598 sayılı Kanunun muaddel ve 6 ncı maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/371) (S. Sayısı : 450) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

17. — Bolu Milletvekili Fuat Ümit ve 4 arkadaşı ile Artvin Milletvekili Saffet Eminağaoğlu ve Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un, Devlet hizmetlerinde iken lise veya lise muadili meslekî bir okuldan sonra bir yüksek okul veya fakülteden mezun olanlar ile yine memuriyetleri sırasında akademik derece alanlara yahut ikinci bir yüksek tahsili ikmal edenlere bir derece kıdem verilmesi hakkındaki kanun teklifleri ve Amasya milletvekilleri Nevzat Şener ve İsmail Sarıgöz'ün, memurların tahsil müessesesinde talebe olmıyacaklarına dair 4007 sayılı Kanun ile bu kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hak-

kındaki 4214 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair 183 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ile Bolu Milletvekili Kâmil İnal'ın, 3656 ve 3659 sayılı kanunların şümulü dâhilinde vazife görmekte iken müktesep barem derecesini değiştirecek bir üst tahsil yapanların terfi ve kıdemleri hakkındaki kanun teklifi ve Maliye, Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/91, 2/93, 2/104, 2/464) (S. Sayısı : 451) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

18. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında akdolunan 11 Ocak 1961 tarihli Zirai Maddeler Andlaşması ve ekleriyle bu Andlaşmada yapılan 29 Mart 1961, 17 Temmuz 1961 tarihli değişikliklerin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Tarım, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/269) (S. Sayısı : 463) [Dağıtma tarihi : 3 . 10 . 1963]

19. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ve 9 arkadaşının, Ordu mensupları ile Emniyet Umum Müdürlüğü ve gümrük muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara birer er tayını verilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (2/189) (S. Sayısı : 464) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

20. — Kayseri Milletvekili Abdülhalim Aras ve 3 arkadaşının, Evlenen veya tekaüde tabi bir vazifeye giren yetim kızların yetim aylıklarının diğer yetimlere taksimi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/381) (S. Sayısı : 465) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

21. — Konya Milletvekili İhsan Kabadayı ve 8 arkadaşının, Jandarma Genel Komutanlığı kadrolarında vazifeli subay, astsubay, mecburi uzatmalı ve sivil memurlara, ücretli personele fazla meseileri karşılığında fazla mesai ücreti verilmesi hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/137) (S. Sayısı : 466) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

22. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/293) (S. Sayısı : 467) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

23. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Röntgen Radyum ve diğer nükleer enerji cihaz ve maddeleri ile bunların tıpda kullanılması ve kullananlar hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Adalet, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/127) (S. Sayısı : 468) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

24. — Çanakkale Milletvekili Süreyya Endik'in, Sıtma Savaş Sağlık koruyucuları hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (2/130) (S. Sayısı : 469) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

25. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu ve Malatya Milletvekili Avni Akşit'in, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun geçici 65 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/421) (S. Sayısı : 470) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

26. — Kars Milletvekili Necmettin Akan'ın, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa geçici bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/423) (S. Sayısı : 471) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

27. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç ve 10 arkadaşının, ikinci defa yüksek tahsil yapan subay ve memurlara kıdem verilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Savunma, İçişleri, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/80) (S. Sayısı : 472) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

28. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ömer Ergün ve 26 arkadaşının, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı hakkındaki 5434 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair olan 6153 sayılı Kanuna bir fıkra ve geçici bir madde eklemesine dair kanun teklifi ve Ulaştırma, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/401) (S. Sayısı : 473) [Dağıtma tarihi : 5 . 10 . 1963]

29. — Cumhuriyet Senatosu Yozgat Üyesi Sadık Artukmaç'ın, Tapu sicil binaları inşası için alınacak harclar hakkında kanun teklifi ve İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Tapu sicil binaları yapılması maksadiyle alınacak harc-

lar hakkında kanun teklifi ve Geçici ve Plân komisyonları raporları (2/153, 2/233) (S. Sayısı : 201 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 8.10.1963]

30. — Elâzığ Milletvekili Nurettin Ardıçoğlu ve 5 arkadaşının, 4792 sayılı İşçi Sigortaları Kurumu Kanununun 8.3.1961 tarih ve 344 sayılı Kanunla muaddel 20 nci maddesinin (c) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Çalışma ve Plân komisyonları raporları (2/396) (S. Sayısı : 492) [Dağıtma tarihi : 9 . 10 . 1963]

31. — Bolu Milletvekili Kemal Demir ve 18 arkadaşının, 3204 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilât Kanununa ek kanun teklifi ve Tarım ve Plân komisyonları raporları (2/214) (S. Sayısı : 502) [Dağıtma tarihi : 15.10.1963]

32. — Çorum Milletvekili Faruk Küreli ve dört arkadaşının, Orman Umum Müdürlüğü emrinde çalışmakta olan maaşlı memurları hakkında intıbak kanunu teklifi ve Tarım, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/165) (S. Sayısı : 503) [Dağıtma tarihi : 15.10.1963]

33. — İstanbul Milletvekili Suphi Baykam ve 68 arkadaşının, Tıp personelinin mukavele ile çalıştırılmasına dair kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (2/54) (S. Sayısı : 512) [Dağıtma tarihi : 21 . 10 . 1963]

34. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, Subay, askerî memur ve astsubaylara birer lojman ile tapulu birer dönüm arazi verilmesi için kanun teklifi ve Bayındırlık, Millî Savunma, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/406) (S. Sayısı : 517) [Dağıtma tarihi : 24 . 10 . 1963]

35. — Balıkesir Milletvekili Ahmet İhsan Kırımlı ve 13 arkadaşının, Bayındırlık Bakanlığı teşkilât ve vazifelerine dair olan 3611 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Bayındırlık ve Plân komisyonları raporları (2/363) (S. Sayısı : 518) [Dağıtma tarihi : 24 . 10 . 1963]

36. — Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ile Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk'ün, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 65 nci maddesinin (j) bendine bir hüküm eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/461) (S. Sayısı : 519) [Dağıtma tarihi : 24 . 10 . 1963]

37. — Muş Milletvekili Sait Mutlu'nun, 5434 sayılı Kanunun 41 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/107) (S. Sayısı : 522) [Dağıtma tarihi 1 . 11 . 1963]

38. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Gümrük memurlarından bâzılarına verilecek yem bedeli ve yemeklik hakkındaki 1615 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/132) (S. Sayısı : 523) [Dağıtma tarihi : 1 . 11 . 1963]

39. — Kırklareli Milletvekili Abdürrahman Altuğ ile Cumhuriyet Senatosu Kırklareli Üyesi A. Naci Arı'nın, 7 Nisan 1340 tarih ve 442 sayılı Köy Kanununun 16 ncı maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/551) (S. Sayısı : 511) [Dağıtma tarihi : 17 . 10 . 1963]

40. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında akdolunan zirai maddeler Andlaşmasında yeniden yapılan değişikliklerin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri Komisyonu tezkeresi (1/421) (S. Sayısı : 506) [Dağıtma tarihi : 17 . 10 . 1963]

41. — Kars Milletvekili Hasan Erdoğan ile Tunceli Milletvekili Fethi Ülkü'nün, Memurin Kanununun bâzı maddeleri ile buna müzeyyel olan 1777 sayılı Kanunun 3 ncü maddesini tadil eden 2919 sayılı Kanunun 4 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/469) (S. Sayısı: 540) [Dağıtma tarihi: 26 . 12 . 1963]

42. — Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Sırrı Uzunhasanoğlu ve 4 arkadaşının, ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 10 . 7 . 1953 tarih ve 6138 sayılı Kanunun 13 ncü maddesi ile 15 nci maddesinin ilk fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/511) (S. Sayısı: 572) [Dağıtma tarihi: 29 . 1 . 1964]

× 43. — Genel bütçeye dâhil dairelerin 1960 bütçe yılı kesinhesaplarına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayışştay Başkanlığı tezkeresi ile 1960 bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/665, 1/114) (S. Sayısı : 578) [Dağıtma tarihi : 18 . 2 . 1964]

44. — Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelinde neşredilmiş ve kesinleşmiş bulunan 20 . 6 . 1963 tarih ve 372 numaralı kararına karşı Yüksek Hâkimler Kurulunun ittihaz eylediği 8 . 11 . 1963 tarih, esas 234 ve 285 numaralı Kararı ve Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun bu hususiaki raporu (M. Meclisi (5/75; C. Senatosu 4/59) (M. Meclisi S. Sayısı : 605, C. Senatosu S. Sayısı : 372) [Dağıtma tarihi : 21 . 2 . 1964]

45. — Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar cetvelinde neşredilmiş ve kesinleşmiş bulunan 23 . 5 . 1963 tarihli 371 numaralı Kararına karşı Yüksek Hâkimler Kurulunun ittihaz eylediği 8 . 11 . 1963 tarih, esas 235 ve 286 numaralı Kararı ve Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun bu hususiaki raporu (M. Meclisi 5/76, C. Senatosu 4/60) (M. Meclisi S. Sayısı : 606) [Dağıtma tarihi : 22 . 2 . 1964]

46. — Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar cetvelinde neşredilmiş ve kesinleşmiş bulunan 23 . 5 . 1963 tarih ve 374 numaralı Kararına karşı Yüksek Hâkimler Kurulunun ittihaz eylediği 8 . 11 . 1963 tarih, esas 230 ve 281 numaralı Kararı ve Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun bu hususiaki raporu (M. Meclisi 5/77, C. Senatosu 4/61) (M. Meclisi S. Sayısı : 607) [Dağıtma tarihi : 22 . 2 . 1964]

47. — Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar cetvelinde neşredilmiş ve kesinleşmiş bulunan 6 . 6 . 1963 tarih ve 391 numaralı Kararına karşı Yüksek Hâkimler Kurulunun ittihaz eylediği 8 . 11 . 1963 tarih, esas 232 ve 283 numaralı Kararı ve Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun bu hususiaki raporu (M. Meclisi 5/78, C. Senatosu 4/62) (M. Meclisi S. Sayısı : 608) [Dağıtma tarihi : 22 . 2 . 1964]

48. — Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar cetvelinde neşredilmiş ve kesinleşmiş bulunan 13 . 6 . 1963 tarih ve 397 numaralı Kararına karşı Yüksek Hâkimler Kurulunun ittihaz eylediği 8 . 11 . 1963 tarih, esas 231 ve 282 numaralı Kararı ve Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun bu hususiaki raporu (M. Meclisi 5/79, C. Senatosu 4/63)) (M. Meclisi S. Sayısı : 609) [Dağıtma tarihi : 22 . 2 . 1964]

49. — İzmir Milletvekili Nihat Kürşat'ın, Ceza Usulü Muhakemeleri Kanununun 104 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet Kamisyonu raporu (2/344) (S. Sayısı : 570) [Dağıtma tarihi : 28 . 1 . 1964]

50. — Afyon Karahisar Milletvekili Asım Yılmaz ve 4 arkadaşının, 3005 sayılı Meşhut suçların Muhakeme Usulü Kanununun 1 nci maddesine bir bend ilâvesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/458) (S. Sayısı : 568) [Dağıtma tarihi : 31 . 1 . 1964]

51. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma ile Çorum Milletvekili Muzaffer Dündar'ın, sporla ilgili mevzularda işlenen suçlardan ceza görenlerin affı hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/434) (S. Sayısı : 618) [Dağıtma tarihi : 26 . 2 . 1964]

52. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca ve 3 arkadaşının, Millet Meclisi İçtüzüğü hakkında Anayasa Komisyonunun benimseme raporu (2/379) (S. Sayısı: 346 ya 1 nci ek) [Dağıtma tarihi: 29 . 2 . 1964]

× 53. — Devlet Üretme Çiftlikleri Genel Müdürlüğünün 1960 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Üretme Çiftlikleri Genel Müdürlüğü 1960 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/567, 1/130) (S. Sayısı: 625) [Dağıtma tarihi: 29 . 2 . 1964]

× 54. — Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün 1960 bütçe yılı kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 1960 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/650, 1/133) (S. Sayısı: 626) [Dağıtma tarihi : 2 . 3 . 1964]

× 55. — Vakıflar Genel Müdürlüğünün 1960 bütçe yılı kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Vakıflar Genel Müdürlüğü 1960 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/529, 1/134) (S. Sayısı: 627) [Dağıtma tarihi: 3 . 3 . 1964]

× 56. — Devlet Üretme Çiftlikleri Genel Müdürlüğünün 1961 Bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayış-

tay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Üretme Çiftlikleri Genel Müdürlüğü 1961 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/743, 1/414) (S. Sayısı: 628) [Dağıtma tarihi: 2.3.1964]

× 57. — Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 1961 Bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1961 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/746, 1/465) (S. Sayısı: 629) [Dağıtma tarihi: 2.3.1964]

× 58. — Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 1960 Bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1960 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/566, 1/120) (S. Sayısı: 630) [Dağıtma tarihi: 3.3.1964]

59. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Muhasebesinin 1963 yılı Eylül, Ekim ve Kasım ayları hesabı hakkında Hesapları İnceleme Komisyonu raporu (5/81) (S. Sayısı : 639) [Dağıtma tarihi : 11.3.1964]

60. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, öğretmenlerin 788, 1702 ve 4357 sayılı kanunlarla aldıkları disiplin cezalarının affına dair kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (2/621) (S. Sayısı: 641) [Dağıtma tarihi : 12.3.1964]

61. — Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı ve Sayıştay Başkanlığı 1962 yılı Kesinhesabı hakkında Meclis Hesapları İnceleme Komisyonu raporları (5/70) (S. Sayısı : 643) [Dağıtma tarihi: 16.3.1964]

62. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 20.11.1963 tarihli haftalık karar cetvelindeki 962 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/82, C. Senatosu 4/65) (M. Meclisi S. Sayısı: 645, C. Senatosu S. Sayısı : 399) [Dağıtma tarihi : 24.3.1964]

63. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Sakıp Önal ve iki arkadaşının, Senato üyesi ve milletvekillerinin teşrîî vazifeleri dışında kazanç sağlıyacak hizmet ifasında bulunmamaları hakkında kanun teklifi ve Anayasa, Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım, Bayındırlık ve Ticaret komisyonları raporları (2/71) (S. Sayısı : 649) [Dağıtma tarihi : 2.4.1964]

64. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, 734 numaralı Kanunu Medeninin 134 ncü maddesine bir fıkra ilâve olunması hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/660) (S. Sayısı : 651) [Dağıtma tarihi : 7.4.1964]

65. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Saymanlığının 1963 yılı Aralık ve 1964 yılı Ocak, Şubat ayları hesabı hakkıda Hesapları İnceleme Komisyonu raporu (5/84) (S. Sayısı : 654) [Dağıtma tarihi : 13.4.1964]

66. — Ankara Milletvekili Burhan Apaydın ile İstanbul Milletvekili Suphi Baykam'ın, 1 Kasım 1956 tarihli Dahilî Nizamnameye bir fıkra eklenmesine dair İçtüzük teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/658) (S. Sayısı : 691) [Dağıtma tarihi : 14.4.1964]

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — Uzman Jandarma kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/479) (S. Sayısı: 296) [Dağıtma tarihi: 2.7.1963]

× 2. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga ve 106 arkadaşının, Bölge tiyatroları kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/437) (S. Sayısı: 305) [Dağıtma tarihi: 6.7.1963]

× 3. — Aydın Milletvekili İsmet Sezgin ve 33 arkadaşının, 5237 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin (c) bendinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/522) (S. Sayısı: 353) [Dağıtma tarihi: 15.7.1963]

× 4. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkcine'nin ve Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve Çorum Milletvekili Hilmi İncesulu'nun Su ürünleri kanunu teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Tevfik İnce ve 28 arkadaşının, balıkçılığın tesvik ve himayesine mahsus kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/377, 2/505, 2/252) (S. Sayısı: 370) [Dağıtma tarihi: 20.8.1963]

× 5. — Millî İstihbarat Teşkilâtı kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/451) (S. Sayısı: 456) [Dağıtma tarihi: 26.9.1963]

× 6. — Çanakkale Milletvekili Şefik İnan'ın, Otelcilik, Motelcilik Türk Anonim Şirketi kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/576) (S. Sayısı: 507) [Dağıtma tarihi: 18.10.1963]

7. — Genel nüfus yazımı kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/507) (S. Sayısı: 513) [Dağıtma tarihi: 23.10.1963]

× 8. — Türkiye Elektrik Kurumu kanunu tasarısı ve Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in Türkiye Elektrik Kurumu kanunu teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/461, 2/425) (S. Sayısı: 516) [Dağıtma tarihi: 24.10.1963]

× 9. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının statüsünde yapılan değişikliğin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları (1/304) (S. Sayısı: 222) [Dağıtma tarihi: 30.5.1963]

10. — İstanbul Milletvekili Zeki Zeren'in, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanununun 28 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Anayasa ve Adalet komisyonları mütalâaları ile Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu (2/497) (S. Sayısı: 276) [Dağıtma tarihi: 26.6.1963]

11. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve dört arkadaşının, Türk Ceza Kanununun 455 ve 459 ncu maddelerine birer fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/323) (S. Sayısı: 252) [Dağıtma tarihi: 12.6.1963]

12. — Kaçakçılığın men ve takibine dair 1918 sayılı Kanunun 6829 sayılı Kanunla değişik 53 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ile Mardin Milletvekili Talât Oğuz ve Ağrı Milletvekili Kerem Özcan'ın, Kaçakcılığın men ve takibine dair olan 1918 sayılı Kanunun 6829 sayılı Kanunla değisik 53 ncü maddesinin tadiline dair kanun teklifi ve İçisleri ve Adalet komisyonları raporları (1/295, 2/169) (S. Sayısı: 23 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi: 4.7.1963]

13. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Hâkimler Kanununun Anayasaya aykırı hükümler taşıyan 122 ve 123 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/439) (S. Sayısı: 299) [Dağıtma tarihi: 4.7.1963]

14. — Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun 4.4.1929 tarih ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 4.6.1936 tarih ve 3006 sayılı Kanunla değişen 305 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/416) (S. Sayısı: 301) [Dağıtma tarihi: 11.11.1963]

× 15. — Kat mülkiyeti kanunu tasarısı ile Kırşehir Milletvekili Ahmet Bilgin ve 8 arkadaşının ve Afyon Karahisar Milletvekili Asım Yılmaz'ın, kat mülkiyeti kanun teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu (1/516, 2/288, 2/325) (S. Sayısı: 524) [Dağıtma tarihi: 11.11.1963]

16. — 5680 sayılı Basın Kanununun 29.11.1960 tarih ve 143 sayılı Kanunla değişik 19 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/527) (S. Sayısı: 525) [Dağıtma tarihi: 11.11.1963]

17. — İlköğretim ve Eğitim Kanununun 56 ncı maddesinin (a) bendinin son paragrafının kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/456) (S. Sayısı: 264) [Dağıtma tarihi: 18.6.1963]

× 18. — La Haye'de 14 Mayıs 1954 tarihinde imzalanan «Silâhlı bir çatışma halinde kültür mallarının korunmasına dair Sözleşme» ile bu sözleşmenin tatbikatına ait tüzük, protokol ve kararlara katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışisleri, Millî Savunma ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/306) (S. Sayısı: 289) [Dağıtma tarihi: 3.7.1963]

19. — Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun ikinci maddesinin (A) bendinin ikinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ticaret, Tarım ve Plân komisyonları raporları (1/297) (S. Sayısı: 123) [Dağıtma tarihi: 1.4.1963]

20. — 2000 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin ikinci fıkrasının kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/374) (S. Sayısı: 240) [Dağıtma tarihi: 8.6.1963]

× 21. — Erzurum Milletvekili Tahsin Telli ve 11 arkadaşının, Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve Aydın Üyesi Fikret Turhangil, Erzurum Milletvekili Giyasettin Karaca ve İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Tescil edilmiyen birleşmeler ile bunlardan doğan çocukların cezasız tescili hakkında kanun tek-

lifleri ve İçişleri, Adalet ve Plân komisyonları raporları (2/219, 2/237, 2/238, 2/263) (S. Sayısı : 259) [Dağıtma tarihi: 15 . 6 . 1963]

22. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Millî Savunma Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (1/311)(S. Sayısı: 273) [Dağıtma tarihi : 25 . 6 . 1963]

23. — Millî Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı, Meslekî ve Teknik Öğretim Yüksek Danışma Kurulu kanunu tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları 1/262) (S. Sayısı : 274) [Dağıtma tarihi : 26 . 6 . 1963]

24. — Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 6122 ve 6422 sayılı kanunlarla değiştirilen 39 ncu maddesinin (b) fıkrasının son bendinin kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve İstanbul Milletvekili İlhami Sancar ve iki arkadaşının, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 39 ncu maddesinin 6122 ve 6422 sayılı kanunlarla değiştirilen ve eklenen (b) fıkrasının kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/268, 2/10) (S. Sayısı : 292) [Dağıtma tarihi : 1 . 7 . 1963]

25. — Baraj inşaatı dolayısiyle sular altında kalacak kasaba, köy ve arazi hakkındaki Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Bayındırlık, İçişleri, Adalet, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/402) (S. Sayısı : 293) [Dağıtma tarihi : 1 . 7 . 1963]

26. — Cumhuriyet Senatosu Urfa Üyesi Vasfi Gerger'in, kesin idari kararlar hakkında Danıştaya başvurulacağına dair kanun teklifi ve İçişleri ve Maliye komisyonları raporları (2/33) (S. Sayısı: 294) [Dağıtma tarihi: 2 . 7 . 1963]

× 27. — 7026 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim, Bayındırlık ve Plân komisyonları raporları (1/370) (S. Sayısı: 298) [Dağıtma tarihi : 3 . 7 . 1963]

× 28. — Tunus'un Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına geçici kabulüne mütaallik Beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/96) (S. Sayısı: 332) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 29. — Arjantin'in Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına geçici kabulüne mütaallik Beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/97) (S. Sayısı: 333) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 30. — Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması Akid Tarafları ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki münasebetlerle ilgili beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/98) (S. Sayısı: 334) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 31. — Teşhis ve tedavi maksadiyle sağlık kurumlarına ariyeten ve meccanen tahsis edilecek tıbbi - cerrahi ve lâboratuvar malzemesinin Gümrük Resminden muafen muvakkat ithaline dair Andlaşmanın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Sağlık ve Sosyal Yardım, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (1/279) (S. Sayısı : 335) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 32. — «Barış Gönüllüleri» adlı Amerikan Teşekkülünden faydalanma hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında yapılan Andlaşmaya ait teati olunan mektupların onaylanmasının uygun buluduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/428) (S. Sayısı: 336) [Dağıtma tarihi: 9 . 7 . 1963]

× 33. — Ambalâjların muvakkat ithaline mütaallik Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (1/95) (S. Sayısı : 337) [Dağıtma tarihi : 10 . 7 . 1963]

34. — İmar ve İskân Bakanlığı kuruluş ve vazifeleri hakkındaki Kanunun 12 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna iki madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri, İmar ve İskân ve Plân komisyonları raporları (1/375) (S. Sayısı : 343) [Dağıtma tarihi : 11 . 7 . 1963]

35. — Sıtmanın imhası hakkındaki Kanunun 1 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair ka-

nun tasarısı ve İçişleri, Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/419) (S. Sayısı : 344) [Dağıtma tarihi: 11 . 7 . 1963]

36. — 4933 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/453) (S. Sayısı: 345) [Dağıtma tarihi: 11 . 7 . 1963]

37. — Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/457) (S. Sayısı: 365) [Dağıtma tarihi : 16 . 8 . 1963]

38. — Türk Farmakopesi hakkında kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Adalet ve Plân komisyonları raporları (1/271) (S. Sayısı : 366) [Dağıtma tarihi: 16 . 8 . 1963]

× 39. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Ertik okulları mütedavil sermayesi hakkındaki 3423 sayılı Kanunun 8 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/197) (S. Sayısı: 374) [Dağıtma tarihi : 2 . 9 . 1963]

× 40. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ile Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 3 . 4 . 1926 gün ve 789 sayılı Maarif Teşkilâtına dair olan Kanunun 19 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/310) (S. Sayısı : 376) [Dağıtma tarihi : 3 . 9 . 1963]

41. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve 2 arkadaşının, 3704 sayılı Kanunun ikinci maddesinin değiştirilmesi ve üçüncü maddesine ek bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/185) (S. Sayısı: 373) [Dağıtma tarihi: 4 . 9 . 1963]

42. — 237 sayılı Taşıt Kanununa bağlı 2 sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Plân Komisyonu raporu (1/492) (S. Sayısı: 380) [Dağıtma tarihi: 5 . 9 . 1963]

43. — Nakdî Tazminat Kanununun 6335 sayılı Kanunla değişik 1 ve 2 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/440) (S. Sayısı: 382) [Dağıtma tarihi : 5 . 9 . 1963]

44. — İstanbul Milletvekili Vahyi Özarar ve iki arkadaşının, 6188 sayılı Bina yapımını teşvik ve izinsiz yapılan binalar hakkındaki Kanuna geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi ve İmar ve İskân, İçişleri, Maliye ve Plân komisyonları raporları ve Anayasa Komisyonu mütalâaları (2/177) (S. Sayısı: 384) [Dağıtma tarihi: 9 . 9 . 1963]

45. — Zonguldak Milletvekili Kenan Esengin'in, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/477) (S. Sayısı: 385) [Dağıtma tarihi: 9 . 9 . 1963]

46. — Nüfus plânlaması hakkında kanun tasarısı ve Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/480) (S. Sayısı: 388) [Dağıtma tarihi: 13 . 9 . 1963]

47. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 7350 sayılı Kanunla muaddel 100 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine ait kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Antalya Üyesi Mustafa Özer'in, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 89 ncu maddesine bir fıkra ve geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/120, 2/206) (S. Sayısı: 400) [Dağıtma tarihi: 14 . 9 . 1963]

48. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ve 5 arkadaşının, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/266) (S. Sayısı: 399) [Dağıtma tarihi: 17 . 9 . 1963]

49. — 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı ve Kars Milletvekili Necmettin Akan'ın, T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (2/423, 2/424) (S. Sayısı : 442) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

50. — Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ve 21 arkadaşının, 7334 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ile Eskişehir milletvekilleri İbrahim Cemalcılar ve Şevket Asbuzoğlu'nun, 7334 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/307, 2/322) (S. Sayısı: 444) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

51. — Çorum Milletvekili Abdurrahman Güler ve 14 arkadaşının, 3656 sayılı Kanunun 7 ve 3659 sayılı Kanunun 8 nci maddelerine birer fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/330) (S. Sayısı: 460) [Dağıtma tarihi: 1.10.1963]

52. — Cumhuriyet Senatosu Malatya Üyesi Nüvit Yetkin'in, 5434 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/499) (S. Sayısı: 474) [Dağıtma tarihi: 4.10.1963]

53. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca ve 2 arkadaşının, Taşıt Kanununa ek cetvellere bâzı binek otomobillerinin ilâve edilmesi hakkında kanun teklifi ile Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun, 5.1.1961 tarih ve 237 sayılı Taşıt Kanununa ekli cetvellerde bu kanunun 7 ve 16 ncı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (2/225, 2/432) (S. Sayısı: 475) [Dağıtma tarihi: 5.10.1963]

54. — Yozgat Milletvekili Celâl Sungur ve Kayseri Milletvekili Mehmet Göker'in, 4936 sayılı Kanunun bâzı maddelerini tadil eden 115 sayılı Kanunun geçici 3 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/231) (S. Sayısı: 490) [Dağıtma tarihi: 7.10.1963]

55. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumlariyle esenleştirme (Rehabilitasyon) tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesi ve bu kanunun 11 nci maddesinin yürürlükten kaldırılmasına dair kanun tasarısı ile Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, Devlet hastanelerinde çalışan doktorlar hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/481, 2/278) (S. Sayısı: 491) [Dağıtma tarihi: 9.10.1963]

56. — Artvin Milletvekili Sabit Osman Avcı'nın 3204 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilât Kanununa geçici madde eklenmesine ve aynı kanuna ek 3904 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Tarım ve Plân komisyonları raporları (2/241) (S. Sayısı: 501) [Dağıtma tarihi: 15.10.1963]

× 57. — Takip ve tahsiline mahal ve imkân görülemiyen bir kısım Hazine alacaklarının silinmesi hakkındaki kanun tasarısı ve Plân Komisyonu raporu ile Anayasa Komisyonunun mütalâası (1/433) (S. Sayısı: 266 ve 266 ya 1 nci ek) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

58. — Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununun 34 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Adalet ve Tarım komisyonları raporları (1/463) (S. Sayısı: 268) [Dağıtma tarihi: 20.6.1963]

59. — Islahı Hayvanat Kanununun 5883 sayılı Kanunla değişik 35 nci maddesine bâzı hükümler eklenmesine dair 7454 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin son fıkrasının kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Tarım komisyonları raporları (1/435) (S. Sayısı: 269) [Dağıtma tarihi: 20.6.1963]

60. — Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk ile Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Selâhattin Özgür'ün, 4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus terfi Kanununun 16 ncı maddesinin 2 nci fıkrasına bir bend ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu (2/315) (S. Sayısı: 350) [Dağıtma tarihi: 12.7.1963]

61. — Askerî memnu mıntakalar Kanununun birinci maddesinin (A) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/473) (S. Sayısı: 364) [Dağıtma tarihi: 19.7.1963]

× 62. — 16 Ağustos 1960 tarihinde Lefkoşada, Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı, Büyük Britanya ve Şimalî İrlânda Birleşik Kırallığı ve Kıbrıs Cumhuriyeti arasında imzalanan Kıbrıs Cumhuriyetinin teessüsüne mütaallik Anlaşma ile A, B, C, D, E, F, eklerinin Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı ve Büyük Britanya ve Şimalî İrlânda Birleşik Kırallığı arasında imzalanan Garanti Andlaşması ve bu Andlaşmanın II nci

maddesinde atıfta bulunulan Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasasının temel maddelerinin, Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Cumhuriyeti ve Yunanistan Kırallığı arasında imzalanan, İttifak Andlaşması ile I ve II sayılı ek protokollerin Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Cumhuriyeti ve Yunanistan Kırallığı arasında imzalanan İttifak Andlaşmasının uygulanması için imza edilen Andlaşmanın, en ziyade müsaadeye mazhar millet şartı hakkında, Türkiye Cumhuriyeti ile Kıbrıs Cumhuriyeti arasında nota teatisi suretiyle yapılan Anlaşmanın onaylanması hakkında kanun tasarısı ve Anayasa, Dışişleri ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/24) (S. Sayısı : 387) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

63. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Beden Terbiyesi Kanununun 4 ncü ve 13 ncü maddesinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/386) (S. Sayısı : 128) [Dağıtma tarihi : 4 . 4 . 1963]

64. — Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu. (1/458) (S. Sayısı : 265) [Dağıtma tarihi :19 . 6 . 1963]

65. — Balıkesir Milletvekili Ahmet Aydın Bolak ve 15 arkadaşının, 1389 sayılı Kanunun belediyeler hukuk işlerinde çalışanlara tatbiki hakkında kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/507) (S. Sayısı : 341) [Dağıtma tarihi : 11 . 7 . 1963]

66. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, düğünlerde men'i israfata dair 55 sayılı Kanunun kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Adalet ve İçişleri komisyonları raporları (2/387) (S. Sayısı: 349) [Dağıtma tarihi: 12 . 7 . 1963]

67. — C. Senatosu İzmir Üyesi Ömer Lûtfi Bozcalı'nın, Bursa merkez ilçesindeki gedik ve zeminlerin tasfiyesine dair 141 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/504) (S. Sayısı: 509) [Dağıtma tarihi : 18 . 10 . 1963]

68. — Gümrük memurlarından vazifei memuresini suiistimal edenlerle vazife veya mesleklerinde kendilerinden istifade edilmiyenler hakkında yapılacak muameleye dair 1920 sayılı Kanunun birinci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, Adalet ve İçişleri komisyonları raporları (1/417) (S. Sayısı : 510) [Dağıtma tarihi : 18 . 10 . 1963]

× 69. — 18 Nisan 1951 tarihinde Paris'te akdolunan (Avrupa ve Akdeniz Nebat Koruma Teşkilâtı kurulmasına mütaallik Sözleşme) ile üç ekine katılmamız için Hükümete yetki verilmesi hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Tarım komisyonları raporları (1/184) (S. Sayısı : 530) [Dağıtma tarihi: 18 . 12 . 1963]

× 70. — Milletlerarası Kavakçılık Komisyonunun Gıda ve Tarım Teşkilâtı (F. A. O.) bünyesi içine alınmasına dair Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyetinin katılmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Tarım komisyonları raporları (1/418) (S. Sayısı : 531) [Dağıtma tarihi : 18 . 12 . 1963]

×71. — Millî Prodüktivite Merkezi kuruluş kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/321) (S. Sayısı : 532) [Dağıtma tarihi : 18 . 12 . 1963]

72. — 5680 sayılı Basın Kanununa bir madde eklenmesi hakkındaki Kanunun kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet ve Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları (1/541) (S. Sayısı: 533) [Dağıtma tarihi: 3 . 12 . 1963]

× 73. — Türk - Yunan Trakya hududunun mühim kısmını tâyin eden Meriç nehri mecrasının ıslahı dolayısiyle 19 Ocak 1963 tarihinde imzalanan Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Bayındırlık ve Dışişleri komisyonları raporları (1/488) (S. Sayısı : 505) [Dağıtma tarihi : 18 . 10 . 1963]

× 74. — Konut kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/493) (S. Sayısı: 534) [Dağıtma tarihi : 24 . 12 . 1963]

× 75. — Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununa bâzı maddelerin eklenmesine ve bu kanunun bir maddesinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Ticaret, Maliye ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (1/369) (S. Sayısı : 536)

76. — 2 . 7 . 1962 tarihli ve 58 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/538) (S. Sayısı : 538) [Dağıtma tarihi: 25 . 12 . 1963]

× 77. — Milletlerarası Sivil Havacılık Andlaşmasına mükerrer 93 ncü madde eklenmesine ve 50 nci maddenin (a) fıkrasının değiştiril-

mesine dair protokollerin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ulaştırma komisyonları raporları (1/264) (S. Sayısı : 541) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1963]

78. — Menkul kıymetler ve Kambiyo Borsaları kanunu tasarısı ve Maliye ve Ticaret komisyonları raporları (1/320) (S. Sayısı : 271) [Dağıtma tarihi : 26 . 6 . 1963]

79. — Ticaret Bakanlığı teşkilât ve vazifelerine dair Kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Ticaret Komisyonu raporu (1/371) (S. Sayısı : 281) [Dağıtma tarihi : 27 . 6 . 1963]

80. — Kastamonu Milletvekili Ali Özdikmenli'nin, silâh taşıyan ve bulunduranların affına dair olan 28 . 6 . 1960 tarih ve 5 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/431) (S. Sayısı : 566) [Dağıtma tarihi : 28 . 1 . 1964]

81. — C. Senatosu Bolu Üyesi Sırrı Uzunhasanoğlu ve Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 5965 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (2/525) (S. Sayısı : 567) [Dağıtma tarihi : 28 . 1 . 1964]

82. — Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun, 18 . 6 . 1927 tarih ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 21 . 12 . 1949 tarih ve 5464 sayılı Kanunla değişen 8 ve 427 nci maddeleriyle 438 nci maddesinin ilk fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/417) (S. Sayısı : 300 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

83. — Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Sırrı Uzunhasanoğlu ve 4 arkadaşının, 4 Teşrinievvel 1927 tarih ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 288 ve 290 ncu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/510) (S. Sayısı : 585) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

84. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, İzmir Milletvekili Şeref Bakşık, Zonguldak Milletvekili Yusuf Ziya Yücebilgin ve Adana Milletvekili İbrahim Tekin'in Sendikalar Kanununun 20 nci maddesinin 4/a bendinin 22 nci maddesinin 1 nci bendinin, 25 nci maddesinin 1 nci bendinin, 27 nci maddesinin 1 nci ve 3 ncü fıkralarının, 31 nci maddesinin 10 ncu bendinin ve 2 nci geçici maddesinin düzeltilmesi hakkında kanun teklifi ve Çalışma Komisyonu raporu (2/629) (S. Sayısı : 586) [Dağıtma tarihi : 11 . 2 . 1964]

85. — Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 226 ncı maddesinin ilk fıkrasının değiştirilmesine mütaallik kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/128) (S. Sayısı : 584) [Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1964]

86. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, İzmir Milletvekili Şeref Bakşık, Zonguldak Milletvekili Yusuf Ziya Yücebilgin ve Adana Milletvekili İbrahim Tekin'in, Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun 7 nci maddesinin 2 nci bendinin 1 nci fıkrasının 2 nci cümlesinin çıkarılması, 11 nci maddesinin 1 nci fıkrasının, 19 ncu maddesinin 2 nci bendinin 5 nci fıkrasının, 20 nci maddesinin 12 nci bendinin, 25 nci maddesinin (c) bendinin 1 nci fıkrasının, 62 nci maddesinin 2 nci fıkrasının ve 2 nci geçici maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet ve Çalışma komisyonları raporları (2/628) (S. Sayısı : 587) [Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1964]

87. — 1076 sayılı İhtiyat subayları ve ihtiyat askerî memurları Kanununun 2754 sayılı Kanunla muaddel 25 nci maddesinin tadiline dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/535) (S. Sayısı : 588) [Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1964]

88. — Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun, bâzı suç ve cezaların affı hakkındaki 23 Şubat 1963 gün ve 218 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve İstanbul Milletvekili İsmail Hakkı Tekinel'in, Suç ve cezaların affı hakkındaki 23 Şubat 1963 gün ve 218 sayılı Kanunun 8 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ile İçel Milletvekili Mazhar Arıkan'ın, bâzı suç ve cezaların affı hakkındaki 218 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 1 nci bendinin tadili hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/574, 2/645, 2/560) (S. Sayısı : 589) [Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1964]

89. — Sivil Savunma Kanununa iki ek madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma ve İçişleri komisyonları raporları (1/517) (S. Sayısı : 614) [Dağıtma tarihi : 25 . 2 . 1964]

90. — Nöbetçi memurluğu kurulmasını ve olağanüstü hal tatbikatlarında mesainin 24 saat devamını sağlıyan kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/648) (S. Sayısı : 615) [Dağıtma tarihi : 26 . 2 . 1964]

91. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in, Türkiye'ye gerek hariçten ithal suretiyle giren ve gerekse memlekette imal edilen eşya ve malzeme içerisine Türkçe prospektüs konulmasına dair kanun teklifi ile Bursa Milletvekili Ziya Uğur'un, ithal edilip satışa arz edilecek mallara ait katalog ve izahnamelerin Türkçeleştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Sanayi ve Ticaret Komisyonları raporları (2/579, 2/580) (S. Sayısı : 622) [Dağıtma tarihi : 28 . 2 . 1964]

92. — Kaş ilçesinin, İslâmlar köyü hane 11, cilt 5 ve sayfa 82 nüfusunda kayıtlı İsaoğlu Rukiye'den doğma 1939 doğumlu Bekir Zeybek'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/827) (S. Sayısı: 623) [Dağıtma tarihi: 29 . 2 . 1964]

93. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen'in, 7334 sayılı İktisat ve Ticari İlimler Akademileri Kanununa bir madde ilâvesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (2/641) (S. Sayısı : 640) [Dağıtma tarihi : 12 . 3 . 1964]

94. — C. Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünaldı'nın, 7033 sayılı Kanunun birinci maddesine ekli (1/A) sayılı cetvelin değiştirilmesine dair kanun teklifi (2/615) (S. Sayısı : 644) [Dağıtma tarihi : 19 . 3 . 1964]

× 95. — Bâzı iki taraflı ticaret anlaşmalarında veya bu anlaşmalara ekli listelerde yer alan ahdî tarifelerin yürürlükten kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret komisyonları raporları (1/174) (S. Sayısı : 646) [Dağıtma tarihi : 27 . 3 . 1964]

× 96. — Cenevre'de imza edilmiş olan «Milletlerarası Telekomünikasyon Andlaşması» ve eklerinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Ulaştırma ve Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları (1/338) (S. Sayısı : 647) [Dağıtma tarihi : 31 . 3 . 1964]

97. — Askerî garnizonların içme ve kullanma sularının temini hakkındaki Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İmar ve İskân, Bayındırlık ve İçişleri komisyonları raporları (1/649) (S. Sayısı : 648) [Dağıtma tarihi : 2 . 4 . 1964]

× 98. — Lübnan'a silâh satışından doğan alacağımızla Fransız Hükümetinin emrimize verdiği bâzı meblâğların Lübnan'da ve Fransa'da Türk misyonları için arsa, bina satınalınmasına veya yaptırılmasına, ayrılması hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/609) (S. Sayısı : 650) [Dağıtma tarihi : 6 . 4 . 1964]

99. — Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 318 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/144) (S. Sayısı : 652) [Dağıtma tarihi : 10 . 4 . 1964]

100. — İstanbul, Eminönü ilçesinin Kumkapı nahiyesi, Saracishak mahallesi, İbrahimpaşa yokuşu hane 7, cilt 89 ve sayfa 122 sayısında nüfusa kayıtlı Petrosoğlu, Recina'dan doğma 20 . 7 . 1940 doğumlu (Elvas) İlvos Noel Fransuva Soris (Sovris) in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/853) (S. Sayısı : 653) [Dağıtma tarihi : 11 . 4 . 1964]